

# Lubelskie

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego



WOJEWÓDZKIE BIURO  
GEODEZJI I URZĄDZANIA  
TERENÓW ROLNYCH  
W LUBLINIE



## **Plan urządzeniowo–rolny gminy Łopiennik Górny powiat: krasnostawski, województwo: lubelskie**

Opracował zespół pracowników  
WBGiUTR w Lublinie w składzie:

Dorota Bogusz  
Rafał Stasieczek

Kierownik Pracowni  
*Katarzyna Barlakowska*

Inspektorzy Nadzoru  
*Agata Basak*  
*Roman Chyła*  
*Piotr Pogoda*  
*Grzegorz Struzik*  
*Krzysztof Kasprzak*

2024 r.

**Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie**

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26  
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl  
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

# SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE .....	7
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO ŁOPIENNIK GÓRNY .....	10
2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁOPIENNIK GÓRNY .....	10
2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy .....	10
2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu .....	12
2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne .....	14
2.1.4 Warunki klimatyczne .....	15
2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza .....	17
2.1.6 Tereny zabudowane.....	19
2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne .....	20
2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI.....	21
2.2.1 Struktura użytkowania gruntów .....	21
2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych.....	24
2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione .....	24
2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane .....	25
2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej .....	27
2.2.6 Charakterystyka gleb .....	28
2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją.....	34
2.3 FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW .....	38
2.3.1 Produkcja rolnicza.....	38
2.3.2 Struktura władania gruntami.....	42
2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych.....	45
2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych.....	47
2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej.....	49
2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa .....	52
2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	52
2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej .....	56
2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA.....	63
2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych .....	63
2.4.2 Wody płynące i ciek naturalne.....	64

2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych .....	66
2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej.....	68
2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska.....	68
2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe .....	69
2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI .....	74
2.5.1 Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej.....	74
2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg .....	75
2.5.3 Drogi transportu rolnego .....	78
2.5.4 Stan dróg .....	79
2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE .....	83
2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody .....	83
2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy .....	86
2.6.3 Krajobraz .....	87
2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia .....	88
2.6.5 System odbioru śmieci i składowiska odpadów .....	89
2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI.....	90
2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna.....	90
2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie.....	91
2.7.3 Obiekty kultury .....	92
2.7.4 Zabytki .....	92
2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE .....	101
2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym .....	101
2.8.2 Drogi transportu rolniczego .....	101
2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych.....	103
2.8.4 Cieki wodne .....	104
2.8.5 Odnowa wsi .....	105
2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZYCH .....	106
2.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych, Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, Modernizacja ewidencji gruntów i budynków, Aktualizacja map glebowo – rolniczych ...	106
2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO .....	108

3. USTALENIA PLANU URZADZENIWO-ROLNEGO GMINY ŁOPIENNIK GÓRNY .....	109
3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY.....	109
3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych .....	109
3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych .....	109
3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców .....	111
3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ .....	111
3.2.1 Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych .....	111
3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne .....	112
3.2.3 Rekultywacja nieużytków .....	112
3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych .....	112
3.2.5 Poprawa jakości gleb .....	113
3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH ....	114
3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.....	114
3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów .....	114
3.3.3 Ochrona gruntów .....	115
3.3.4 Odnowa wsi .....	115
3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa .....	116
3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną.....	116
3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ .....	117
3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia.....	117
3.4.2 Melioracje .....	117
3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód .....	120
3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO .....	120
3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących.....	120
3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg .....	120
3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO .....	121



3.6.1 Zalesienia gruntów .....	121
3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych .....	122
3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego.....	124
3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ .....	124
3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych .....	124
3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych .....	126
3.7.3. Poprawa infrastruktury turystycznej.....	127
3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków.....	127
3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACĘ URZĄDZENIOWO – ROLNE .....	128
3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.....	128
3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg .....	130
3.8.3 Rekultywacja nieużytków .....	130
3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej .....	131
3.8.5 Zalesienia gruntów .....	132
3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe .....	133
3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody .....	133
3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych .....	133
3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej.....	133
3.8.10 Odnowa wsi .....	134
3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACĘ GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE	134
3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych, aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacja ewidencji gruntów i budynków, aktualizacja map glebowo rolniczych.....	134
4. PODSUMOWANIE - WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO GMINY .....	136
5. WYKORZYSTANA LITERATURA .....	139
6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA .....	140

7. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW .....	141
8. SPIS TABEL.....	145

### **Prawa autorskie zastrzeżone**

Wykorzystanie niniejszego opracowania dla potrzeb planistycznych, w zakresie wynikającym z przepisów autorskich, jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystanie w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie.

## 1. WPROWADZENIE

Opracowania planów urzędniowo-rolnych gmin lub projektów urzędniowo-rolnych wsi nawiązują do istniejących opracowań planistycznych i strategicznych, które w sposób ogólny określają działania oraz prace przyczyniające się do modernizacji obszarów wiejskich. Celem opracowania jest zidentyfikowanie specyficznych uwarunkowań rolniczych, przyrodniczych, klimatycznych, społecznych czy gospodarczych i przedstawienie takich rozwiązań, które dadzą podstawy do wszechstronnej, wielofunkcyjnej modernizacji wsi i gospodarstw rolnych oraz przyczynią się do poprawy efektywności gospodarstw, do poprawy warunków życia i pracy mieszkańców, do wyeksponowania walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych czy do ochrony walorów rolniczych i przyrodniczych.

Zawarte w opracowaniu rozwiązania będą pomocne w planowaniu i realizacji prac urzędniowo-rolnych oraz w przygotowaniu wniosków o pozyskanie funduszy strukturalnych lub w tworzeniu przyszłych opracowań programowych, planistycznych i projektowych. Ustalenia planu urzędniowo-rolnego w części projektowej, w tym opracowanie tekstowe, tabelaryczne i graficzne zawierają informacje w zakresie:

- działań rozwojowych i modernizacji terenów rolnych wynikających z ogólnej charakterystyki gminy;
- poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej;
- poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego;
- rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej;
- stopnia zapotrzebowania na prace urzędniowo-rolne;
- stopnia zapotrzebowania na prace geodezyjno- kartograficzne.

Ustalenia wynikające z planu urzędniowo-rolnego będą mogły być uwzględnione przy współpracy władz gminy z jednostkami administracji rządowej oraz samorządowej lub własnych działań w sprawach związanych z wdrażaniem poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, dotyczących w szczególności:

- ochrony gleb oraz stosowania agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- zagospodarowania gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych lub rekultywacji nieużytków;
- realizacji scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- melioracji i nawodnienia oraz ochrony przed powodzią i lepszego wykorzystania wód;
- budowy lub modernizacji dróg istniejących;

- zalesiania gruntów;
- wyeksponowania walorów krajobrazowych, turystycznych oraz zabytków;
- zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych;
- realizacji potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną;
- aktualizacji opracowań geodezyjno- kartograficznych;
- innych wynikających z potrzeb mieszkańców lub uwarunkowań naturalnych gminy.

Plany urządzeniowo-rolne gmin lub projekty urządzeniowo-rolne wsi WBGiUTR w Lublinie realizuje na podstawie następujących przepisów prawnych:

- a) art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2024 r., poz. 566.);
- b) art. 7c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151);
- c) art 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609, 721);
- d) uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXIV/406/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.;
- e) Uchwały Zarząd Województwa Lubelskiego nr DXXII/9192/2023 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie opracowania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo-Rolnych dla Województwa Lubelskiego;
- f) Uchwały Zarządu Województwa Lubelskiego nr DLVI/9821/2024 z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia i wykonania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo – Rolnych dla Województwa Lubelskiego.

Przy opracowaniu należy uwzględnić w szczególności następujące przepisy prawne:

- Ustawa z dn. 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.);
- Ustawa z dn. 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1197 ze zm.);
- Ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.);
- Ustawa z dn. 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz.320, 1222);

- Ustawa z dn. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029);
- Ustawa z dn. 28 września 1991 r. o lasach ( Dz.U. z 2024 r., poz. 530);
- Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54, 834, 1089, 1222);
- Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890, Dz.U. z 2024 r. poz.1089);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130);
- Ustawa z dn. 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 589, 1089,1230);
- Ustawa z dn. 21 sierpień 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145, 1222);
- Ustawa z dn. 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.z 2024 r. poz. 324, 862);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dn. 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2024 r., poz. 219 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno- budowlanych dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1518 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1246 ze zm.).

## **2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO ŁOPIENNIK GÓRNY**

### **2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁOPIENNIK GÓRNY**

#### **2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy**

Gmina Łopiennik Górny położona jest w środkowej części województwa lubelskiego i w północnej części powiatu krasnostawskiego, przy międzynarodowej trasie Warszawa-Odessa. Zajmuje powierzchnię 106,17 km<sup>2</sup>, stanowiąc 9,34% powierzchni powiatu krasnostawskiego. Administracyjnie graniczy z gminami: Trawniki i Rybczewice (powiat świdnicki), Rejowiec i Rejowiec Fabryczny (powiat chełmski), Krasnystaw, Gorzków i Fajstławice (powiat krasnostawski). Teren gminy leży w dwóch makroregionach: część zachodnia w makroregionie Wyżyny Lubelskiej, część wschodnia w makroregionie Polesie Wołyńskie.

Gmina Łopiennik Górny jest gminą wiejską o charakterze rolniczym i obejmuje 17 obrębów ewidencyjnych, są to: Borowica, Dobryniów, Dobryniów-Kolonia, Gliniska, Krzywe, Łopiennik Dolny, Łopiennik Dolny-Kolonia, Łopiennik Górny, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Podleśny, Majdan Krzywski, Nowiny, Olszanka, Wola Żulińska, Żulin, Łopiennik Górny Dział II, Żulin Dział II. Miejscowość Łopiennik Nadrzeczny pełni funkcję głównego ośrodka administracyjnego, kulturalno – oświatowego i usługowo – handlowego dla całej gminy.

Najbliżej położonym miastem jest Krasnystaw, który znajduje się w odległości około 13 km od miejscowości Łopiennik Nadrzeczny.

Z zachodu na południe przez gminę biegnie droga krajowa nr DK17 relacji: Lublin – Łopiennik Nadrzeczny - Łopiennik Podleśny - Krasnystaw – Zamość – Hrebenne (granica Państwa). Resztę dróg stanowią drogi powiatowe i gminne zapewniające właściwą obsługę komunikacyjną mieszkańcom gminy.

We wschodniej części gminy z południa na północ przepływa rzeka Wieprz, a w miejscowości Borowica rozpoczyna się kanał Wieprz – Krzna.

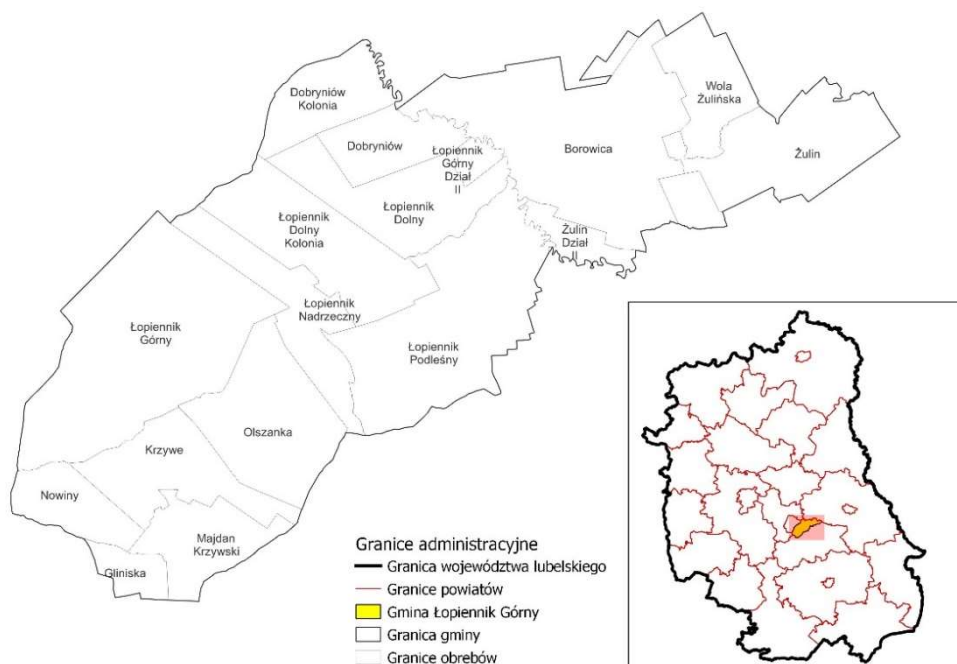
Poniżej przedstawiono powierzchnie poszczególnych obrębów występujących w gminie Łopiennik Górny zgodną z danymi z EGiB na miesiąc kwiecień 2024 r.

**Tabela 1** Nazwa i powierzchnie obrębów Gminy Łopiennik Górny.

Lp	Obręb	Powierzchnia (ha)
1	2	3
1	Borowica	1475,94
2	Dobryniów	328,57
3	Dobryniów Kolonia	391,21
4	Gliniska	143,41
5	Krzywe	549,55
6	Łopiennik Dolny	617,70
7	Łopiennik Dolny Kolonia	754,06
8	Łopiennik Górny	1640,08
9	Łopiennik Nadrzeczny	503,95
10	Łopiennik Podleśny	1261,04
11	Majdan Krzywski	404,62
12	Nowiny	304,95
13	Olszanka	762,91
14	Wola Żulińska	533,27
15	Żulin	733,50
16	Łopiennik Górny Dział II	60,61
17	Żulin Dział II	151,57
<b>18</b>	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	<b>10616,94</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

**Rys 1** Podział administracyjny Gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne.

### 2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu

Gmina Łopiennik Górny charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Część zachodnia leży w obrębie Wzniosłości Giełczewskiej jako typ krajobrazu wyżynnego, część wschodnia w obrębie Obniżenia Dorohuckiego – nizinnego.

Zachodnia część gminy to obszar wyżyny denudacyjnej położonej na wysokości 180 – 270 m. n.p.m. o bardzo urozmaiconej powierzchni. Ma charakter kopulastych pagórów lub garbów o płaskich kulminacjach z cienką pokrywą lessową. Nachylenia terenu silnie zróżnicowane (w przewadze od 3 - 5% i 5 – 10 %, a lokalnie powyżej 10 – 15 %).

Rzeźbę terenu urozmaicają suche dolinki denudacyjne, wąwozy, parowy, wciosa.

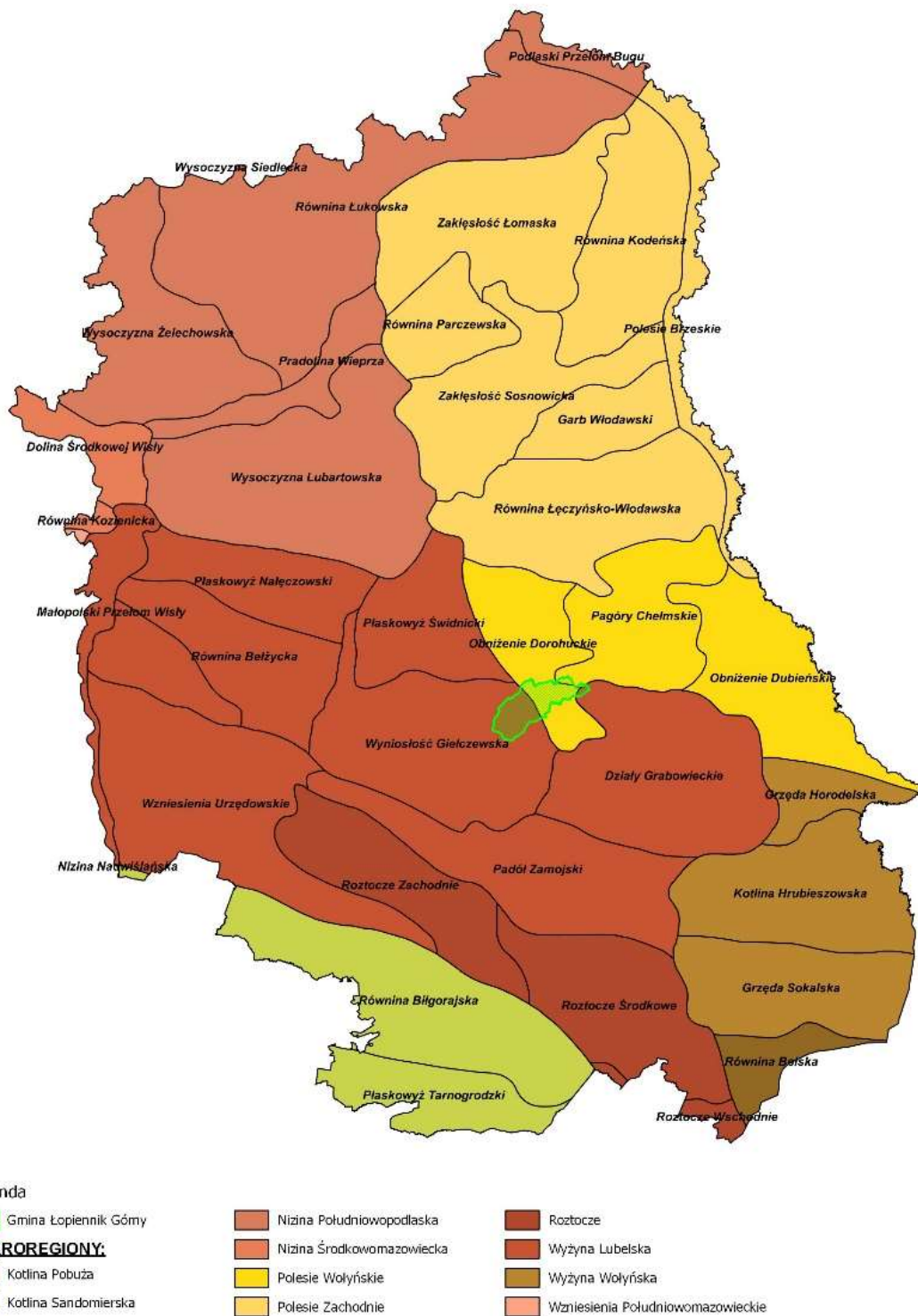
Dolina rzeki Wieprz przedstawia formę erozyjno – akumulacyjną. Taras zalewowy doliny ma szerokość około 1 km, jego powierzchnia jest płaska, podmokła, z licznymi starorzeczami. Na zachodnim brzegu doliny rzeki Wieprz rozciągają się tarasy nadzalewowe o płaskiej powierzchni, w 5 wyraźnych poziomach, oddzielane erozyjnymi krawędziami. Po lewej stronie doliny są one niewidoczne.

Wschodnia część gminy charakteryzuje się dominującą równiną akumulacyjną, osiagającą średnio 175–200 m n.p.m. Ta płaszczyna jest zróżnicowana licznymi zagłębieniami krasowymi, przy czym nachylenia terenu nie przekraczają 5%.

Obszar gminy wykazuje zróżnicowanie pod względem hipsometrycznym. Najwyższy punkt terenu osiąga wysokość 272 m n.p.m. w południowo-zachodniej części gminy, najniżej położone obszary znajdują się w dolinie rzeki Wieprz, na wysokości 172 m n.p.m. Różnice wysokości między najwyższym a najniższym punktem wynoszą około 100 m [17].

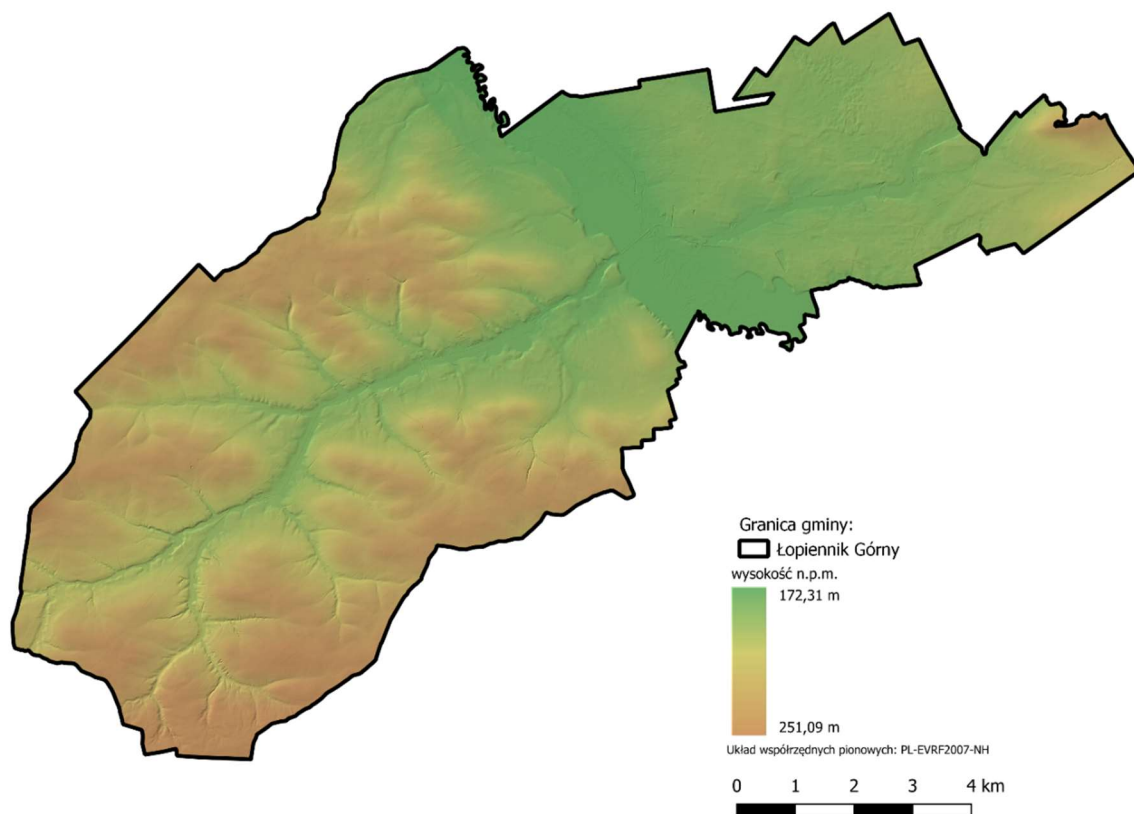


Rys 2 Regiony fizjograficzne wg Kondrackiego.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

**Rys 3** Rzeźba terenu gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z [www.geoportal.gov.pl](http://www.geoportal.gov.pl).

### 2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne

Budowa geologiczna gminy Łopiennik Górny charakteryzuje się jako kompleks skał paleozoicznych, wykształconych w różnorodnych odmianach facjalnych, obejmujących iłowce, wapień, dolomity, margle oraz piaskowce. Te osady paleozoiku nakładają się na kompleks utworów mezozoicznych, które obejmują jury i kredy.

Główną rolę w budowie geologicznej odgrywają skały kredy górnej, zwłaszcza mastrychtu, oraz osady czwartorzędowe, obejmujące plejstocen i holocen. Skały górnokredowe występują głównie w postaci opok, margli i kredy piszącej. Miąższość tych utworów waha się w granicach 500–600 m, a ich strop występuje na zróżnicowanych głębokościach, sięgających od 0 do kilkudziesięciu metrów pod poziomem terenu. We wschodniej części gminy, w rejonie Żulina i na północ od Woli Żulińskiej, utwory kredowe występują na powierzchni terenu.

Prawie cały obszar pokrywają utwory czwartorzędowe, które zalegają bezpośrednio na skałach górnokredowych. Miąższość tych utworów jest zróżnicowana. W dolinie rzeki Wieprz osiąga ona 70–80 m n.p.t., natomiast w części wschodniej i zachodniej gminy zmniejsza się do kilkunastu lub kilku metrów.

Wśród utworów czwartorzędowych na szczególną uwagę zasługują lessy, pokrywające obszar na zachód od doliny rzeki Wieprz, o niewielkiej miąższości (rzędu 1–2 m). Występują one w trzech facjach, które różnią się strukturą materiału i warunkami występowania.

Na wschód od doliny rzeki Wieprz powszechnie występują piaski aluwialne i jeziorne, oraz lokalnie piaski peryglacialne (z dużym udziałem frakcji pyłowej) o miąższościach powyżej 4,5 m.

W dolinie rzeki Wieprz osady plejstocenu są zróżnicowane litologicznie, obejmując piaski, żwiry oraz występują utwory holoceni takie jak piaski, mułki, namuły organiczne i torfy. Utwory holoceni (organiczne) budują również dna bocznych dopływów Wieprza.

Dna mniejszych suchych dolin wypełniają utwory deluwialne akumulacji holoceni, głównie piaski, pyły i mułki [17].

Na obszarze gminy Łopiennik Górny znajduje się udokumentowane złoża kruszywa naturalnego o nazwie „Borowica I”. Złóża piasku znajduje się w pobliżu obszarów leśnych i eksploatowane na potrzeby lokalne.

Dodatkowo na terenie gminy występują mniejsze wyrobiska po eksploatacji opok, margli, glin (lessów) oraz piasków rzecznych i torfów.

W dolinie rzeki Wieprz znajdują się złoża torfu, które zostały wstępnie zbadane w dokumentacji związanej z projektem realizacji zbiornika wodnego „Oleśniki”.

Również w miejscowości Wola Żulińska istnieją złoża piasków i żwirów, których wydobycie szacuje się na ok. 13 tys. ton (wg bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce – stan na 31.XII.2022 r. PIG W-wa 2023).

#### 2.1.4 Warunki klimatyczne

Gmina Łopiennik Górny leży na pograniczu dwóch różnych dzielnic klimatycznych: "lubelskiej" (część zachodnia, na zachód od Wieprza) i "chełmskiej" (część wschodnia). W części "lubelskiej" klimat jest łagodniejszy, co skutkuje krótszym utrzymywaniem się pokrywy śnieżnej (od 60 do 80 dni). Liczba dni mroźnych w tym obszarze wynosi około 57, a dni z przymrozkami przekraczają 130. Okres wegetacyjny trwa tu około 206 dni. W części "chełmskiej" pokrywa śnieżna utrzymuje się dłużej, od 80 do 100 dni, a opady gradowe są stosunkowo częste. Okres wegetacyjny jest tutaj również podobnie długi, trwając około 206 dni.

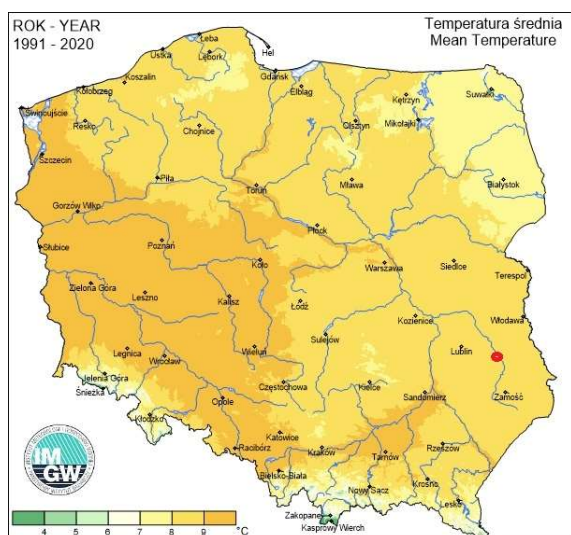
Na omawianym terenie średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,2°C. Najcieplejszy miesiąc, lipiec, charakteryzuje się średnią temperaturą na poziomie 18,2°C, podczas gdy najchłodniejszy, styczeń, osiąga średnią temperaturę na poziomie 4,5°C. Średnia roczna amplituda temperatury wynosi 13,7 °C.

Średnia suma opadów atmosferycznych wynosi około 600 mm, przy czym najwyższe opady występują w lecie, stanowiąc nawet do 42% rocznej sumy opadów. Z kolei opady w zimie są znacznie niższe w porównaniu do innych pór roku [17].

Gmina posiada niewielką powierzchnię charakteryzującą się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, są to doliny rzek: Wieprza, Łopy i Rejki. Na tych obszarach występują niekorzystne warunki termiczno-wilgotnościowe takie jak inwersje termiczne, częste przymrozki przygruntowe i zaleganie mgieł.

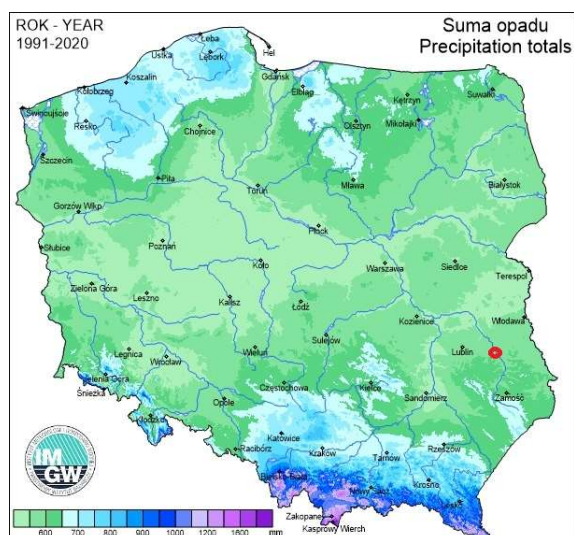
Poniżej przedstawiono mapy klimatyczne Polski z zaznaczoną gminą Łopiennik Górny prezentujące parametry meteorologiczne dla okresu referencyjnego 1991-2020. Przedstawione wartości dotyczą: temperatury średniej, sumy opadów oraz usłonecznienia w analizie rocznej z lat 1991-2020. Dane zostały pozyskane ze strony internetowej IMGW-PIB.

**Rys 4** Mapa klimatyczna.



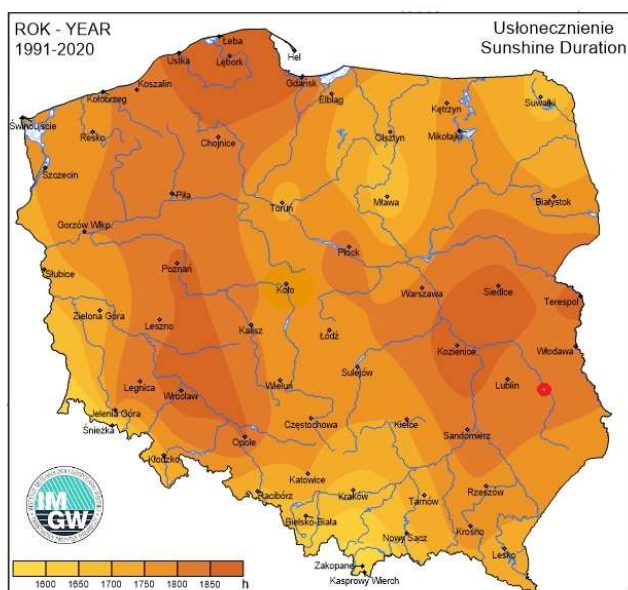
Źródło: [www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme\\_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter](http://www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter) [3]

**Rys 5** Mapa klimatyczna.



Źródło: [www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme\\_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter](http://www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter) [3]

Rys 6 Mapa klimatyczna.



Źródło: [www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme\\_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter](http://www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter) [3]

### 2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza

Na dzień 31.12.2023 r. obszar gminy zamieszkiwało 3725 osób, z czego największy udział przypada na mieszkańców miejscowości Łopiennik Górny (481 osób). Najmniejszą liczbę ludności posiada miejscowość Gliniska, którą zamieszkuje 53 osoby.

Gęstość zaludnienia dla gminy ogółem wynosi 35 osób na 1 km<sup>2</sup>. Największa gęstość zaludnienia występuje w miejscowości Łopiennik Nadrzeczny gdzie na 1 km<sup>2</sup> przypada 68 osób. Natomiast najmniejsza gęstość zaludnienia przypada na miejscowość Borowica, gdzie na 1 km<sup>2</sup> przypada 14 osób. W pozostałych obrębach wartości są do siebie zbliżone.



**Tabela 2** Liczba ludności w gminie Łopiennik Górny.

Lp	Sołectwo	Kobiety			Mężczyźni			Razem	Gęstość zaludnienia [os/km <sup>2</sup> ]
		do 18 lat	18-60 lat	powyżej 60 lat	do 18 lat	18-60 lat	powyżej 60 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Borowica	10	59	41	17	63	26	216	14,63
2	Dobryniów	6	36	20	5	49	15	131	39,87
3	Dobryniów Kolonia	2	32	33	9	34	18	128	32,72
4	Gliniska	7	11	9	3	15	8	53	36,96
5	Krzywe	12	64	44	15	69	30	234	42,58
6	Łopiennik Dolny	22	69	49	22	86	33	281	45,49
7	Łopiennik Dolny Kolonia	26	103	56	32	125	42	384	50,92
8	Łopiennik Górny	49	129	75	39	126	63	481	29,33
9	Łopiennik Nadrzeczny	31	114	45	30	97	30	347	68,85
10	Łopiennik Podleśny	27	73	50	32	82	33	297	23,55
11	Majdan Krzywski	13	42	22	14	48	19	158	39,05
12	Nowiny	20	37	18	9	38	14	136	44,60
13	Olszanka	35	97	58	23	121	39	373	48,89
14	Wola Żulińska	10	41	30	7	40	17	145	27,19
15	Żulin	32	99	52	41	103	34	361	49,22
16	Łopiennik Górny dział II	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Żulin dział II	0	0	0	0	0	0	0	0
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	302	1006	602	298	1096	421	3725	35,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Łopiennik Górny.

Za ludność rolniczą uznaje się osoby utrzymujące się głównie z pracy we własnym gospodarstwie rolnym. Łopiennik Górny to gmina o wyraźnym charakterze rolniczym, w której rolnictwo odgrywa kluczową rolę, mimo że średnia wielkość gospodarstw wynosi 4,11 ha [4]. Główne uprawy mieszkańców to zboża, rośliny okopowe, trawy nasienne, zioła oraz warzywa.

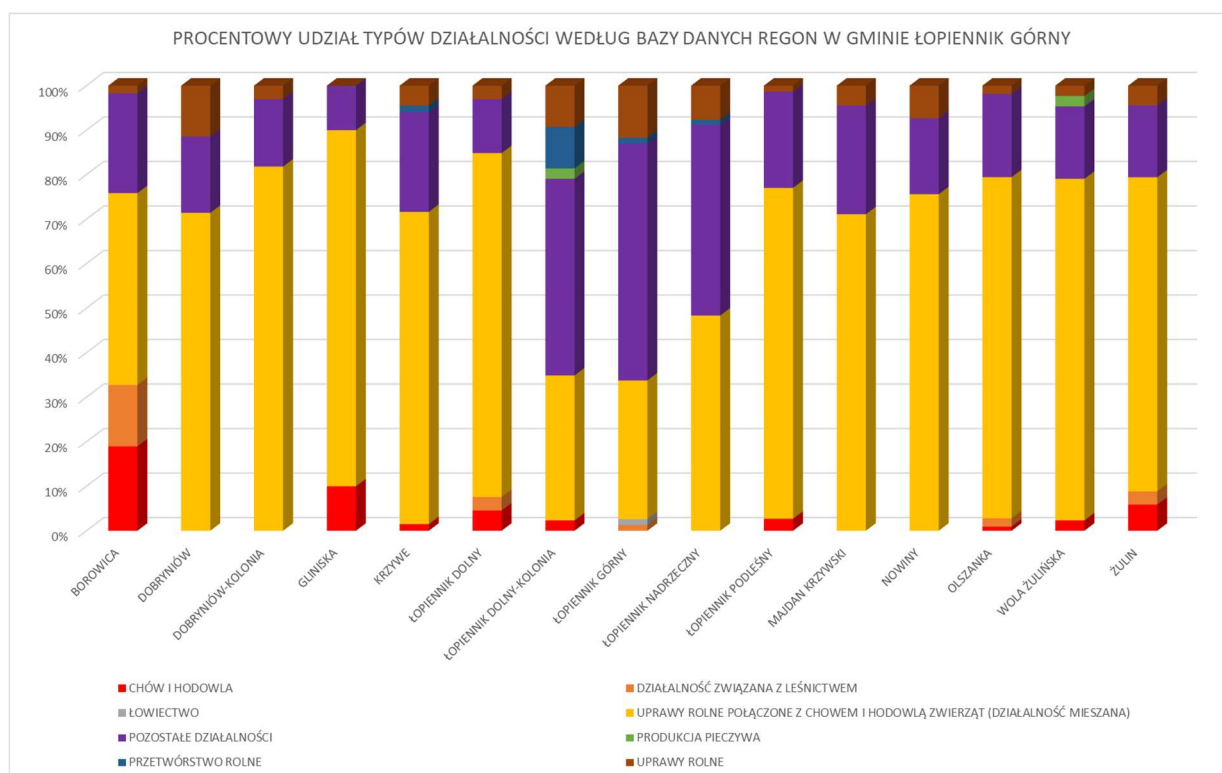
Na podstawie bazy danych REGON wyłoniono wszystkie działalności gospodarcze funkcjonujące w gminie Łopiennik Górny na dzień 04 czerwca 2024, których łączna suma wynosi 858 sztuk. W konkretnych miejscowościach liczba działalności kształtuje się następująco: Borowica – 58, Dobryniów – 35, Dobryniów- Kolonia – 33, Gliniska – 10, Krzywe – 67, Łopiennik Dolny – 66, Łopiennik Dolny – Kolonia -43, Łopiennik Górny – 77, Łopiennik Nadrzeczny – 91, Łopiennik Podleśny -74, Majdan Krzywski – 45, Nowiny – 41, Olszanka - 107, Wola Żulińska – 43, Żulin – 68 [15]. Istniejące działalności posortowano w grupy tj. chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, przetwórstwo rolne, działalność związana z leśnictwem, uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), produkcja pieczywa, uprawy rolne oraz pozostałe działalności. Na terenie gminy Łopiennik Górny procentowy udział kształtuje się następująco:

- uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 63,64%,

- pozostałe działalności - 25,52%
- uprawy rolne - 5,01%
- chów i hodowla - 2,91%,
- działalność związana z leśnictwem - 1,75%,
- przetwórstwo rolne - 0,82%,
- produkcja pieczywa - 0,23%,
- łowiectwo - 0,12%.

Następnie stworzono zestawienie poszczególnych dziedzin jako procentowy udział każdej z nich w konkretnej miejscowości. Na podstawie wyżej opisanej analizy stwierdza się, iż największy procent działalności gospodarczej stanowi działalność mieszana dotycząca upraw rolnych połączonych z chowem i hodowlą zwierząt. Znaczącą część stanowią również działalności pozostałe w których skład wchodzi przedsiębiorstwa pozarolnicze.

**Wykres 1** Procentowy udział typów działalności w poszczególnych obrębach gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych bazy REGON.

### 2.1.6 Tereny zabudowane

W gminie Łopiennik Górny występuje wiele ograniczeń w lokalizacji zabudowy. Terenami wykluczającymi wszelką zabudowę są tereny podmokłe i bagniste dna dolin rzecznych i obniżenie terenowych, strefy krawędziowe, obszary o spadku powyżej 10%, zwłaszcza w obrębie pokryw lessowych oraz obszary potencjalnych osuwisk. Najlepsze

warunki do zabudowy występują na płaskich powierzchniach poziomów erozyjno-denudacyjnych i akumulacyjnych. Dlatego jako podstawową sieć osiedleńczą ustalono zabudowę zagrodową wykształconą głównie w oparciu o istniejącą sieć drogową. Funkcją uzupełniającą jest zabudowa jednorodzinna realizowana na działkach wydzielonych w enklawach zabudowy zagrodowej. Powierzchnia działek w wyżej opisanym zakresie ustalona jest na ok 0,15 – 0,30 ha. Gmina wymaga zachowania regionalnego charakteru zabudowy, który polega na podobnym gabarycie budynków oraz połaci dachowej. Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową nakłada się obowiązek dostępności i obsługi komunikacyjnej oraz miejsc parkingowych z uwzględnieniem potrzeb dla osób niepełnosprawnych [16]. Na terenie gminy występuje mała liczba obiektów związanych z obsługą rolnictwa. W miejscowości Łopiennik Dolny – Kolonia zlokalizowana jest jedna piekarnia, dodatkowo w tej miejscowości stworzony jest zakład przetwórstwa, skupu oraz sprzedaży i eksportu ziół. Skup owoców i warzyw występuje w miejscowościach: Krzywe oraz Łopiennik Nadrzeczny.

**Rys 7** Łopiennik Górny – zabudowa.



Źródło: Materiały własne.

Z uwagi na fakt, iż gmina jest typowo rolnicza zaplecze dla obsługi rolnictwa jest niezadawalające.

#### 2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne

Na terenie gminy obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy Łopiennik Górny Nr XVII/157/2005 z dnia 18 listopada 2005 r. (Dz.Urz. Woj. Lubelskiego Nr 37, poz. 863 z dnia 27 lutego 2006 r. obowiązuje od 15 marca 2006 r.) Na przestrzeni lat zostały wprowadzone w nim zmiany. Pierwsza z nich o numerze XI/52/2011 z dnia 16 września 2011 r. (Dz.Urz.,Woj. Lubelskiego nr 187, poz. 2909 z dnia 08 grudnia 2011 r.) dotyczy zmiany przeznaczenia części gruntów obrębu Wola Żulińska



pod kopalnie piasku. Druga o numerze XXIV/134/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. ( Dz.Urz.,Woj. Lubelskiego poz. 597 z dnia 06 lutego 2013 r., obowiązująca do 21 lutego 2013 r.), która dotyczy lokalizacji rurociągu przesyłowego na obszarze miejscowości Żulin. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego określa zasady zagospodarowania danego obszaru na poziomie gminy oraz zawiera informacje i ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu, parametrów zabudowy, infrastrukturę techniczną, ochronę środowiska, zagospodarowanie terenów zieleni i inne ustalenia istotne dla danego obszaru.

Ponadto obowiązującym opracowaniem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łopiennik Górny zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy Łopiennik Górny nr XVIII/103/2004 z dnia 9 listopada 2004 r., zmieniony Uchwałami Rady Gminy Łopiennik Górny: Nr XI/51/2011 z dnia 16 września 2011 r., Nr XXIII/128/2012 z dnia 26 listopada 2012 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łopiennik Górny obejmuje kompleksową propozycję ukierunkowania rozwoju, opartą na analizie potencjałów i możliwości rozwojowych poszczególnych funkcji obszaru. Obszar opracowania obejmuje teren gminy Łopiennik Górny w jej administracyjnych granicach. Przeprowadzone w ramach opracowania studia i analizy branżowe oraz wynikające z nich wnioski, często wykraczają poza granice obszaru gminy, uwzględniając ciągłość przestrzenną występujących zjawisk i powiązań funkcjonalno-przestrzennych z terenami otaczającymi. Dotyczy to zwłaszcza związków przyrodniczych, krajobrazowych, infrastrukturalnych, w tym zewnętrznych powiązań komunikacyjnych oraz wybranych funkcji zagospodarowania. W roku 2022 przystąpiono do zmiany Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Postępowanie wszczęto w oparciu o podjętą przez Radę Gminy Łopiennik Górny uchwałę intencyjną Nr XXXV/216/2022 z dnia 24 czerwca 2022 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmian w dokumencie. W roku 2023 opracowano projekt Studium i wystąpiono o zaopiniowanie rozwiązań przyjętych w projekcie do instytucji wskazanych przepisami prawa. Rozpoczęto również procedurę uzgodnień z Zarządem Województwa Lubelskiego w zakresie zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

## 2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI

### 2.2.1 Struktura użytkowania gruntów

Gmina Łopiennik Górny odznacza się strukturą użytkowania ziemi w której przeważają grunty przeznaczone do produkcji rolniczej, które obejmują powierzchnię 8016,18 ha, co stanowi 75,50 % jej całkowitej powierzchni w tym użytki rolne stanowiące 7971,54 ha. Grunty leśne obejmują swoim zasięgiem powierzchnię 2295,53 ha, co stanowi 21,62 % powierzchni całej gminy. W poszczególnych obrębach udział użytków rolnych jest przeważający, jednak są obręby tj. Borowica w której stanowią one jedynie 38,93 %. W gminie możemy wyróżnić następujące typy użytkowania:

- rolny w obrębach: Dobryniów, Dobryniów Kolonia, Gliniska, Krzywe, Łopiennik Dolny, Łopiennik Dolny Kolonia, Łopiennik Nadrzeczny, Majdan Krzywski, Nowiny, Olszanka, Łopiennik Górny Dział II, Żulin Dział II,
- rolny z udziałem leśnego w obrębach: Łopiennik Podleśny, Wola Żulińska, Żulin,
- rolno-leśny w obrębie Łopiennik Górny,
- leśny z udziałem rolnego w obrębie Borowica.

Udział pozostałych gruntów w całej gminie jest niewielki i stanowi odpowiednio dla gruntów zabudowanych i zurbanizowanych 253,43 ha co stanowi 2,39 % oraz grunty pod wodami – 51,81 ha co daje 0,49 % powierzchni gminy.



## 2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych

W strukturze przestrzennej użytków rolnych dominują grunty orne – 6540,45 ha (61,60% ogólnej powierzchni gminy). Użytki zielone stanowią 905,79 ha (8,53 % ogólnej powierzchni gminy), łąki trwałe obejmują: 813,68 ha – 7,66 % oraz pastwiska: 92,11 ha – 0,87 %. Pozostałe grunty zaliczane do użytków rolnych obejmują następujący obszar:

- sady: 54,86 ha – 0,52 % ogólnej powierzchni gminy,
- grunty rolne zabudowane: 292,38 ha – 2,75 % ogólnej powierzchni gminy,
- grunty pod stawami: 22,72 ha – 0,21 % ogólnej powierzchni gminy,
- grunty pod rowami: 15,82 ha – 0,15 % ogólnej powierzchni gminy,
- grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych: 139,52 ha – 1,31 % ogólnej powierzchni gminy.

Na większości obrębów przeważają grunty orne. Największy powierzchniowo obszar zajmują one w obrębie Łopiennik Górny – 872,63 ha. Łopiennik Górny Dział II odznacza się największym udziałem użytków zielonych, a konkretnie łąk trwałych, zajmujących 100% powierzchni obrębu. Powierzchniowo najwięcej gruntów zielonych występuje w obrębie Borowica – 266,48 ha (łąki trwałe: 246,91 ha, pastwiska trwałe: 19,57 ha). Najwięcej sadów występuje w obrębie Dobryniów Kolonia (15,91 ha – 4,07 % obrębu). Obręb Łopiennik Dolny Kolonia odznacza się dużym udziałem gruntów rolnych zabudowanych - 39,51 ha co daje 5,24 % całości obrębu. Znaczną powierzchnię gruntów pod stawami stwierdza się w obrębie Żulin – 16,80 ha. Natomiast gęstą siecią rowów melioracyjnych charakteryzuje się obręb Borowica – 5,44 ha. Tereny zajęte przez grunty zadrzewione i zakrzaczone w przewarżającej części znajdują się w obrębie Olszanka – 27,48 ha.

## 2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione

W gminie Łopiennik Górny występują trzy duże kompleksy leśne w miejscowościach: Borowica, Łopiennik Górny oraz Łopiennik Podleśny. Zajmują one kolejno 864,16 ha, 673,27 ha oraz 444,06 ha. Procentowy udział lesistości, zadrzewienia, zakrzewienia i zadarnienia w gminie wynosi 21,62 %. Jest to wartość większa od średniej dla powiatu krasnostawskiego, która sięga 15,9 %, natomiast zbliżona do średniej dla województwa lubelskiego – 22,5 %.

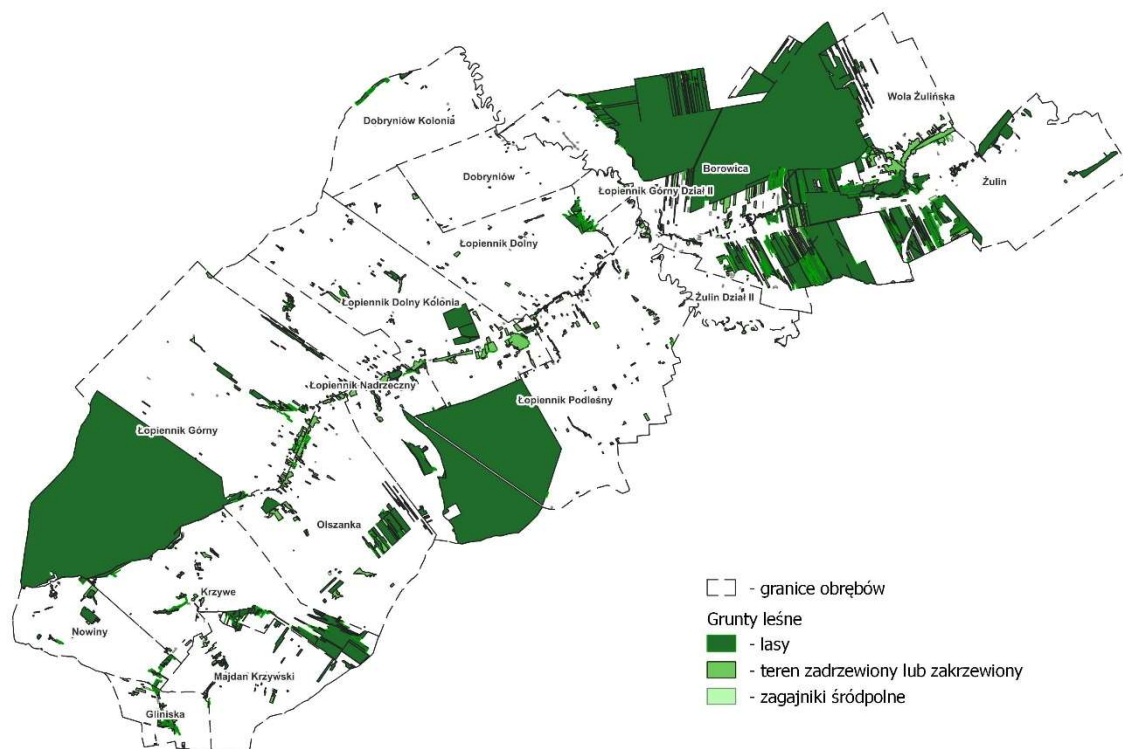
W znaczącej przewadze własność lasów należy do Nadleśnictwa Krasnostaw i zajmuje powierzchnię 1976,97 ha. Lasami gospodarują 3 leśnictwa:

1. Leśnictwo Łosienne – Kompleks „Łosienne”,
2. Leśnictwo Niemienice – Kompleks „Jeżyniec” i Kompleks „Dworek Łopiennik” w którym znajduje się siedziba leśnictwa,
3. Leśnictwo Żulin - Kompleks „Borowica”.

W obrębie dolin rzek: Łopa i Rejka zaobserwować można liczne zakrzewienia i zadrzewienia, które niestety niszczone są poprzez wzmożoną działalność bobrów, która przyczynia się do dewastacji nadrzecznych drzewostanów.

W gminie Łopiennik Górny w przeważającej części występuje dobra kultura zalesienia, jedynie w miejscowości Borowica zaobserwować można samoistne rozprzestrzenianie się zadrzewień śródpolnych.

**Rys 8** Zadrzewienia i zakrzewienia na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB i [www.bdl.lasy.gov.pl/portal/](http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/) [10] oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024r.).

#### 2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane

Wschodnia część gminy Łopiennik Górny odznacza się największym udziałem gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych. Obręby Borowica i Żulin – charakteryzują się przewagą gleb słabych (skład granulometryczny piasku) – czyli utworów o niskiej wydajności w produkcji rolniczej. Z tego powodu znaczna powierzchnia obszaru jest porośnięta lasami. Nie brakuje tutaj odłogów – porośniętych trawami, ziołami oraz roślinnością uznawaną za zachwaszczenia. Grunty odłogowane, często zakrzaczone mogą być wykorzystywane na cele produkcji rolniczej, jednak prowadzenie na nich uprawy mechanicznej wymaga znacznych nakładów. Ze względu na słabą jakość pokrywy glebowej tereny te nadają się do uprawy roślin o mniejszych wymaganiach tj. łubin, żyto, niekiedy ziemniaki oraz przekształceniu gruntów w pastwiska lub zalesienia.

Jeśli chodzi o degradację i dewastację gruntów najczęstszą przyczyną tego zjawiska na obszarze opisywanej gminy jest działalność człowieka. Chodzi tu o grunty poddane odkrywkowej eksploatacji piasku. Nieczynne kopalnie zlokalizowane są na obrębach: Borowica i Wola Żulińska. Ten rodzaj działalności bardzo intensywnie i w sposób trwały degraduje środowisko – uniemożliwiając prowadzenie działalności rolniczej. Najczęstszym kierunkiem rekultywacji tych terenów są zalesienia, ponieważ prace przywracające użyteczność wygasłych kopalni są czasochłonne i kosztowne. Niekiedy grunty zajęte pod nieczynne kopalnie piasku nie są rekultywowane, a ich przeznaczeniem jest rekreacja w postaci adaptacji wyrobiska pod strzelnicę.

**Tabela 4** Charakterystyka gruntów odlogowanych.

Lp	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha)	Powierzchnia gruntów odlogowanych ogółem		Powierzchnia użytków odlogowanych			
					Grunty orne		Użytki zielone	
			ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Borowica	571,93	276,27	48,31%	53,11	9,29%	223,16	39,02%
2	Dobryniów	313,37	36,69	11,71%	0,64	0,20%	36,05	11,50%
3	Dobryniów Kolonia	375,28	30,70	8,18%	0,00	0,00%	30,70	8,18%
4	Gliniska	137,40	1,02	0,74%	1,02	0,74%	0,00	0,00%
5	Krzywe	483,00	2,44	0,51%	2,44	0,51%	0,00	0,00%
6	Łopiennik Dolny	588,80	30,82	5,23%	1,34	0,23%	29,48	5,01%
7	Łopiennik Dolny Kolonia	706,71	2,50	0,35%	2,50	0,35%	0,00	0,00%
8	Łopiennik Górny	945,68	1,99	0,21%	1,99	0,21%	0,00	0,00%
9	Łopiennik Nadrzeczny	451,82	0,17	0,04%	0,17	0,04%	0,00	0,00%
10	Łopiennik Podleśny	769,75	82,40	10,70%	0,00	0,00%	82,40	10,70%
11	Majdan Krzywski	380,51	0,61	0,16%	0,61	0,16%	0,00	0,00%
12	Nowiny	289,90	0,59	0,20%	0,59	0,20%	0,00	0,00%
13	Olszanka	714,65	1,93	0,27%	1,93	0,27%	0,00	0,00%
14	Wola Żulińska	402,36	9,16	2,28%	9,16	2,28%	0,00	0,00%
15	Żulin	629,40	29,83	4,74%	29,83	4,74%	0,00	0,00%
16	Łopiennik Górny Dział II	60,61	60,61	100,00%	0,00	0,00%	60,61	100,00%
17	Żulin Dział II	150,36	118,03	78,50%	0,00	0,00%	118,03	78,50%
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	7971,54	685,76	685,76	105,33	105,33	580,43	580,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024r.)



**Tabela 5** Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej.

Lp	Obręb	Nr działki	Powierzchnia wyłączenia w ha	Rok wyłączenia
1	2	3	4	5
1	Łopiennik Podleśny	690/1	0,0500	2020
2	Dobryniów Kolonia	168/2	0,0499	2021
3	Łopiennik Górny	2288/2	0,0365	2021
4	Łopiennik Górny	1540	0,0475	2022
5	Łopiennik Dolny Kolonia	59/7	0,0500	2022
6	Łopiennik Podleśny	384/2	0,0500	2022
7	Łopiennik Górny	2024	0,0500	2022
8	Łopiennik Nadrzeczny	777/4	0,0126	2023
9	Nowiny	114/1	0,0500	2023
10	Łopiennik Nadrzeczny	533/4, 535/2	0,1443	2023
11	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>		0,5408	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Krasnymstawie (czerwiec 2024r.)

### 2.2.6 Charakterystyka gleb

Na obszarze gminy Łopiennik Górny największy obszar pokrywają gleby typu: brunatne właściwe i brunatne wylugowane (odpowiednio 12% i 32% powierzchni gminy). Gleby bielcowe i pseudobielcowe występują na 38% opisywanego obszaru. Wspomniane gleby pokrywają w największej części płaskowyże zachodniej i środkowej części gminy. Skład granulometryczny tych gruntów to najczęściej lessy i gliny. W dolinie rzeki Wieprza występują mady (obejmują prawie 7% powierzchni gminy) i gleby organiczne tj. torfowe, torfowo-mułowe i mułowo-torfowe, murszowe (obejmują razem około 4% powierzchni gminy). Mniejszą część obszaru gminy zajmują rędziny (niecałe 3% powierzchni gminy). Wschodnią część gminy pokrywają gleby lekkie, piaszczyste w większości brunatne wylugowane oraz w mniejszej części rędziny o ciężkim składzie gliniastym.



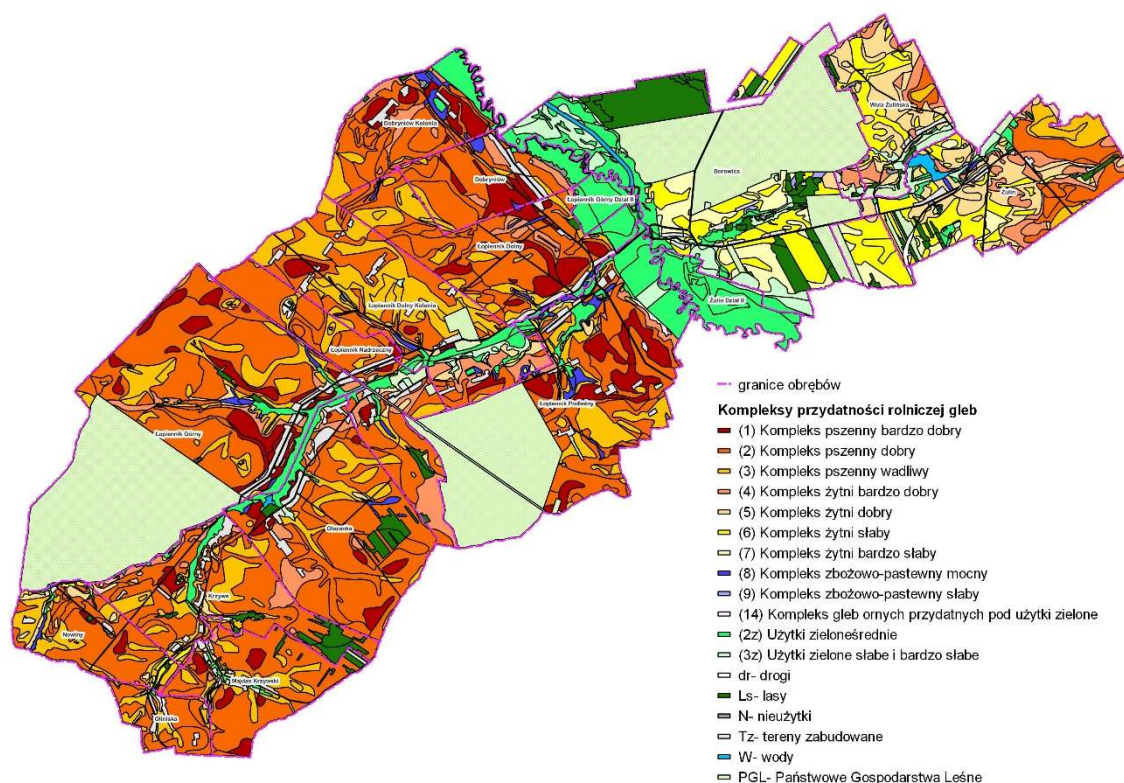
Tabela 6 Zestawienie typów gleb.

Lp	Obręb	Jedn.	typy gleb															RAZEM
			Gleby bielcowe i pseudobielcowe	Gleby brunatne wiaściwe	Gleby brunatne wylugowane	Czarne ziemie wiaściwe	Czarne ziemie zdegradowane	Gleby mułowo-torfowe	Gleby torfowo-mułowe	Mady	Gleby glejowe	Mursze	Rędziny słabo wyształcone	Rędziny brunatne	Rędziny czarnoziemne	Torfy niskie	Gleby o niewyształconym profilu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Borowica	ha	13,93	0,00	442,06	5,93	13,29	24,02	19,22	202,59	16,05	17,53	0,00	0,00	0,00	22,20	0,00	776,82
		%	1,79	0,00	56,91	0,76	1,71	3,09	2,47	26,08	2,07	2,26	0,00	0,00	0,00	2,86	0,00	100,00
2	Dobryniów	ha	151,26	11,73	99,22	0,00	<b>0,00</b>	31,14	<b>0,00</b>	0,84	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	294,18
		%	51,42	3,99	33,73	0,00	0,00	10,59	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
3	Dobryniów Kolonia	ha	174,83	3,38	125,18	15,65	0,00	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	41,55	3,11	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	4,93	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	368,62
		%	47,43	0,92	33,96	4,24	0,00	0,00	0,00	11,27	0,84	0,00	0,00	0,00	1,34	0,00	0,00	100,00
4	Gliniska	ha	83,99	0,00	47,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	131,61
		%	63,82	0,00	36,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
5	Krzywe	ha	362,16	12,44	117,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	518,81
		%	69,81	2,40	22,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
6	Łopiennik Dolny	ha	252,92	117,03	161,44	1,58	0,00	19,86	2,36	25,02	2,14	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	582,36
		%	43,43	20,10	27,72	0,27	0,00	3,41	0,40	4,30	0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
7	Łopiennik Dolny Kolonia	ha	209,01	51,97	361,48	4,33	0,00	1,53	<b>0,00</b>	20,45	7,53	28,08	<b>0,00</b>	1,70	<b>0,00</b>	4,56	0,00	690,64
		%	30,26	7,52	52,34	0,63	0,00	0,22	0,00	2,96	1,09	4,07	0,00	0,25	0,00	0,66	0,00	100,00
8	Łopiennik Górny	ha	362,65	232,14	279,07	4,78	0,00	0,00	0,00	29,65	11,15	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	3,67	923,10
		%	39,29	25,15	30,23	0,52	0,00	0,00	0,00	3,21	1,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	100,00
9	Łopiennik Nadrzeczny	ha	266,60	79,53	80,91	2,06	0,00	0,00	2,31	14,45	<b>0,00</b>	1,20	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	1,91	448,97
		%	59,38	17,71	18,02	0,46	0,00	0,00	0,51	3,22	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	100,00
10	Łopiennik Podlesny	ha	235,57	44,03	316,79	7,08	0,00	52,87	37,81	34,19	24,68	2,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	755,25
		%	31,19	5,83	41,95	0,94	0,00	7,00	5,01	4,53	3,27	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
11	Majdan Krzywski	ha	287,15	0,65	100,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	387,99
		%	74,01	0,17	25,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
12	Nowiny	ha	206,85	6,93	81,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	295,22
		%	70,07	2,35	27,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
13	Olszanka	ha	546,46	28,95	95,84	9,94	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	34,30	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	715,50
		%	76,37	4,05	13,40	1,39	0,00	0,00	0,00	4,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
14	Wola Żulińska	ha	0,62	415,17	0,00	7,14	0,67	0,00	0,00	0,00	9,36	0,00	6,47	16,54	0,00	20,71	0,00	476,70
		%	0,13	87,09	0,00	1,50	0,14	0,00	0,00	0,00	1,96	0,00	1,36	3,47	0,00	4,34	0,00	100,00
15	Żulin	ha	9,54	19,92	390,06	17,09	21,68	0,00	0,00	0,00	6,19	0,00	26,02	142,55	10,63	20,45	0,00	664,13
		%	1,44	3,00	58,73	2,57	3,26	0,00	0,00	0,00	0,93	0,00	3,92	21,46	1,60	3,08	0,00	100,00
16	Łopiennik Górny Dział II	ha	0,00	0,00	0,00	0,40	0,00	32,97	17,96	9,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,61
		%	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	54,39	29,63	15,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
17	Żulin Dział II	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,74	3,00	146,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151,57
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,15	1,98	96,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
18	Gmina ogółem (obszar wiejski)	ha	3163,52	1023,87	2698,64	75,98	35,64	164,13	82,66	559,15	107,11	49,03	32,49	160,80	15,56	67,91	5,57	8242,07
		%	<b>38,38</b>	<b>12,42</b>	<b>32,74</b>	<b>0,92</b>	<b>0,43</b>	<b>1,99</b>	<b>1,00</b>	<b>6,78</b>	<b>1,30</b>	<b>0,59</b>	<b>0,39</b>	<b>1,95</b>	<b>0,19</b>	<b>0,82</b>	<b>0,07</b>	<b>100,00</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Mapy Glebowo-Rolniczej (czerwiec 2024 r.).

Gmina Łopiennik Górny posiada pokrywę glebową dobrej jakości. Przeważa kompleks przydatności rolniczej pszennej dobrej, który obejmuje 43%. Znaczny obszar obejmuje również kompleks pszennej wadliwej – niemal 16%. Dla użytków zielonych przeważa kompleks średni – 10% oraz kompleks słaby i bardzo słaby – niecałe 3%. Najlepszą jakością gleb dla użytków ornych odznacza się obręb Łopiennik Górny gdzie kompleksy: pszennej bardzo dobrej, pszennej dobrej i pszennej wadliwej stanowią niemal 90%. Dla użytków zielonych z punktu widzenia produkcji rolniczej przeważają gleby średniej i słabej jakości. Najwięcej użytków zielonych występuje w obrębach: Borowica (użytki zielone średnie – 26%), Łopiennik Górny Dział II (użytki zielone średnie – 100%), Żulin Dział II (użytki zielone średnie – 98%).

**Rys 10** Kompleksy przydatności rolniczej gleb na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie [www.geoportal.gov.pl](http://www.geoportal.gov.pl).

Tabela 7 Zestawienie kompleksów przydatności rolniczej gleb.

Lp	Obręb	Jedn.	kompleksy przydatności rolniczej												RAZEM
			kompleks pszenno bardzo dobry	kompleks pszenno dobry	kompleks pszenno wadliwy	kompleks żytni bardzo dobry	kompleks żytni dobry	kompleks żytni słaby	kompleks żytni bardzo słaby	kompleks zbożowo-pastewny mocny	kompleks zbożowo-pastewny słaby	gleby orne przeznaczone pod użytki zielone	użytki zielone średnie	użytki zielone słabe i bardzo słabe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	18
1	Borow ica	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	9,21	148,42	129,26	0,00	5,05	0,00	148,91	130,15	570,99
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	1,61	25,99	22,64	0,00	0,88	0,00	26,08	22,79	100,00
2	Dobryniów	ha	45,53	165,20	22,28	23,00	0,37	0,00	0,00	5,82	0,00	0,00	31,61	0,00	293,81
		%	15,50	56,23	7,58	7,83	0,13	0,00	0,00	1,98	0,00	0,00	10,76	0,00	100,00
3	Dobryniów Kolonia	ha	49,94	188,58	28,42	39,13	0,00	0,00	0,00	15,46	0,00	0,00	45,53	0,00	367,05
		%	13,61	51,38	7,74	10,66	0,00	0,00	0,00	4,21	0,00	0,00	12,40	0,00	100,00
4	Gliniska	ha	0,00	96,48	30,53	0,00	1,56	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	2,01	0,46	131,61
		%	0,00	73,30	23,20	0,00	1,19	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	1,52	0,35	100,00
5	Krzyw e	ha	9,98	280,51	104,18	30,57	13,39	4,74	2,79	0,00	0,00	0,00	27,69	1,08	474,93
		%	2,10	59,06	21,94	6,44	2,82	1,00	0,59	0,00	0,00	0,00	5,83	0,23	100,00
6	Łopiennik Dolny	ha	82,17	311,24	106,96	21,34	1,51	0,28	0,00	12,22	0,00	0,00	43,56	0,00	579,27
		%	14,18	53,73	18,46	3,68	0,26	0,05	0,00	2,11	0,00	0,00	7,52	0,00	100,00
7	Łopiennik Dolny Kolonia	ha	28,29	235,10	281,43	45,59	24,31	2,46	0,00	9,61	0,00	0,00	41,38	22,48	690,64
		%	4,10	34,04	40,75	6,60	3,52	0,36	0,00	1,39	0,00	0,00	5,99	3,26	100,00
8	Łopiennik Górny	ha	116,78	542,99	164,95	32,43	9,12	0,00	0,00	10,30	0,00	0,00	40,89	0,00	917,45
		%	12,73	59,18	17,98	3,54	0,99	0,00	0,00	1,12	0,00	0,00	4,46	0,00	100,00
9	Łopiennik Nadrzeczny	ha	10,49	277,53	55,46	56,83	10,76	0,00	0,00	2,21	0,00	3,72	17,61	1,84	436,44
		%	2,40	63,59	12,71	13,02	2,47	0,00	0,00	0,51	0,00	0,85	4,03	0,42	100,00
10	Łopiennik Podleśny	ha	115,48	299,47	131,15	20,87	11,46	1,36	0,00	25,08	0,00	5,12	129,05	14,79	753,84
		%	15,32	39,73	17,40	2,77	1,52	0,18	0,00	3,33	0,00	0,68	17,12	1,96	100,00
11	Majdan Krzyw ski	ha	29,06	251,47	69,45	3,60	9,64	3,50	0,00	0,00	0,00	1,02	7,24	0,00	374,97
		%	7,75	67,06	18,52	0,96	2,57	0,93	0,00	0,00	0,00	0,27	1,93	0,00	100,00
12	Now iny	ha	7,50	162,71	82,91	0,47	19,49	11,40	0,00	3,51	0,00	0,00	3,81	0,42	292,22
		%	2,57	55,68	28,37	0,16	6,67	3,90	0,00	1,20	0,00	0,00	1,30	0,14	100,00
13	Olszanka	ha	39,34	468,37	84,70	43,85	6,90	0,00	0,00	32,40	0,00	0,00	32,40	2,47	710,42
		%	5,54	65,93	11,92	6,17	0,97	0,00	0,00	4,56	0,00	0,00	4,56	0,35	100,00
14	Wola Żulińska	ha	0,00	15,52	8,04	37,29	152,80	183,65	24,40	0,00	1,29	0,00	1,51	26,94	451,44
		%	0,00	3,44	1,78	8,26	33,85	40,68	5,40	0,00	0,29	0,00	0,33	5,97	100,00
15	Żulin	ha	0,00	116,62	66,13	98,12	170,53	117,10	20,95	3,15	1,47	0,00	27,51	18,61	640,18
		%	0,00	18,22	10,33	15,33	26,64	18,29	3,27	0,49	0,23	0,00	4,30	2,91	100,00
16	Łopiennik Górny Dział II	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,61	0,00	60,61
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	100,00
17	Żulin Dział II	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	148,57	3,00	151,57
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	98,02	1,98	100,00
18	Gmina ogółem (obszar wiejski)	ha	<b>534,55</b>	<b>3411,77</b>	<b>1236,59</b>	<b>453,09</b>	<b>441,05</b>	<b>473,48</b>	<b>177,38</b>	<b>119,76</b>	<b>7,81</b>	<b>11,87</b>	<b>808,32</b>	<b>221,79</b>	<b>7897,46</b>
		%	<b>6,77</b>	<b>43,20</b>	<b>15,66</b>	<b>5,74</b>	<b>5,58</b>	<b>6,00</b>	<b>2,25</b>	<b>1,52</b>	<b>0,10</b>	<b>0,15</b>	<b>10,24</b>	<b>2,81</b>	<b>100,00</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Mapy Glebowo-Rolniczej (czerwiec 2024 r.).

Gmina Łopiennik Górny odznacza się dobrymi warunkami glebowymi, czego potwierdzeniem jest występowanie dobrych klas bonitacyjnych gleb. Klasy IIIa i IIIb posiadają największy procentowy udział (odpowiednio 30% i 38% powierzchni wszystkich użytków orných). Występują w największej ilości na obszarze obrębów Łopiennik Górny i Olszanka gdzie ich udział przekracza 80% wszystkich użytków orných. Najsłabszymi warunkami glebowymi odznacza się obręb Borowica gdzie przeważają klasy V i VI stanowiące odpowiednio 31% i 66% obszaru obrębu. Jeżeli chodzi o użytki zielone przeważają klasy III i IV, które stanowią ponad 77%. Obręb Borowica odznacza się największym obszarem zajmowanym przez użytki zielone, gdzie przeważają w większości klasy IV i V (klasa IV zajmuje 134,21 ha – 46,49%, klasa V zajmuje 123,38 ha – 42,74%). Gleby mineralne stanowią około 95% wszystkich gruntów, natomiast utwory organiczne obejmują 5% gminy i występują głównie w dolinach rzecznych i obniżeniach terenu.

Tabela 8 Zestawienie klas bonitacyjnych gleb.

Lp	Obręb	Jedn.	grunty orne						GO	użytki zielone					UZ	
			II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V		VI	II	III	IV	V		VI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Borowica	ha	0,00	0,03	0,00	6,73	<b>0,00</b>	88,27	188,22	<b>283,25</b>	0,00	9,44	134,21	123,38	21,65	<b>288,68</b>
		%	0,00	0,01	0,00	2,38	0,00	31,16	66,45	<b>100,00</b>	0,00	3,27	46,49	42,74	7,50	<b>100,00</b>
2	Dobryniów	ha	65,42	128,97	69,15	16,12	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>279,66</b>	<b>0,00</b>	21,49	12,07	0,15	<b>0,00</b>	<b>33,71</b>
		%	23,39	46,12	24,73	5,77	0,00	0,00	0,00	<b>100,00</b>	0,00	63,75	35,81	0,44	0,00	<b>100,00</b>
3	Dobryniów Kolonia	ha	34,00	164,55	84,03	34,53	14,88	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>332,00</b>	<b>0,00</b>	36,46	6,82	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>43,29</b>
		%	10,24	49,56	25,31	10,40	4,48	0,00	0,00	<b>100,00</b>	0,00	84,23	15,77	0,00	0,00	<b>100,00</b>
4	Gliniska	ha	0,00	92,90	26,24	11,24	3,73	2,20	<b>0,00</b>	<b>136,30</b>	<b>0,00</b>	0,78	0,10	0,22	<b>0,00</b>	<b>1,10</b>
		%	0,00	68,15	19,25	8,24	2,74	1,61	0,00	<b>100,00</b>	0,00	70,91	9,09	20,00	0,00	<b>100,00</b>
5	Krzyw e	ha	0,00	99,61	229,46	105,96	18,42	0,19	4,13	<b>457,77</b>	<b>0,00</b>	23,70	1,53	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>25,23</b>
		%	0,00	21,76	50,13	23,15	4,02	0,04	0,90	<b>100,00</b>	0,00	93,94	6,06	0,00	0,00	<b>100,00</b>
6	Łopiennik Dolny	ha	35,79	193,33	206,17	97,15	12,82	0,48	<b>0,00</b>	<b>545,74</b>	<b>0,00</b>	34,70	8,10	0,26	<b>0,00</b>	<b>43,06</b>
		%	6,56	35,43	37,78	17,80	2,35	0,09	0,00	<b>100,00</b>	0,00	80,58	18,81	0,60	0,00	<b>100,00</b>
7	Łopiennik Dolny Kolonia	ha	3,96	216,44	328,34	87,42	5,85	0,52	<b>0,00</b>	<b>642,54</b>	<b>0,00</b>	9,52	32,49	10,59	11,57	<b>64,17</b>
		%	0,62	33,69	51,10	13,61	0,91	0,08	0,00	<b>100,00</b>	0,00	14,84	50,63	16,50	18,03	<b>100,00</b>
8	Łopiennik Górny	ha	27,01	320,90	527,40	30,57	0,17	0,09	<b>0,00</b>	<b>906,14</b>	<b>0,00</b>	30,37	8,98	0,20	<b>0,00</b>	<b>39,54</b>
		%	2,98	35,41	58,20	3,37	0,02	0,01	0,00	<b>100,00</b>	0,00	76,80	22,70	0,49	0,00	<b>100,00</b>
9	Łopiennik Nadrzeczny	ha	9,45	164,84	212,47	40,00	7,94	0,13	<b>0,00</b>	<b>434,83</b>	<b>0,00</b>	10,75	5,43	0,82	<b>0,00</b>	<b>16,99</b>
		%	2,17	37,91	48,86	9,20	1,83	0,03	0,00	<b>100,00</b>	0,00	63,27	31,92	4,81	0,00	<b>100,00</b>
10	Łopiennik Podleśny	ha	83,42	286,21	146,40	107,26	6,68	4,38	0,10	<b>634,46</b>	<b>0,00</b>	59,17	61,77	12,07	2,28	<b>135,29</b>
		%	13,15	45,11	23,07	16,91	1,05	0,69	0,02	<b>100,00</b>	0,00	43,73	45,66	8,92	1,69	<b>100,00</b>
11	Majdan Krzyw ski	ha	0,00	132,57	166,20	60,48	8,30	4,20	2,00	<b>373,74</b>	<b>0,00</b>	0,28	5,80	0,42	0,27	<b>6,77</b>
		%	0,00	35,47	44,47	16,18	2,22	1,12	0,54	<b>100,00</b>	0,00	4,14	85,67	6,20	3,99	<b>100,00</b>
12	Nowiny	ha	0,00	91,20	144,98	37,44	1,92	9,56	<b>0,00</b>	<b>285,10</b>	<b>0,00</b>	3,45	0,48	0,08	0,79	<b>4,80</b>
		%	0,00	31,99	50,85	13,13	0,67	3,35	0,00	<b>100,00</b>	0,00	71,88	10,00	1,67	16,46	<b>100,00</b>
13	Olszanka	ha	5,14	201,01	433,49	40,82	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>680,46</b>	<b>0,00</b>	34,19	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>34,19</b>
		%	0,76	29,54	63,70	6,00	0,00	0,00	0,00	<b>100,00</b>	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	<b>100,00</b>
14	Wola Żulińska	ha	0,00	<b>0,00</b>	8,64	116,22	139,31	89,92	6,85	<b>360,94</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	10,77	9,05	21,60	<b>41,42</b>
		%	0,00	0,00	2,39	32,20	38,60	24,91	1,90	<b>100,00</b>	0,00	0,00	25,99	21,85	52,16	<b>100,00</b>
15	Żulin	ha	0,00	6,15	97,55	345,66	106,35	23,73	0,65	<b>580,09</b>	<b>0,00</b>	3,65	23,96	21,44	0,26	<b>49,31</b>
		%	0,00	1,06	16,82	59,59	18,33	4,09	0,11	<b>100,00</b>	0,00	7,40	48,59	43,48	0,53	<b>100,00</b>
16	Łopiennik Górny Dział II	ha	0,00	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	53,26	7,35	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>60,61</b>
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	<b>0,00</b>	0,00	87,87	12,13	0,00	0,00	<b>100,00</b>
17	Żulin Dział II	ha	0,00	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	0,35	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,35</b>	<b>0,00</b>	105,85	44,16	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>150,01</b>
		%	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	<b>100,00</b>	0,00	70,56	29,44	0,00	0,00	<b>100,00</b>
18	Gmina ogółem (obszar wiejski)	ha	264,19	2 098,71	2 680,52	1 137,95	326,37	223,67	201,95	<b>6 933,36</b>	<b>0,00</b>	<b>437,06</b>	<b>364,01</b>	<b>178,67</b>	<b>58,43</b>	<b>1 038,17</b>
		%	3,81	30,27	38,66	16,41	4,71	3,23	2,91	<b>100,00</b>	0,00	42,10	35,06	17,21	5,63	<b>100,00</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

## 2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją

Nieużytki występujące na obszarze gminy Łopiennik Górny obejmują obszar 44,64 ha co stanowi 0,42% powierzchni gminy. Obrębami na których jest ich najwięcej są: Łopiennik Podleśny – 7,34 ha, Łopiennik Dolny – 6,17 ha oraz Wola Żulińska – 6,14 ha. Na opisywanym obszarze najczęściej spotykanymi formami nieużytków są: tereny zabagnione (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty) oraz grunty pokryte wodami nie nadające się do produkcji rybnej (sadzawki, wodopoje, doły po eksploatacji torfu). Zgodnie z danymi otrzymanymi z ewidencji gruntów i budynków stworzono zestawienie nieużytków w poszczególnych miejscowościach.

**Tabela 9** Nieużytki na terenie gminy Łopiennik Górny.

Lp	Obręb	Powierzchnia nieużytków [ha]	Procent w skali powierzchni obrębu [%]
1	2	3	4
1	Borowica	2,64	0,18
2	Dobryniów	3,74	1,14
3	Dobryniów Kolonia	2,81	0,72
4	Gliniska	0,00	0,00
5	Krzywe	0,74	0,13
6	Łopiennik Dolny	6,17	1,00
7	Łopiennik Dolny Kolonia	4,72	0,63
8	Łopiennik Górny	3,57	0,22
9	Łopiennik Nadrzeczny	3,58	0,71
10	Łopiennik Podleśny	7,34	0,58
11	Majdan Krzywski	0,15	0,04
12	Nowiny	1,01	0,33
13	Olszanka	1,12	0,15
14	Wola Żulińska	6,14	1,15
15	Żulin	0,91	0,12
16	Łopiennik Górny dział II	0,00	0,00
17	Żulin dział II	0,00	0,00
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	44,64	0,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

Erozja gleby jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla gruntów rolnych, prowadzącym do utraty żyzności gleby, zmniejszenia plonów oraz degradacji środowiska. Zjawisko to występuje w różnych formach - na obszarze Gminy Łopiennik Górny przeważają procesy związane z erozją wodną i wietrzną.

Konsekwencją występowania erozji wodnej jest wymywanie przez wodę cząstek gleby z terenów nachylonych, co prowadzi do zmniejszenia miąższości warstwy uprawnej i pogorszenia właściwości gleb, a tym samym zubożenia w składniki pokarmowe. Szczególnie



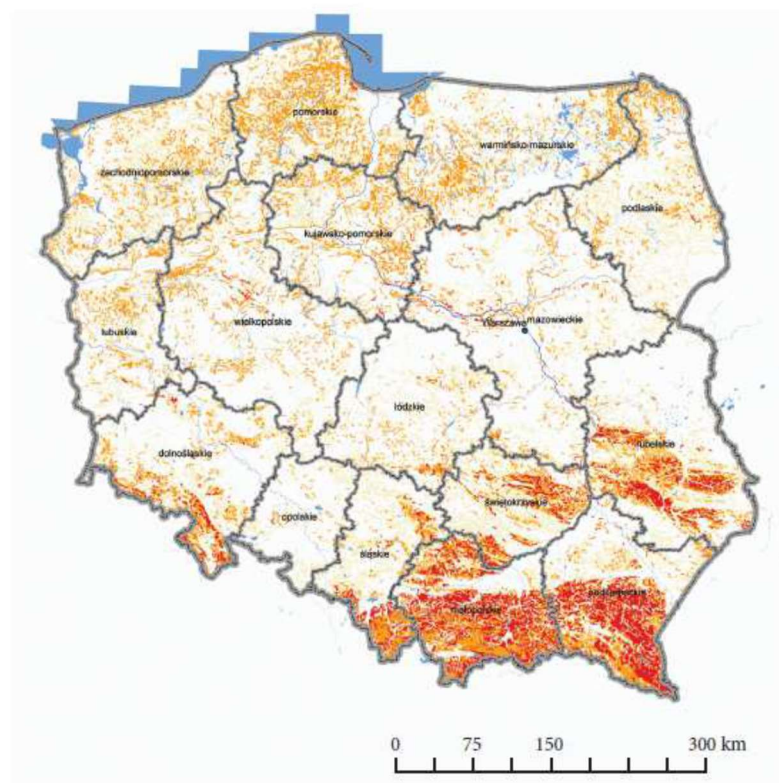
narażonymi glebami są gleby płowe, zwłaszcza lessy, piaski luźne i słabo gliniaste oraz rędziny.

Kolejny, niekorzystny skutek tych procesów przejawia się poprzez nasilenie eutrofizacji wód. Erozja wodna może również doprowadzić do poważnych uszkodzeń urządzeń melioracyjnych, budowli wodnych, a nawet dróg.

Na terenie gminy Łopiennik Górny z uwagi na fakt występowania rzek grunty są bardzo narażone na występowanie tego zjawiska, dlatego też warto skupić się na formach zapobiegawczych. Przykładem takich działań między innymi są: zalesienia, stosowanie płodozmianów ochronnych, czy budowa trwałych melioracji wodnych.

Erozja wietrzna polega na niszczeniu powierzchni ziemi poprzez wywiewanie drobnego materiału powierzchniowej warstwy gleby przez wiatr. Szczególnie zagrożonymi terenami są obszary z glebami lessowymi oraz o ubogiej szacie roślinnej. Na terenie gminy Łopiennik Górny najbardziej zagrożone są tereny zachodniej części gminy [1].

**Rys 11** Potencjalne zagrożenie powierzchniową erozją wodną gleb obszaru Polski.

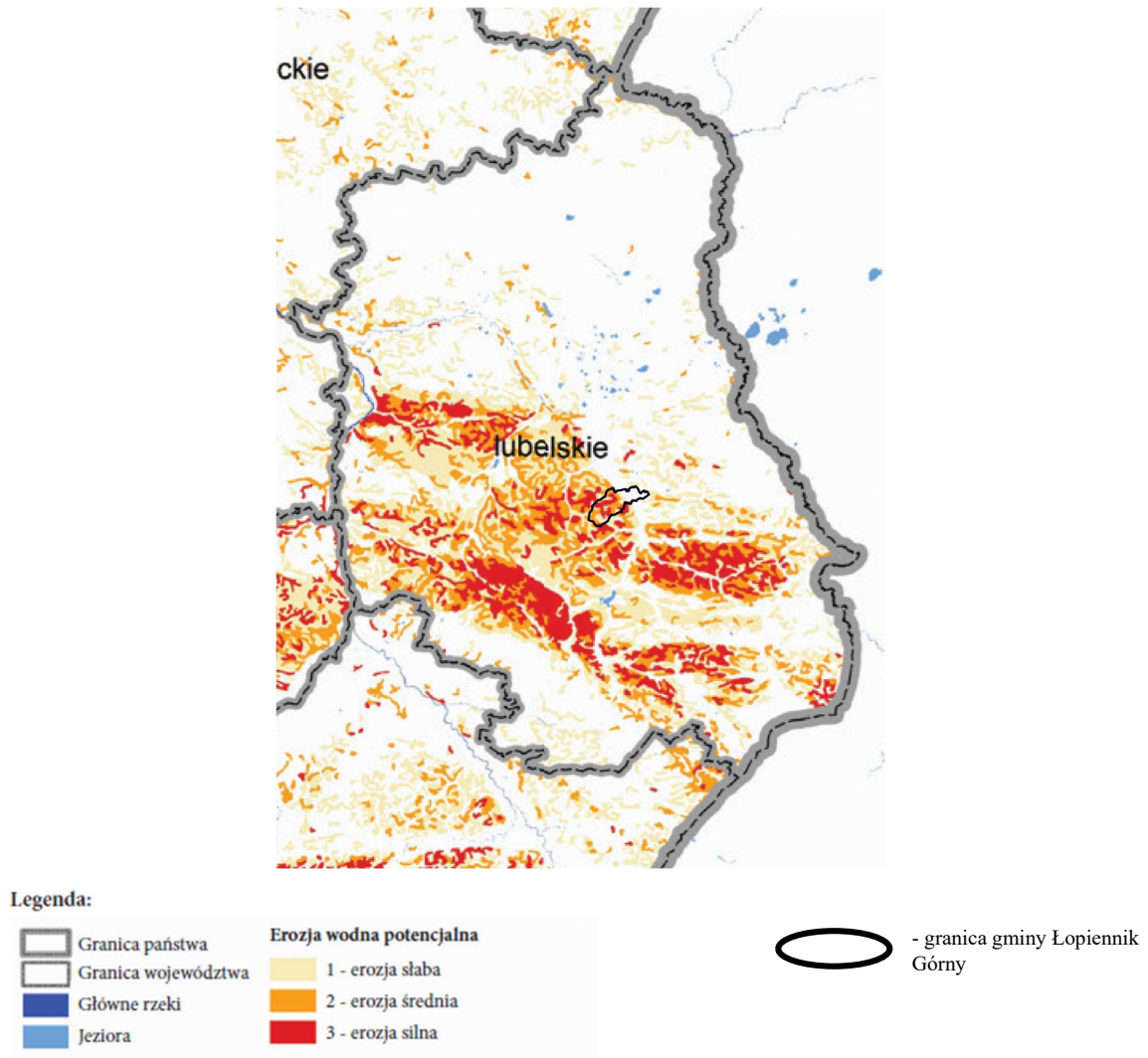


**Legenda:**

Granica państwa	1 - erozja słaba
Granica województwa	2 - erozja średnia
Główne rzeki	3 - erozja silna
Jeziora	

Źródło: Józefaciuk A., Nowocień E., Wawer R., 2014. Erozja gleb w Polsce – skutki środowiskowe i gospodarcze, działania zaradcze. Monografie i Rozprawy Naukowe 44 [2].

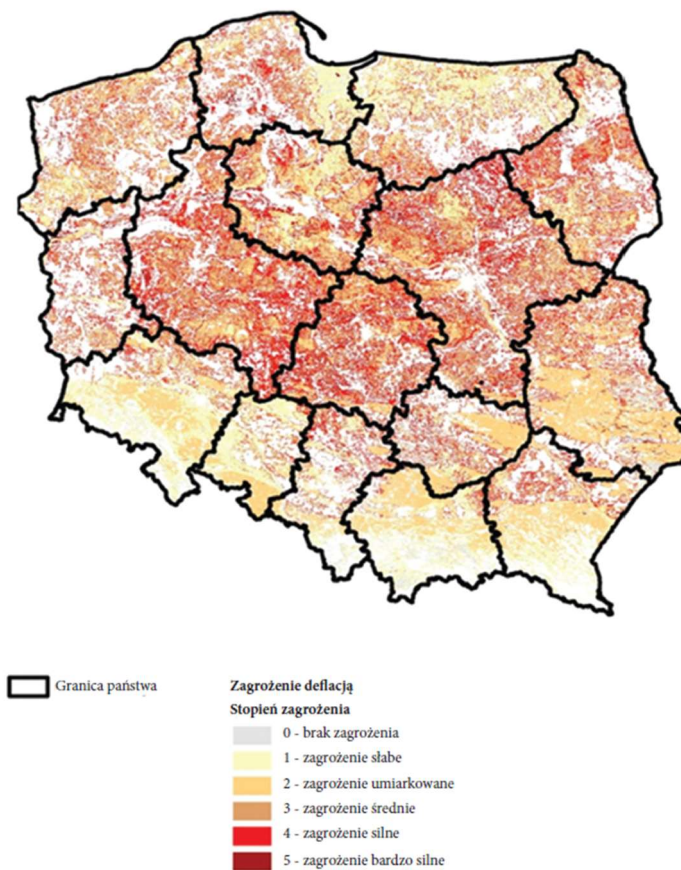
**Rys 12** Potencjalne zagrożenie powierzchniową erozją wodną gleb obszaru Polski.



Źródło: Józefaciuk A., Nowocien E., Wawer R., 2014. Erozja gleb w Polsce – skutki środowiskowe i gospodarcze, działania zaradcze. Monografie i Rozprawy Naukowe 44 [2].

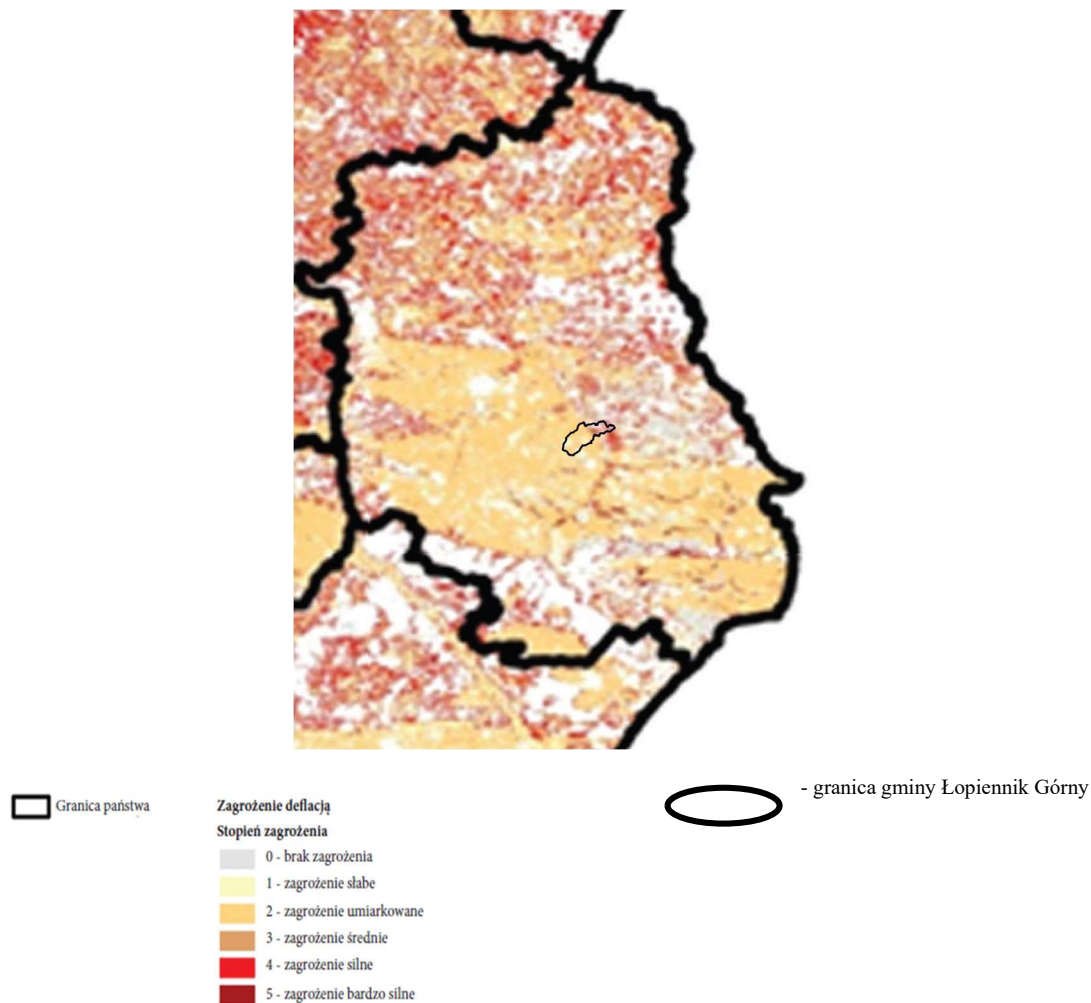


**Rys 13** Zagrożenie erozją wietrzną użytków rolnych Polski.



Źródło: Józefaciuk A., Nowocięń E., Wawer R., 2018. Erozja wietrzna w Polsce. Monografie i Rozprawy Naukowe 57 [3].

Rys 14 Zagrożenie erozją wietrzną użytków rolnych Polski.



Źródło: Józefaciuk A., Nowocień E., Wawer R., 2018.  
Erozja wietrzna w Polsce. Monografie i Rozprawy  
Naukowe 57 [3].

## 2.3 FUNKcjONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW

### 2.3.1 Produkcja rolnicza

Głównymi elementami sprzyjającymi gospodarce rolnej na obszarze gminy są przede wszystkim warunki klimatyczne oraz żyzne gleby. Jednak czynnikiem utrudniającym produkcję rolną jest niekorzystny układ działek ewidencyjnych, które są rozdrobnione i w dużej mierze nie posiadają dostępu do dróg publicznych.

Zgodnie z danymi z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w strukturze produkcji zwierzęcej dominuje bydło. Pozostało kilka gospodarstw z czego największe znajduje się w Łopienniku Dolnym i liczy 75 sztuk, kolejne w Olszance (38 sztuk), Woli Żulińskiej (22 sztuki) i Majdanie Krzywskim (15 sztuk). W pozostałych miejscowościach nie przekraczają one 10 sztuk. Największe gospodarstwa z hodowlą trzody znajdują się w Olszance (17 sztuk) oraz Łopiennik Dolny – Kolonia (15 sztuk), natomiast hodowla koni z ilością większą niż 10 sztuk występuje w Borowicy i liczy 20 sztuk. Dane o pogłowie

wskazują, iż mieszkańcy odchodzą od hodowli zwierzyny, a produkcja zwierzęca nie odgrywa zatem znaczącej roli w ogólnej produkcji rolnej gminy.

**Tabela 10** Produkcja zwierzęca.

Lp	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	Pogłowie zwierząt (w szt. fizycznych)					Obsada na 100 ha użytków rolnych (w szt. fizycznych)				
			Bydło	Trzoda	Owce	Konie	Drób (kury)	Bydło	Trzoda	Owce	Konie	Drób (kury)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Borowica	571,93	1	0	0	20	0	0,2	0,0	0,0	3,5	0,0
2	Dobryniów	313,37	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Dobryniów Kolonia	375,28	0	0	0	6	0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0
4	Gliniska	137,40	1	0	0	0	0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Krzywe	483,00	2	0	0	3	0	0,4	0,0	0,0	0,6	0,0
6	Łopiennik Dolny	588,80	75	0	0	0	0	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Łopiennik Dolny-Kolonia	706,71	3	15	0	6	0	0,4	2,1	0,0	0,8	0,0
8	Łopiennik Górny	945,68	1	3	0	0	0	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0
9	Łopiennik Nadrzeczny	451,82	0	6	0	0	0	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0
10	Łopiennik Podleśny	769,75	5	0	0	3	0	0,6	0,0	0,0	0,40	0,0
11	Majdan Krzywski	380,51	15	0	0	0	0	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
12	Nowiny	289,90	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13	Olszanka	714,65	38	17	0	0	0	5,3	2,4	0,0	0,0	0,0
14	Wola Żulińska	402,36	22	0	0	4	0	5,5	0,0	0,0	1,0	0,0
15	Żulin	629,40	8	0	0	4	0	1,3	0,0	0,0	0,6	0,0
16	Łopiennik Górny Dział II	60,61	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
17	Żulin Dział II	150,36	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	7971,53	179	41	0	46	0	2,2	0,5	0,0	0,6	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ARiMR (rok 2023 r).

Gmina Łopiennik Górny to teren typowo rolniczy. Korzystne warunki naturalne w których skład wchodzi: żyzne gleby, ciepły klimat oraz niskie uprzemysłowienie sprzyjają do uzyskiwania wysokich plonów upraw. Za produkcję roślinną odpowiadają głównie gospodarstwa indywidualne. Rolnictwo w gminie charakteryzuje się niskim stopniem towarowości. Znaczna część gospodarstw prowadzi działalność wyłącznie lub głównie w celu zaspokojenia potrzeb konsumpcyjnych rodzin związanych z gospodarstwem, tworząc tzw. gospodarstwa socjalne.

Część gospodarstw prowadzi produkcję wielokierunkową bez wyraźnie określonej specjalizacji. Taka sytuacja nie sprzyja unowocześnieniu produkcji, co utrudnia obniżenie kosztów i poprawę jakości, a w konsekwencji prowadzi do niskiej konkurencyjności tych gospodarstw.

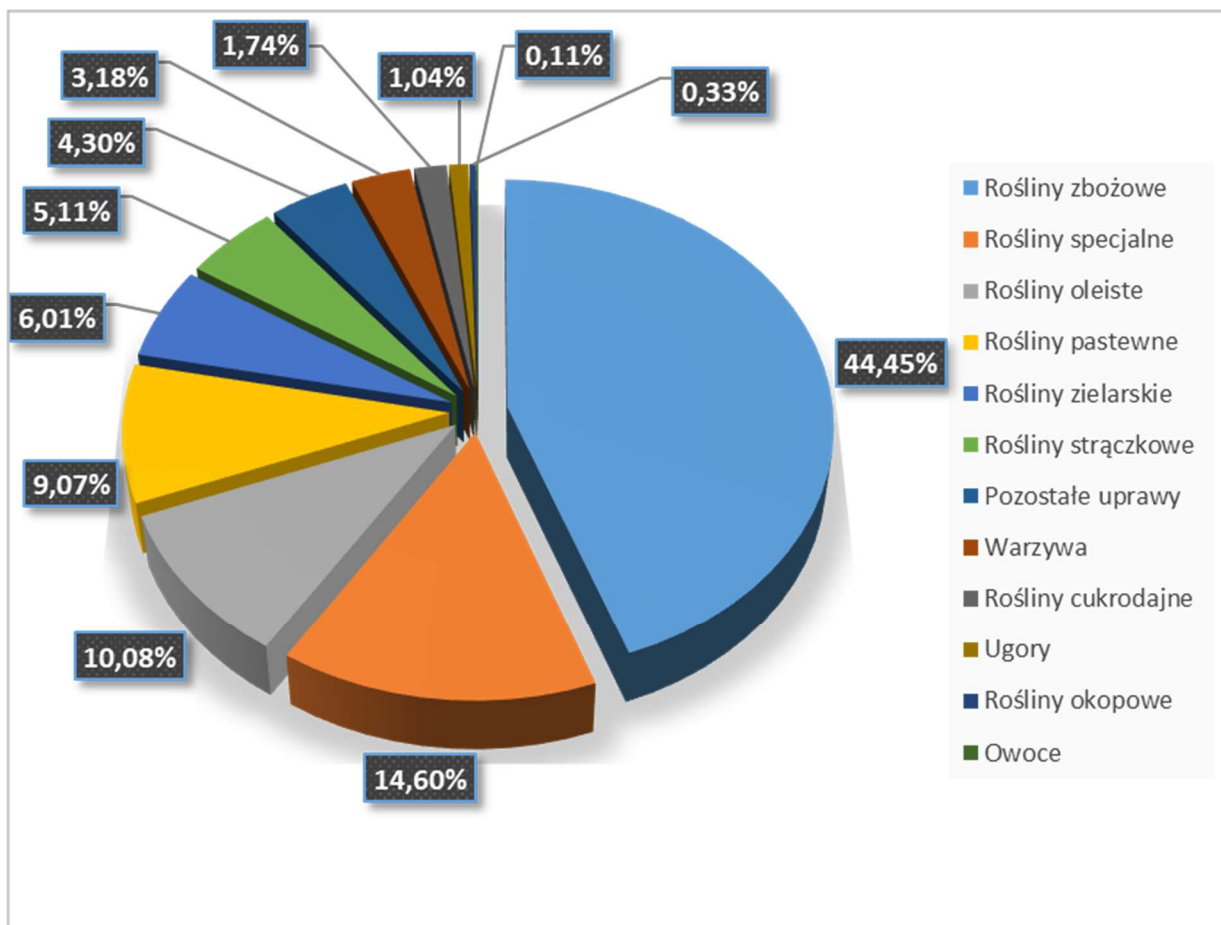
Na podstawie analizy danych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa stwierdza się, iż przeważającymi uprawami na terenie gminy Łopiennik Górny są rośliny zbożowe stanowiące 44,45 % wszystkich upraw rolnych zgłoszonych przez właścicieli do wyżej wymienionej instytucji. Uprawy stanowiące więcej niż 10 % to rośliny oleiste (10,08%) oraz rośliny specjalne (14,60 %). Pozostałe uprawy zajmują znikome procenty, kolejno: rośliny pastewne (9,07 %), rośliny zielarskie (6,01 %), rośliny strączkowe (5,11%), pozostałe uprawy (4,30%), owoce (3,18%), rośliny cukrodajne (1,74%), rośliny okopowe (0,33%) oraz warzywa (0,11%). Ugory zgłoszone do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zajmują natomiast 1,04 % [9]. Dane przedstawione w tabeli poniżej są zestawieniem upraw w gminie Łopiennik Górny na podstawie wniosków zgłoszonych przez osoby prywatne w celu pozyskania płatności bezpośrednich w roku 2024.

Tabela 11 Powierzchnie upraw. Dane z wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich.

Obręb		Borowica	Dobryniów	Dobryniów Kolonia	Gliniska	Krzywe	Łopiennik Dolny	Łopiennik Dolny Kolonia	Łopiennik Górny	Łopiennik Górny Dział II	Łopiennik Nadrzeczny	Łopiennik Podlesny	Majdan Krzywski	Nowiny	Olszanka	Wola Żulińska	Żulin	Żulin Dział II	Gmina ogółem	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Rośliny przemysłowe	Rośliny oleiste [ha]	gorczyca	1,65	1,02	2,05	0,14	1,78		1,96	1,01		0,14	1,90	1,83	3,67	23,56		1,71		42,41
		rzepak		27,65	31,77	13,40	25,55	13,12	20,68	65,15		40,81	41,06	52,50	18,52	79,54	33,30	22,15		485,19
		słonecznik	1,27	0,36	0,21	0,95	0,58	1,71	1,61	2,17		1,00	0,69		0,63	1,08	0,13			12,39
	Powierzchnia upraw [ha]		2,92	29,03	34,03	14,50	27,91	14,82	24,24	68,33		41,95	43,65	54,33	22,82	104,17	33,43	23,85		539,99
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		3,52%	11,88%	12,00%	15,15%	7,87%	3,63%	4,86%	9,51%		12,94%	7,76%	18,04%	12,20%	19,40%	10,97%	5,39%		10,08%
	Rośliny specjalne [ha]	konopie								0,19										0,19
		trawy	7,16	73,24	60,38	0,04	9,57	112,54	120,32	147,27		58,56	79,98	13,60	3,53	35,53	57,64	2,73		782,09
	Powierzchnia upraw [ha]		7,16	73,24	60,38	0,04	9,57	112,54	120,51	147,27		58,56	79,98	13,60	3,53	35,53	57,64	2,73		782,27
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		8,63%	29,97%	21,29%	0,04%	2,70%	27,52%	24,15%	20,49%		18,06%	14,22%	4,52%	1,89%	6,62%	18,91%	0,62%		14,60%
	Rośliny cukrodajne [ha]	burak cukrowy			2,59	1,49	7,52	2,51	2,74	9,84		6,93	8,92		9,22	13,47	9,64	18,12		93,00
				2,59	1,49	7,52	2,51	2,74	9,84		6,93	8,92		9,22	13,47	9,64	18,12		93,00	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]				0,91%	1,55%	2,12%	0,61%	0,55%	1,37%		2,14%	1,59%		4,93%	2,51%	3,16%	4,09%		1,74%	
Rośliny spożywcze	Rośliny zbożowe [ha]	gryka	1,03				5,95		4,33	2,82		1,27	3,65	0,08	1,52	2,98		0,73		24,37
		jęczmień			0,91	4,46	6,39	2,41	13,16	15,48		6,15	15,28	6,72	3,55	11,30	6,40	18,86		111,10
		owies	6,05	0,21	2,51	3,80	3,25	5,07	8,83	4,41		0,00	3,93	14,16	3,34	0,79	5,51	4,66		66,51
		proso			1,81	2,44			0,08											4,33
		pszenica	2,73	93,18	105,22	31,98	195,30	173,48	197,32	263,64		130,40	227,05	149,34	58,42	210,93	74,40	173,30		2086,69
		pszenżyto	7,97	0,53	2,90				1,42	1,03				4,66	0,48	1,47	1,00	6,48	42,29	
	żyto		4,94														4,53	8,16		17,63
	Powierzchnia upraw [ha]		22,72	93,92	113,34	42,68	210,90	180,97	225,14	287,39		137,82	254,58	170,78	68,31	227,00	97,31	248,01		2380,87
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		27,37%	38,43%	39,97%	44,60%	59,44%	44,26%	45,12%	39,99%		42,51%	45,25%	56,72%	36,52%	42,28%	31,92%	56,01%		44,45%
	Rośliny strączkowe [ha]	groch		2,65	3,96	5,18	6,22	2,70	2,55	5,80		0,55	1,50	4,36	1,84	6,08	1,28	0,58		45,25
		bobik	1,38			0,69	2,09			3,88										8,04
		łubin	4,59			0,58	3,29		5,99	9,27		4,24	2,13	10,94	2,96	1,54	2,66	12,12		60,30
		soja				2,32	8,38	1,01	1,44	65,44		12,46	5,83	6,73	3,83	31,89	12,31	8,27		159,91
	Powierzchnia upraw [ha]		5,97	2,65	3,96	8,76	19,98	3,71	9,98	84,40		17,25	9,46	22,03	8,63	39,52	16,24	20,97		273,51
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		7,19%	1,08%	1,40%	9,16%	5,63%	0,91%	2,00%	11,74%		5,32%	1,68%	7,31%	4,61%	7,36%	5,33%	4,74%		5,11%
	Rośliny okopowe [ha]	ziemniak	0,41	0,39	1,56	0,08	1,27	0,79	2,23	4,39		1,06	1,10	0,41	0,44	1,31	1,00	1,01		17,46
			0,50%	0,16%	0,55%	0,08%	0,36%	0,19%	0,45%	0,61%		0,33%	0,20%	0,14%	0,23%	0,24%	0,33%	0,23%		0,33%
	Rośliny pastewne [ha]	koniczyna		3,32	8,25	0,84	5,01	4,79	5,52	4,54		2,16	4,65			5,75	43,47			88,29
		kukurydza				2,75	12,28	9,43	11,77	53,15		14,62	11,81	11,35	10,27	36,09	27,50	101,98		303,00
		facelia			0,55		1,90	8,44	4,14	2,60		1,74	7,18	1,41	0,33	3,02	2,20	0,54		34,06
mieszanka		2,26	1,06	1,51	0,17	3,74	1,72	4,48	4,12		2,72	6,44	13,14	1,20	2,50	6,87	8,59		60,50	
Powierzchnia upraw [ha]		2,26	4,38	10,30	3,76	22,93	24,37	25,91	64,40		21,24	30,08	25,90	11,79	47,36	80,05	111,11		485,84	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		2,72%	1,79%	3,63%	3,93%	6,46%	5,96%	5,19%	8,96%		6,55%	5,35%	8,60%	6,31%	8,82%	26,26%	25,09%		9,07%	
Rośliny zielarskie [ha]			16,00	36,90	0,60	22,98	38,09	57,70	30,95		27,77	45,39		7,25	31,49	3,14	3,49		321,74	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]			6,55%	13,01%	0,63%	6,48%	9,31%	11,56%	4,31%		8,57%	8,07%	0,00%	3,88%	5,87%	1,03%	0,79%		6,01%	
Owoce [ha]		0,58	0,39	3,46	18,83	17,61	3,08	11,78	13,51		4,42	4,65	9,94	52,46	28,34	0,26	0,99		170,31	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,69%	0,16%	1,22%	19,68%	4,96%	0,75%	2,36%	1,88%		1,36%	0,83%	3,30%	28,05%	5,28%	0,08%	0,22%		3,18%	
Warzywa [ha]			0,84	0,23	0,49	0,12	1,00	0,03	2,42			0,53	0,05		0,12				5,83	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]			0,35%	0,08%	0,52%	0,03%	0,24%	0,01%	0,34%			0,09%	0,02%		0,02%				0,11%	
Pozostałe uprawy [ha]		19,46	23,15	15,69	4,47	6,86	26,62	17,69	4,92	0,21	5,12	78,45	2,57	0,98	7,60	2,76	4,55	9,33	230,42	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		23,44%	9,47%	5,53%	4,67%	1,93%	6,51%	3,55%	0,68%	100,00%	1,58%	13,94%	0,85%	0,52%	1,42%	0,91%	1,03%	100,00%	4,30%	
Ugory [ha]		21,53	0,38	1,12		7,15	0,42	0,98	0,78		2,07	5,80	1,51	1,62	0,94	3,38	7,96		55,64	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		25,94%	0,16%	0,39%	0,00%	2,02%	0,10%	0,20%	0,11%		0,64%	1,03%	0,50%	0,86%	0,17%	1,11%	1,80%		1,04%	
Ogółem powierzchnia upraw w obrębie		83,02	244,37	283,58	95,70	354,80	408,91	498,94	718,58	0,21	324,18	562,59	301,11	187,04	536,85	304,86	442,79	9,33	5356,88	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ARiMR (rok 2023 r) [9].

**Wykres 2** Procentowy udział upraw rolnych w powierzchni gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ARiMR (rok 2023 r).

### 2.3.2 Struktura władania gruntami

W gminie Łopiennik Górny w strukturze władania gruntami przeważającą część zajmuje sektor prywatny. We władaniu tego sektora znajduje się 7981,89 ha, co stanowi 75,18 % ogólnej powierzchni gruntów w gminie.

Zasób sektora prywatnego tworzą grunty:

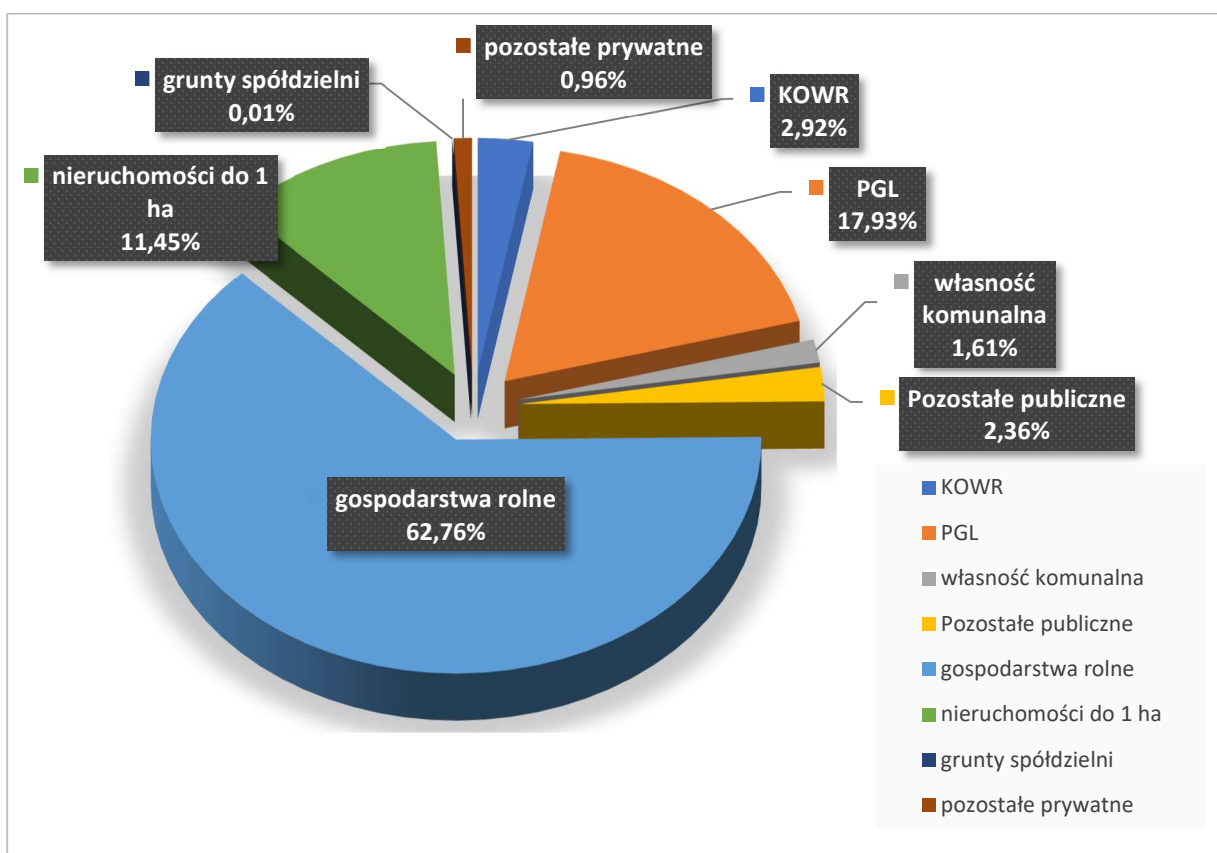
- indywidualnych gospodarstw rolnych – łączny ich areał wynosi 6663,43 ha (83,48 % powierzchni w sektorze prywatnym),
- osób fizycznych posiadających nieruchomości do 1 ha – zajmują powierzchnię 1215,31 ha (15,23 % powierzchni w sektorze prywatnym),
- grunty spółdzielni – o powierzchni 0,88 ha (0,01 % powierzchni w sektorze prywatnym),
- pozostałe – 102,26 ha (1,28 % powierzchni w sektorze prywatnym).

Natomiast we władaniu sektora publicznego znajduje się 2635,07 ha, co stanowi 24,82 % ogólnej powierzchni gruntów w gminie.

Zasób sektora publicznego tworzą grunty:

- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) o łącznej powierzchni 309,55 ha (11,75 % powierzchni w sektorze publicznym),
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego (PGL) o łącznej powierzchni 1904,05 ha (72,26 % powierzchni w sektorze publicznym),
- stanowiące własność komunalną o łącznej powierzchni 171,06 ha (6,49 % powierzchni w sektorze publicznym),
- pozostałe o powierzchni 250,41 ha (9,50 % powierzchni w sektorze publicznym).

**Wykres 3** Struktura władania gruntami w gminie Łopiennik Górny – sektor prywatny i publiczny.



Źródło opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024r.).

**Tabela 12** Struktura władania gruntami w gminie – sektor prywatny i publiczny.

Lp	Obręb	Powierzchnia ogólna obrębu	Sektor publiczny										Sektor prywatny									
			razem		KOWR		PGL		własność komunalna		Pozostałe		razem		gospodarstwa rolne		nieruchomości rolne do 1 ha		grunty spółdzielni		pozostałe	
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	Borowica	1475,94	842,91	57,11	58,45	6,93	701,92	83,27	11,50	1,36	71,04	8,43	633,034	42,89	384,45	60,73	191,74	30,29	-	-	56,85	8,98
2	Dobryniów	328,57	15,26	4,64	1,90	12,45	-	-	5,37	35,17	7,99	52,37	313,32	95,36	278,97	89,04	34,14	10,90	-	-	0,20	0,06
3	Dobryniów Kolonia	391,21	14,49	3,70	1,16	8,00	-	-	4,33	29,90	9,00	62,10	376,72	96,30	343,38	91,15	33,35	8,85	-	-	-	-
4	Gliniska	143,41	7,04	4,91	2,14	30,38	-	-	1,83	26,05	3,07	43,58	136,36	95,09	121,38	89,01	14,99	10,99	-	-	-	-
5	Krzywe	549,56	22,74	4,14	0,78	3,43	1,57	6,90	13,02	57,24	7,37	32,43	526,82	95,86	444,90	84,45	80,49	15,28	-	-	1,43	0,27
6	Łopiennik Dolny	617,70	27,74	4,49	2,00	7,21	-	-	14,94	53,88	10,79	38,91	589,97	95,51	514,31	87,18	75,55	12,81	-	-	0,11	0,02
7	Łopiennik Dolny Kolonia	754,06	50,10	6,64	8,54	17,05	19,89	39,68	17,04	34,01	4,64	9,26	703,96	93,36	642,92	91,33	61,04	8,67	-	-	-	-
8	Łopiennik Górny	1640,08	691,74	42,18	4,97	0,72	671,16	97,02	10,05	1,45	5,56	0,80	948,34	57,82	846,97	89,31	99,55	10,50	0,10	0,01	1,72	0,18
9	Łopiennik Nadrzeczny	503,95	50,72	10,06	1,11	2,19	12,19	24,03	14,69	28,97	22,73	44,81	453,23	89,94	386,54	85,28	66,49	14,67	0,08	0,02	0,12	0,03
10	Łopiennik Podleśny	1261,04	523,85	41,54	30,20	5,76	451,28	86,15	16,69	3,19	25,69	4,90	737,18	58,46	646,78	87,74	87,69	11,90	-	-	2,71	0,37
11	Majdan Krzywski	404,66	7,96	1,97	-	0,00	0,38	4,77	4,11	51,64	3,47	43,59	396,65	98,03	356,18	89,80	38,82	9,79	-	-	1,66	0,42
12	Nowiny	304,95	8,50	2,79	1,39	16,35	-	-	4,65	54,73	2,46	28,93	296,45	97,21	270,80	91,35	25,45	8,58	-	-	0,20	0,07
13	Olszanka	762,91	31,74	4,16	13,38	42,16	0,65	2,05	15,28	48,13	2,43	7,66	731,17	95,84	626,21	85,65	104,48	14,29	-	-	0,48	0,07
14	Wola Żulińska	533,27	186,14	34,90	108,09	58,07	18,59	9,99	15,20	8,17	44,25	23,78	347,13	65,10	258,57	74,49	64,87	18,69	-	-	23,69	6,83
15	Żulin	733,50	100,11	13,65	34,49	34,45	26,44	26,41	21,15	21,12	18,03	18,01	633,40	86,35	520,67	82,20	101,58	16,04	0,70	0,11	10,46	1,65
16	Łopiennik Górny Dział II	60,61	1,65	2,72	1,65	100,00	-	-	-	-	-	-	58,96	97,28	-	-	58,96	100,00	-	-	-	-
17	Żulin Dział II	151,57	52,38	34,56	39,29	75,01	-	-	1,21	2,31	11,88	22,68	99,19	65,44	20,40	20,57	76,16	76,78	-	-	2,63	2,65
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	<b>10616,95</b>	<b>2635,07</b>	<b>24,82</b>	<b>309,55</b>	<b>11,75</b>	<b>1904,05</b>	<b>72,26</b>	<b>171,06</b>	<b>6,49</b>	<b>250,41</b>	<b>9,50</b>	<b>7981,89</b>	<b>75,18</b>	<b>6663,42</b>	<b>83,48</b>	<b>1215,31</b>	<b>15,23</b>	<b>0,88</b>	<b>0,01</b>	<b>102,26</b>	<b>1,28</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGİB (czerwiec 2024 r.).





**Tabela 13** Struktura gospodarstw indywidualnych w grupach obszarowych - grunty własne gospodarstw.

Lp	Obręb	Pow. ogólna gospodarstw (ha)	Liczba gospodarstw ogółem	Średnia pow. gospodarstwa (ha)	1 – 5 ha				5 – 10 ha				10 – 15 ha				15 – 50 ha				≥ 50 ha			
					ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)
					liczba	%			liczba	%			liczba	%			liczba	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1	Borowica	371,2106	156	2,38	147	94,23	2,03	80,55	7	4,49	6,15	11,61	1	0,64	10,73	2,89	1	0,64	18,37	4,95	-	-	-	-
2	Dobryniów	285,6335	68	4,2	45	66,18	2,33	36,67	21	30,88	7,01	51,53	1	1,47	10,56	3,7	1	1,47	23,14	8,1	-	-	-	-
3	Dobryniów Kolonia	355,8857	86	4,14	63	73,26	2,62	46,47	19	22,09	7,02	37,49	3	3,49	12,49	10,53	1	1,16	19,64	5,52	-	-	-	-
4	Gliniska	126,7292	39	3,25	31	79,49	2,26	55,35	8	20,51	7,07	44,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Krzywe	458,9841	138	3,33	110	79,71	2,36	56,48	26	18,84	6,82	38,65	2	1,45	11,18	4,87	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Łopiennik Dolny	530,8994	118	4,5	81	68,64	2,42	36,91	24	20,34	6,81	30,77	11	9,32	12,14	25,15	2	1,69	19,02	7,16	-	-	-	-
7	Łopiennik Dolny Kolonia	649,1641	197	3,3	160	81,22	2,38	58,6	32	16,24	6,23	30,69	3	1,52	11,7	5,41	2	1,02	17,21	5,3	-	-	-	-
8	Łopiennik Górny	872,8047	177	4,93	114	64,41	2,48	32,41	40	22,6	6,48	29,7	16	9,04	11,48	21,05	7	3,95	20,99	16,84	-	-	-	-
9	Łopiennik Nadrzeczny	397,0151	100	3,97	78	78	2,07	40,75	11	11	7,54	20,88	8	8	12,23	24,64	3	3	18,17	13,73	-	-	-	-
10	Łopiennik Podleśny	653,65	162	4,03	125	77,16	2,54	48,52	27	16,67	6,87	28,38	5	3,09	11,66	8,92	5	3,09	18,54	14,18	-	-	-	-
11	Majdan Krzywski	364,7712	76	4,8	53	69,74	2,23	32,39	14	18,42	7,3	28,01	5	6,58	12,89	17,67	4	5,26	20	21,93	-	-	-	-
12	Nowiny	277,5402	74	3,75	55	74,32	2,35	46,54	17	22,97	7,02	42,97	1	1,35	13,18	4,75	1	1,35	15,94	5,74	-	-	-	-
13	Olszanka	650,0893	178	3,65	138	77,53	2,46	52,12	33	18,54	6,39	32,44	5	2,81	11,56	8,89	2	1,12	21,27	6,54	-	-	-	-
14	Wola Żulińska	264,6151	81	3,27	70	86,42	2,24	59,32	7	8,64	7,86	20,8	3	3,7	12,31	13,95	1	1,23	15,67	5,92	-	-	-	-
15	Żulin	522,4869	122	4,28	99	81,15	1,9	35,96	15	12,3	6,59	18,93	5	4,1	12,82	12,26	1	0,82	18,19	3,48	2	1,64	76,71	29,36
16	Łopiennik Górny Dział II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Żulin Dział II	20,4	16	1,28	16	100	1,28	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	<b>Gmina ogółem</b>	<b>6801,8791</b>	<b>1788</b>	<b>3,80</b>	<b>1385</b>	<b>77,46</b>	<b>2,25</b>	<b>45,75</b>	<b>301</b>	<b>16,83</b>	<b>6,88</b>	<b>30,43</b>	<b>69</b>	<b>3,86</b>	<b>11,13</b>	<b>11,29</b>	<b>31</b>	<b>1,73</b>	<b>16,41</b>	<b>7,48</b>	<b>2</b>	<b>0,11</b>	<b>76,71</b>	<b>2,26</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGIB (czerwiec 2024r.)

#### 2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych

Rozdrobnienie gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych na terenie gminy Łopiennik Górny obliczono na podstawie ewidencji gruntów i budynków. Rozdrobnienie gruntów w poszczególnych gospodarstwach wyrażone jest średnią powierzchnią działki i średnią ilością działek. Czynniki te wpływają na efektywność gospodarowania i określa stopień organizacji gospodarstw. Na obszarze gminy średnia ilość działek w gospodarstwie rolnym wynosi 6,17. W grupie obszarowej powyżej 50,00 ha występują tylko dwa gospodarstwa znajdujące się w miejscowości Żulin. Ilość i powierzchnię działek wchodzących w skład gospodarstw oraz rozdrobnienie gruntów własnych gospodarstw indywidualnych, których powierzchnia jest większa niż 1 ha w poszczególnych grupach obszarowych przedstawia tabela poniżej.

**Tabela 14** Rozdrobienie gruntów własnych gospodarstw indywidualnych wg grup obszarowych.

Lp	Obręb	Ilość działek	Liczba gospodarstw ogółem	Średnia liczba działek	1 – 5 ha				5 – 10 ha				10 – 15 ha				15 – 50 ha				≥50 ha			
					ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek
					liczba	%			liczba	%			liczba	%			liczba	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1	Borowica	1369	156	8,8	147	94,23	7	82	7	4,49	16	8	1	0,64	48	4	1	0,64	83	6	-	-	-	-
2	Dobryniów	549	68	8,1	45	66,18	4	38	21	30,88	13	52	1	1,47	14	3	1	1,47	40	7	-	-	-	-
3	Dobryniów Kolonia	422	86	4,9	63	73,26	3	53	19	22,09	7	36	3	3,49	7	5	1	1,16	25	6	-	-	-	-
4	Gliniska	243	39	6,2	31	79,49	4	57	8	20,51	13	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Krzywe	919	138	6,7	110	79,71	4	60	26	18,84	12	34	2	1,45	27	6	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Łopiennik Dolny	583	118	4,9	81	68,64	2	38	24	20,34	7	32	11	9,32	13	26	2	1,69	12	4	-	-	-	-
7	Łopiennik Dolny Kolonia	593	197	3	160	81,22	2	64	32	16,24	4	27	3	1,52	9	5	2	1,02	14	5	-	-	-	-
8	Łopiennik Górny	1936	177	10,9	114	64,41	5	32	40	22,6	14	29	16	9,04	27	23	7	3,95	43	16	-	-	-	-
9	Łopiennik Nadrzeczny	798	100	8	78	78	3	38	11	11	20	28	8	8	20	21	3	3	35	13	-	-	-	-
10	Łopiennik Podleśny	640	162	4	125	77,16	2	56	27	16,67	5	23	5	3,09	9	8	5	3,09	16	13	-	-	-	-
11	Majdan Krzywski	654	76	8,6	53	69,74	4	35	14	18,42	12	27	5	6,58	21	16	4	5,26	37	23	-	-	-	-
12	Nowiny	330	74	4,5	55	74,32	2	49	17	22,97	7	40	1	1,35	20	6	1	1,35	17	5	-	-	-	-
13	Olszanka	1057	178	5,9	138	77,53	4	54	33	18,54	9	29	5	2,81	18	9	2	1,12	42	8	-	-	-	-
14	Wola Żulińska	327	81	4	70	86,42	3	67	7	8,64	7	17	3	3,7	13	12	1	1,23	13	4	-	-	-	-
15	Żulin	882	122	7,2	99	81,15	4	51	15	12,3	11	19	5	4,1	9	5	1	0,82	35	4	2	1,64	89	20
16	Łopiennik Górny Dział II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Żulin Dział II	48	16	3	16	100	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	<b>11350</b>	<b>1788</b>	<b>6,17</b>	<b>1385</b>	<b>77,46</b>	<b>3,5</b>	<b>42,71</b>	<b>301</b>	<b>16,83</b>	<b>10,47</b>	<b>27,76</b>	<b>69</b>	<b>3,86</b>	<b>18,21</b>	<b>11,07</b>	<b>31</b>	<b>1,73</b>	<b>29,43</b>	<b>8,04</b>	<b>2</b>	<b>0,11</b>	<b>89</b>	<b>1,57</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGIB (czerwiec 2024 r.)

### 2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej

W gminie Łopiennik Górny występuje duża ilość działek ewidencyjnych, która nie posiada dostępu do dróg publicznych. Zjawisko to jest niekorzystne zarówno dla właścicieli poszczególnych działek, jak również ogólnego ładu przestrzennego.

Jedynie w miejscowości Wola Żulińska odsetek dróg bez dostępu do drogi publicznej jest znikomy. Jest to konsekwencja scalenia gruntów, które zostało przeprowadzone w 2014 roku. Praca dotycząca scaleń spowodowała stworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i dostosowała przebieg granic nieruchomości do systemu dróg.

Najgorsza sytuacja z dostępem do dróg publicznych występuje w miejscowości Łopiennik Górny Dział II, którego procent wynosi 99,5% oraz Żulin Dział II – 43,2 %. Obręby te obejmują swoją powierzchnią głównie tereny trwałych użytków zielonych.

Miejscowości Łopiennik Górny oraz Żulin również wykazują duży odsetek działek bez dostępu do dróg publicznych, kolejno 46,5 % i 30,4 %. Obręby te są zurbanizowane, a wyżej opisana sytuacja wpływa niekorzystnie na dojazd właścicieli do swoich nieruchomości. Zmuszeni są oni do zawierania porozumień z innymi właścicielami dotyczących poruszania się po prywatnych nieruchomościach, co może przyczynić się do licznych konfliktów.

Pozostałe miejscowości również wykazują duży odsetek problemu z dostępem do dróg publicznych. Obliczono procentowy udział działek bez dostępu do drogi publicznej. Na terenie gminy znajduje się 20466 działek z czego aż 5703 działek nie posiada dostępu do drogi publicznej. Poniżej przedstawiono dane opracowane na podstawie ewidencji gruntów i budynków przedstawiające procent działek bez dostępu do dróg publicznych w każdym obrębie.

**Tabela 15** Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej.

Lp	Obręb	Liczba działek w obrębie	Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej	Udział w liczbie ogólnej działek (%)
1	2	3	4	5
1	Borowica	4800	774	16,1
2	Dobryniów	705	123	17,4
3	Dobryniów Kolonia	547	62	11,3
4	Gliniska	304	46	15,1
5	Krzywe	1303	358	27,5
6	Łopiennik Dolny	867	221	25,5
7	Łopiennik Dolny Kolonia	915	225	24,6
8	Łopiennik Górny	2408	1119	46,5
9	Łopiennik Nadrzeczny	1293	498	38,5
10	Łopiennik Podleśny	1043	238	22,8
11	Majdan Krzywski	840	189	22,5
12	Nowiny	407	50	12,3
13	Olszanka	1635	495	30,3
14	Wola Żulińska	656	9	1,4
15	Żulin	1547	471	30,4
16	Łopiennik Górny dział II	548	545	99,5
17	Żulin dział II	648	280	43,2
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	20466	5703	27,9

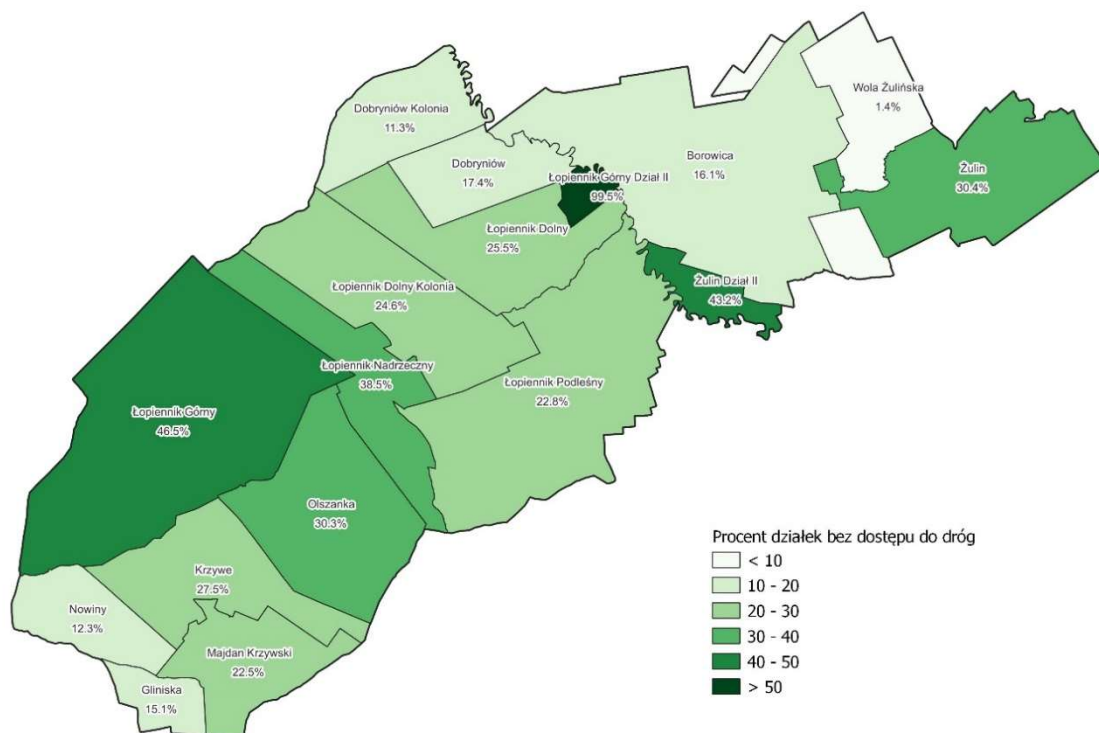
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGIB (czerwiec 2024 r.).

**Wykres 4** Udział procentowy działek bez dostępu do drogi publicznej na terenie gminy Łopiennik Górny.



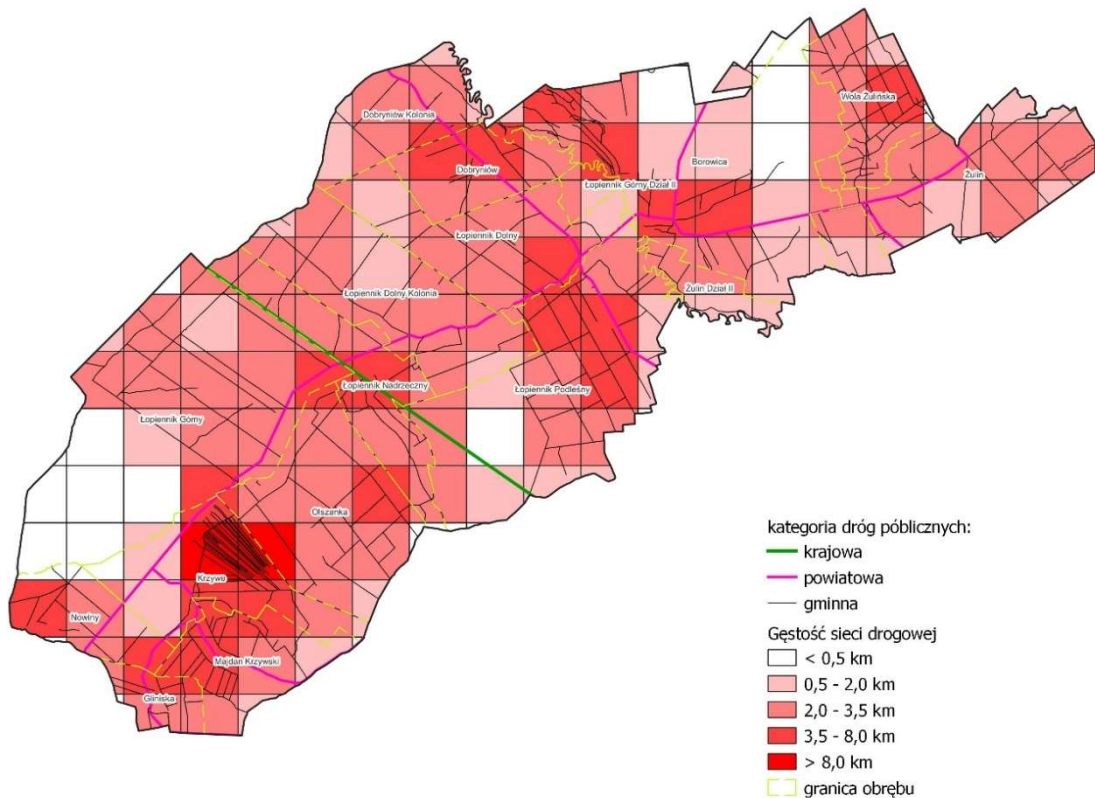
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych z EGIB (czerwiec 2024r.).

**Rys 16** Procent działek bez dostępu do dróg publicznych na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024r.).

**Rys 17** Gęstość sieci drogowej na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024r.).

### 2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa

W gminie Łopiennik Górny występuje znikoma ilość obiektów związanych z obsługą rolnictwa. W całej gminie występuje jedna piekarnia znajdująca się w miejscowości Łopiennik Dolny – Kolonia. Dodatkowo w tej miejscowości stworzony jest zakład przetwórstwa, skupu oraz sprzedaży i eksportu ziół. Skup owoców i warzyw występuje w miejscowościach: Krzywe oraz Łopiennik Nadrzeczny.

### 2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Łopiennik Górny jest terenem typowo rolniczym. Użytki rolne stanowią 8016,18 ha – 75,50 % całkowitej powierzchni. Grunty leśne zajmują 2295,53 ha co stanowi 21,62 % powierzchni gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią powierzchnię 253,43 ha co daje 2,39 % ogólnej powierzchni. Grunty pod wodami obejmują 51,81 ha – 0,49 % wszystkich gruntów.

Największy procentowy udział grunty rolne obejmują w obrębach: Łopiennik Górny Dział II (60,61 ha – 100 procent powierzchni ogólnej) i Żulin Dział II (150,36 ha – 99,20 % powierzchni ogólnej). Najwięcej gruntów leśnych występuje na obrębach: Borowica (864,16 ha – 58,55 % powierzchni ogólnej), Łopiennik Górny (673,27 ha – 41,05 % powierzchni ogólnej) oraz Łopiennik Podleśny (444,06 ha – 35,22 % powierzchni ogólnej). Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują największy obszar (w stosunku do całkowitej powierzchni obrębu) w Łopienniku Nadrzeczny (31,08 ha – 6,18 % powierzchni ogólnej) oraz Żulinie (29,65 ha – 4,04 % powierzchni ogólnej). Grunty pod wodami największy procentowy udział stanowią w obrębach: Dobryniów Kolonia (7,34 ha – 1,88 % powierzchni ogólnej), Dobryniów (5,91 ha – 1,80 % powierzchni ogólnej) oraz Borowica (16,86 ha – 1,14 % powierzchni ogólnej).



**Tabela 16** Podział gruntów na grupy poszczególnych użytków gruntowych

Struktura użytkowania gruntów							
Lp	Obręb		Grunty rolne	Grunty leśne	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Borowica	ha	574,57	864,16	20,35	16,86	1475,94
		%	38,93	58,55	1,38	1,14	100,00
2	Dobryniów	ha	317,11	0,00	5,55	5,91	328,57
		%	96,51	0,00	1,69	1,80	100,00
3	Dobryniów Kolonia	ha	378,09	1,02	4,76	7,34	391,21
		%	96,65	0,26	1,21	1,88	100,00
4	Gliniska	ha	137,40	1,10	4,78	0,12	143,41
		%	95,82	0,77	3,33	0,08	100,00
5	Krzywe	ha	483,74	46,79	19,03	0,00	549,56
		%	88,01	8,52	3,47	0,00	100,00
6	Łopiennik Dolny	ha	594,97	3,04	17,19	2,50	617,70
		%	96,32	0,49	2,78	0,41	100,00
7	Łopiennik Dolny Kolonia	ha	711,43	18,66	22,69	1,28	754,06
		%	94,35	2,47	3,01	0,17	100,00
8	Łopiennik Górny	ha	949,24	673,27	15,85	1,72	1640,08
		%	57,88	41,05	0,97	0,10	100,00
9	Łopiennik Nadrzeczny	ha	455,40	16,76	31,08	0,71	503,95
		%	90,35	3,33	6,18	0,14	100,00
10	Łopiennik Podleśny	ha	777,09	444,06	28,02	11,88	1261,04
		%	61,62	35,22	2,22	0,94	100,00
11	Majdan Krzywski	ha	380,66	16,45	7,50	0,00	404,62
		%	94,08	4,07	1,85	0,00	100,00
12	Nowiny	ha	290,91	3,06	10,96	0,02	304,95
		%	95,39	1,00	3,60	0,01	100,00
13	Olszanka	ha	715,78	26,19	19,53	1,42	762,91
		%	93,82	3,43	2,57	0,18	100,00
14	Wola Żulińska	ha	408,50	107,49	15,27	2,01	533,27
		%	76,60	20,16	2,86	0,38	100,00
15	Żulin	ha	630,31	73,49	29,65	0,05	733,50
		%	85,94	10,02	4,04	0,01	100,00
16	Łopiennik Górny Dział II	ha	60,61	0,00	0,00	0,00	60,61
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00
17	Żulin Dział II	ha	150,36	0,00	1,21	0,00	151,57
		%	99,20	0,00	0,80	0,00	100,00
18	Gmina ogółem (obszar wiejski)	ha	8016,18	2295,53	253,43	51,81	10616,96
		%	75,50	21,62	2,39	0,49	100,00

Źródło: Opracowane na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

Gmina Łopiennik Górny odznacza się znacznym udziałem terenów rolniczych uznawanych za dobre. Grunty te podlegają ochronie przed zmianą sposobu użytkowania na cel inny niż rolny. Dotyczy to gruntów pokrytych glebami pochodzenia mineralnego zaliczonych do klas I, II, III, IIIa, IIIb oraz klas I, II, III, IIIa, IIIb, IV, IVa, IVb, V i VI w przypadku gleb pochodzenia organicznego. W takich przypadkach zmian użytkowania na cel inny niż rolny może nastąpić wyłącznie po wydaniu decyzji o wyłączeniu przez odpowiedni organ.

**Tabela 17** Udział gruntów rolnych podlegających ochronie ze względu na kryterium klas bonitacyjnych gleb.

Lp	Obręb	Jednostka	grunty orne podlegające ochronie ze względu na klasę bonitacyjną gleby			użytki zielone podlegające ochronie ze względu na klasę		RAZEM
			II	IIIa	IIIb	II	III	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Borowica	ha	0,00	0,03	0,00	0,00	9,44	9,47
		%	0,00	0,01	0,00	0,00	1,65	1,66
2	Dobryniów	ha	65,42	128,97	69,15	0,00	21,49	285,03
		%	20,87	41,16	22,07	0,00	6,86	90,96
3	Dobryniów Kolonia	ha	34,00	164,55	84,03	0,00	36,46	319,05
		%	9,06	43,85	22,39	0,00	9,72	85,01
4	Gliniska	ha	0,00	92,90	26,24	0,00	0,78	119,92
		%	0,00	67,61	19,10	0,00	0,57	87,27
5	Krzywe	ha	0,00	99,61	229,46	0,00	23,70	352,77
		%	0,00	20,62	47,51	0,00	4,91	73,04
6	Łopiennik Dolny	ha	35,79	193,33	206,17	0,00	34,70	469,98
		%	6,08	32,83	35,01	0,00	5,89	79,82
7	Łopiennik Dolny Kolonia	ha	3,96	216,44	328,34	0,00	9,52	558,26
		%	0,56	30,63	46,46	0,00	1,35	79,00
8	Łopiennik Górny	ha	27,01	320,90	527,40	0,00	30,37	905,68
		%	2,86	33,93	55,77	0,00	3,21	95,77
9	Łopiennik Nadrzeczny	ha	9,45	164,84	212,47	0,00	10,75	397,52
		%	2,09	36,48	47,03	0,00	2,38	87,98
10	Łopiennik Podleśny	ha	83,42	286,21	146,40	0,00	59,17	575,19
		%	10,84	37,18	19,02	0,00	7,69	74,72
11	Majdan Krzywski	ha	0,00	132,57	166,20	0,00	0,28	299,05
		%	0,00	34,84	43,68	0,00	0,07	78,59
12	Nowiny	ha	0,00	91,20	144,98	0,00	3,45	239,63
		%	0,00	31,46	50,01	0,00	1,19	82,66
13	Olszanka	ha	5,14	201,01	433,49	0,00	34,19	673,83
		%	0,72	28,13	60,66	0,00	4,78	94,29
14	Wola Żulińska	ha	0,00	0,00	8,64	0,00	0,00	8,64
		%	0,00	0,00	2,15	0,00	0,00	2,15
15	Żulin	ha	0,00	6,15	97,55	0,00	3,65	107,35
		%	0,00	0,98	15,50	0,00	0,58	17,06
16	Łopiennik Górny Dział II	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	53,26	53,26
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	87,87	87,87
17	Żulin Dział II	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	105,85	105,85
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	70,40	70,40
18	Gmina ogółem (obszar wiejski)	ha	264,19	2098,71	2680,52	0,00	437,06	5480,48
		%	3,31	26,33	33,63	0,00	5,48	68,75

Źródło: Opracowane na podstawie bazy danych EGİB (czerwiec 2024 r.).

Grunty podlegające ochronie (ze względu na klasę bonitacyjną gleb) przed zmianą sposobu użytkowania na inny niż rolny na obszarze gminy Łopiennik Górny obejmują 5480,48

ha co stanowi 68,75 % wszystkich użytków rolnych. Największy udział gruntów podlegających ochronie (w stosunku do powierzchni wszystkich użytków rolnych) występuje na obszarze obrębów: Łopiennik Górny (905,68 ha – 95,77 % ogólnej powierzchni użytków rolnych), Olszanka (673,83 ha – 94,29 % ogólnej powierzchni użytków rolnych), Dobryniów (285,03 ha – 90,96 % ogólnej powierzchni użytków rolnych).

**Tabela 18** Udział gleb pochodzenia mineralnego i organicznego dla użytków rolnych i leśnych.

Lp	Obręb	Jednostka	Gleby organiczne	Gleby mineralne	RAZEM
1	2	3	4	5	6
1	Borowica	ha	82,97	708,60	791,58
		%	10,48	89,52	100,00
2	Dobryniów	ha	<b>31,14</b>	<b>282,61</b>	313,75
		%	9,93	90,07	100,00
3	Dobryniów Kolonia	ha	<b>0,00</b>	<b>380,99</b>	380,99
		%	0,00	100,00	100,00
4	Gliniska	ha	<b>0,00</b>	<b>140,69</b>	140,69
		%	0,00	100,00	100,00
5	Krzywe	ha	0,00	539,35	539,35
		%	0,00	100,00	100,00
6	Łopiennik Dolny	ha	<b>22,21</b>	<b>579,17</b>	601,39
		%	3,69	96,31	100,00
7	Łopiennik Dolny Kolonia	ha	<b>34,17</b>	<b>684,87</b>	719,04
		%	4,75	95,25	100,00
8	Łopiennik Górny	ha	<b>0,00</b>	<b>960,34</b>	960,34
		%	0,00	100,00	100,00
9	Łopiennik Nadrzeczny	ha	<b>3,51</b>	<b>472,55</b>	476,06
		%	0,74	99,26	100,00
10	Łopiennik Podleśny	ha	92,91	688,56	781,47
		%	11,89	88,11	100,00
11	Majdan Krzywski	ha	0,00	399,80	399,80
		%	0,00	100,00	100,00
12	Nowiny	ha	<b>0,00</b>	<b>299,55</b>	299,55
		%	0,00	100,00	100,00
13	Olszanka	ha	<b>0,00</b>	<b>754,24</b>	754,24
		%	0,00	100,00	100,00
14	Wola Żulińska	ha	20,71	461,76	482,47
		%	4,29	95,71	100,00
15	Żulin	ha	20,45	655,82	676,27
		%	3,02	96,98	100,00
16	Łopiennik Górny Dział II	ha	<b>50,92</b>	<b>9,69</b>	60,61
		%	84,02	15,98	100,00
17	Żulin Dział II	ha	<b>4,75</b>	<b>146,82</b>	151,57
		%	3,13	96,87	100,00
18	Gmina ogółem (obszar wiejski)	ha	366,95	8168,60	8535,55
		%	4,30	95,70	100,00

Źródło: Opracowane na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

Grunty rolne chronione ze względu na organiczne pochodzenie gleb na obszarze gminy Łopiennik Górny obejmują obszar około 4,30 % (procentowy udział odnosi się do

wszystkich rodzajów gruntów dla których na mapie glebowo-rolniczej określono wartość atrybutu - gleba organiczna na inną niż „brak informacji”). Są to w przeważającej mierze użytki zielone, zlokalizowane w dolinach rzecznych i obniżeniach terenu. Największy udział gleby organiczne stanowią w obrębach Łopiennik Górny Dział II – 84,02 %, Łopiennik Podleśny – 11,89 %, Borowica – 10,48 % oraz Dobryniów – 9,93 %.

W celach związanych z rozwojem ekonomicznym gminy należy poważnie zastanowić się nad możliwością przeznaczenia gruntów odznaczających się dobrą pokrywą glebową oraz terenów atrakcyjnych krajobrazowo na inne cele. Przykładem inwestycji, która w niedalekiej przyszłości może wymagać wszczęcia procedury związanej w wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej jest budowa fermy wiatrowej, której wstępna lokalizacja przewidywana jest na terenie obrębu Łopiennik Górny. Kolejną inwestycją jest budowa drogi szybkiego ruchu S17, której przebieg zlokalizowany jest przez obręby: Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Górny i Łopiennik Podleśny.

### 2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej

Ocena infrastruktury technicznej w gminie Łopiennik Górny wskazuje na konieczność inwestycji w modernizację i rozbudowę istniejących systemów. Kluczowe obszary wymagające uwagi to sieci wodociągowe i kanalizacyjne. W gminie długość sieci wodociągowej wynosi 100,26 km, sieci kanalizacyjnej sanitarnej brak. Mieszkańcy posiadają szamba i oczyszczalnie przydomowe. Rozwój sieci wodociągowej na przestrzeni lat nie jest zadawalający. Poniżej przedstawiono liczbę budynków mieszkalnych, które zostały przyłączone do sieci wodociągowej na przestrzeni lat 2017 – 2023.

**Tabela 19** Budynki mieszkalne przyłączone do sieci wodociągowej.

Lp	Rok	Ilość budynków mieszkalnych przyłączonych do sieci wodociągowej.
1	2	3
1	2017	1306
2	2018	1310
3	2019	1317
4	2020	1325
5	2021	1329
6	2022	1333
7	2023	1337

Źródło: Raport o stanie gminy Łopiennik Górny [13].

W poszczególnych miejscowościach ilość przyłączy do sieci wodociągowej przedstawiono na podstawie danych z raportu o stanie gminy Łopiennik Górny.

**Tabela 20** Przyłącza do sieci wodociągowej.

Lp	Miejscowość	Ilość przyłączy stan na 2019r.	Ilość przyłączy stan na 2020r.	Ilość przyłączy stan na 2021r.	Ilość przyłączy stan na 2022r.	Ilość przyłączy stan na 2023r.
1	2	3	4	5	6	7
1	Borowica	93	93	93	95	95
2	Dobryniów	68	68	70	70	70
3	Dobryniów Kolonia	61	61	61	61	61
4	Gliniska	40	41	41	41	40
5	Krzywe	93	93	94	94	95
6	Łopiennik Dolny	115	115	116	116	116
7	Łopiennik Dolny Kolonia	168	168	168	168	169
8	Łopiennik Górny	191	192	190	191	193
9	Łopiennik Nadrzeczny	171	171	171	171	171
10	Łopiennik Podleśny	116	116	116	116	116
11	Majdan Krzywski	78	79	80	80	80
12	Nowiny	50	50	50	50	50
13	Olszanka	154	155	155	155	155
14	Wola Żulińska	60	60	60	61	61
15	Żulin	118	122	123	123	124
16	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	1576	1584	1588	1592	1596

Źródło: Raport o stanie gminy Łopiennik Górny [13].

Znaczna część ogólnej dostępności do oświetlenia ulicznego znajduje się miejscowościach: Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Górny, Borowica, Łopiennik Dolny, Wola Żulińska oraz Żulin. Jest ono jednak słabo rozwinięte i w odniesieniu do całości gminy ilość jest nie zadawalająca. Poniżej przedstawiono zestawienie dotyczące terenów oświetlonych.

**Tabela 21** Oświetlenie uliczne.

Lp	Nazwa odcinka oświetlenia	Ilość lamp	Teren oświetlany
1	2	3	4
1	Borowica 1	13	droga gminna 110098L, teren obok kościoła, teren przy remizie OSP
2	Łopiennik Dolny 2 KR	6	Droga powiatowa 3122L
3	Łopiennik Górny 1	16	Droga krajowa nr 17
4	Łopiennik Górny 2	6	Droga powiatowa 3117L
5	Łopiennik Górny 4	4	Droga powiatowa 3117L
6	Łopiennik Górny KR	8	Droga powiatowa 3117L
7	Łopiennik Górny Szkoła SO1	5	Droga powiatowa 3122L
8	Łopiennik Górny Szkoła SO2	21	Droga powiatowa 3122L
9	Łopiennik Ośrodek Zdrowia	33	Droga krajowa nr 17, droga gminna 109638L, teren obok kościoła
10	Wola Żulińska 1KR	12	droga gminna 109642L
11	Wola Żulińska 2	8	droga gminna 109642L
12	Żulin 3	10	Droga powiatowa 3122L
13	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	142	

Źródło: Raport o stanie gminy Łopiennik Górny [13].

Na terenie gminy zapewniona jest nauka dla dzieci i młodzieży. Mieści się tu Publiczna Szkoła Podstawowa w Łopienniku Nadrzecznym, Publiczna Szkoła Podstawowa w Łopienniku Dolnym, a także Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Żulinie. Zgodnie z zapisami Uchwały Rady Gminy Łopiennik Górny Nr XLV/283/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r. Publiczna Szkoła Podstawowa w Łopienniku Dolnym działała do 31.08.2023 r. Od nowego roku szkolnego 2022/2023 uczniom zlikwidowanej szkoły zapewniono dowóz i możliwość kontynuowania nauki w Publicznej Szkole Podstawowej w Łopienniku Nadrzecznym. Szkoła w Łopienniku Nadrzecznym posiada bardzo dobrze wyposażone boiska Orlik. Natomiast w miejscowości Olszanka znajduje się pełnowartościowe boisko do piłki nożnej.

W obrębie gminy występuje mała liczba placów zabaw. Znajdują się one przy wyżej wymienionych szkołach, przy zabudowie wielorodzinnej (bloki) w Łopienniku Nadrzecznym oraz przy świetlicy w Łopienniku Górnym.

**Rys 18** Szkoła w Łopienniku Nadrzecznym.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 19** Kompleks sportowo- rekreacyjny w Łopienniku Nadrzecznym.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 20** Plac zabaw w Łopienniku Nadrzecznym.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 21** Plac zabaw przy zabudowie wielorodzinnej (bloki) w Łopienniku Nadrzecznym.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 22** Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Żulinie.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 23** Plac zabaw w Żulinie.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 24** Szkoła Podstawowa w Łopienniku Dolnym.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 25** Plac zabaw w Łopienniku Górnym.



Źródło: Materiały własne.

Ponadto w gminie umiejscowione są dwie biblioteki : biblioteka główna w Łopienniku Górnym oraz filia biblioteczna w Woli Żulińskiej. Prężnie działa również Gminny Ośrodek Kultury w Łopienniku Górnym, który powstał 16 lutego 1994 roku powołany Uchwałą Rady Gminy Łopiennik Górny. Jest on samorządową jednostką kultury, prowadzącą działalność wielokierunkową zgodnie ze swoim statutem. GOK oferuje mieszkańcom różnego rodzaju działania które pomagają w zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci, młodzieży oraz dorosłym. Organizowane są tu m.in. festyny, konkursy, zabawy oraz imprezy sportowe. Budynki świetlic wiejskich znajdują się w miejscowościach: Borowica, Majdan Krzywski, Dobryniów – Kolonia, Łopiennik Dolny, Łopiennik Górny, Krzywe. Wszystkie budynki są w stanie bardzo dobrym z widocznym nakładem finansowym na remonty.

**Rys 26** Świetlica wiejska. Majdan Krzywski.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 27** Świetlica wiejska. Krzywe.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 28** Świetlica wiejska.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 29** Świetlica wiejska. Łopiennik Górny.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 30** Świetlica wiejska. Łopiennik Dolny



Źródło: Materiały własne.

**Rys 31** Świetlica wiejska. Dobryniów – Kolonia.



Źródło: Materiały własne.

Liczba parkingów na opracowywanym terenie wynosi 6 sztuk. Ich lokalizacje znajdują się:

- przy starym budynku Urzędu Gminy w Łopienniku Górnym,
- przy nowym budynku Urzędu Gminy w Łopienniku Nadrzecznym,
- przy obiektach GS w Łopienniku Górnym,
- przy kościele w Łopienniku Nadrzecznym (parking należy do parafii),
- przy szkole podstawowej w Łopienniku Nadrzecznym w pasie drogowym drogi powiatowej,
- przy kościele w Borowicy (parking należy do parafii),
- przy kaplicy parafialnej w Dobryniowie.

Dużym atutem jest umiejscowiony w Łopienniku Nadrzecznym amfiteatr oraz skwer, który znajduje się przy Szkole Podstawowej. Przyczynia się do rozwoju kulturalnego mieszkańców i umożliwia organizowanie różnego rodzaju imprez.

Ponadto w miejscowościach: Borowica, Dobryniów, Dobryniów – Kolonia, Krzywe, Łopiennik Dolny, Łopiennik Górny, Majdan Krzywski, Wola Żulińska znajduje się Ochotnicza Straż Pożarna.

Na terenie gminy Łopiennik Górny aktualnie nie występuje Posterunek Policji.

## 2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA

### 2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych

Gmina Łopiennik Górny położona jest w dorzeczu Wisły i w całości należy do zlewni rzeki Wieprz. Rzeka Wieprz jest trzecią, co do wielkości rzeką województwa lubelskiego. Kolejne dwie rzeki, które przepływają po terenie gminy to Łopa, która w całości położona jest na terenie Gminy Łopiennik Górny i stanowi lewy dopływ Wieprza oraz Rejka, której źródła znajdują się w miejscowości Rejowiec, będąca prawym dopływem rzeki Wieprz. Obie rzeki posiadają przebieg równoleżnikowy. Ponadto w rejonie wsi Olszanka i Majdan Krzywski znajdują się źródła wodne. W swoim występowaniu są naturalne i umiejscowione głównie w terenach leśnych. Wody podziemne, które występują na terenie gminy występują w luźnych osadach czwartorzędu oraz szczelinowo - warstwowych utworach górnej kredy. Poziom czwartorzędowy posiada swobodne zwierciadło, które utrzymuje się w utworach przepuszczalnych o dobrych warunkach filtracji. Kredowy poziom wodonośny występuje w miękkich marglach i kredzie piszącej, twardych marglach lub opokach i stanowi podstawowy

poziom wodonośny w gminie. Zwierciadło wody zalega na głębokościach większych niż 10 m, a maksymalnie sięga nawet 50 – 60 m. Wody naporowe piętra kredowego występują w strefach dolin, gdzie przykryte są osadami czwartorzędowymi. Na terenie gminy generalnie dominują obszary zalegania głębokich wód gruntowych.

Pierwszy poziom wód gruntowych, najpłycej (do 1 m p.p.t. lokalnie do 2 m p.p.t.) zalega w obrębie doliny Wieprza i dolin dopływów bocznych, bardziej płytka woda gruntowa (do 2 m p.p.t.) występuje w sąsiedztwie dolin głównie na wschód od Wieprza. Na terenach wyższego poziomu akumulacyjnego i w obrębie wysoczyzn wody gruntowe występują na głębokości 2 – 3 m p.p.t. i głębiej, a w obrębie wyżyny denudacyjnej woda występuje na powyżej 10 m p.p.t, osiągając głębokość do 50 m).

Podsumowując, warunki wodne w gminie Łopiennik Górny są zróżnicowane. Wpływa na to kilka czynników, takich jak topografia terenu, obecność rzek, strumieni, oczek wodnych, źródeł wody, a także wpływ działalności człowieka.

#### 2.4.2 Wody płynące i ciek naturalne

Na terenie gminy występują 3 rzeki: Wieprz, Rejka, Łopa, a także kanał Wieprz-Krzna. Największą z rzek jest Wieprz, który jest prawobrzeżnym dopływem Wisły i rozcina południkowo środkową część gminy. Rzeka zachowuje swój naturalny przebieg z licznymi meandrami i starorzeczami. Mimo tego rzeka Wieprz charakteryzuje się dość wyrównanymi przepływami w ciągu całego roku. Maksymalna amplituda wahań rocznych wynosi 254 cm. Stany maksymalne obserwuje się w okresie jesienno – zimowym, najniższy w okresach końca lata.

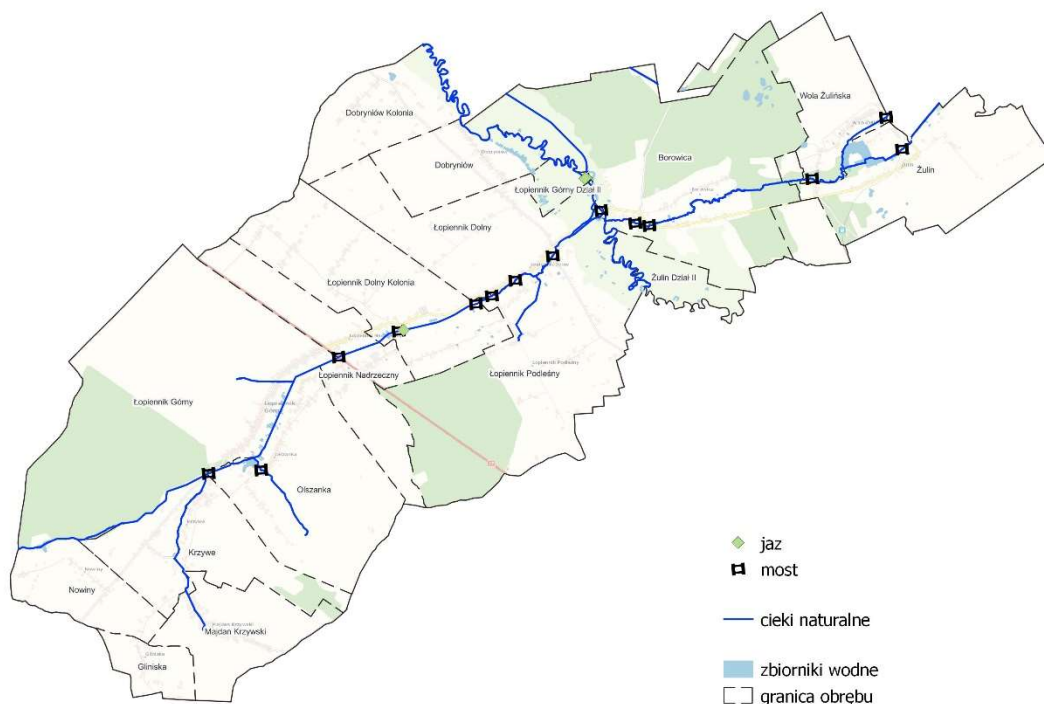
W miejscowości Borowica wybudowany jest jaz, który kieruje część wód Wieprza do Kanału Wieprz – Krzna. Kolejny jaz znajduje się na rzece Wieprz, który pełni funkcję spiętrzania wody. Jest to budowla o dużym zasięgu i znaczącej funkcji. Jeśli mowa o przebiegu rzek Rejka i Łopa określa się go jako łagodny. Ciek posiadają nieliczne dopływy i rowy melioracyjne, które zbierają wodę z zachodniej i wschodniej części obszaru gminy.

Długość rzek Wieprz na terenie gminy wynosi około 14,3 km, Łopa około 13,42 km, natomiast Rejka około 7,10 km.

Naturalną sieć wód powierzchniowych stanowią liczne stawy rybne. Największy zespół stawów występuje w miejscowościach Żulin, Nowiny oraz Olszanka. Uzupełnieniem są małe stawy rybne we wsiach: Krzywe, Łopiennik Dolny, Łopienniki Dolny Kolonia oraz Łopiennik Górny. Stawy zasilane są z rzeki Łopa. Ponadto w rejonie wsi Olszanka i Majdan Krzywski znajdują się źródła wodne.

Na terenie gminy Łopiennik Górny oraz gmin ościennych (Trawniki, Rejowiec Fabryczny, Krasnystaw i m. Krasnystaw) projektuje się realizację zbiornika wodnego „Oleśniki” o funkcji retencyjnej i rekreacyjnej.

**Rys 32** Wody płynące i ciek naturalne z mostami i jazami na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie i wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

**Rys 34** Rzeka Rejka.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 33** Rzeka Wieprz i Kanał Wieprz-Krzna.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 35** Rzeka Rejka.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 36** Rzeka Łopa.



Źródło: Materiały własne.

#### 2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych

Melioracja wodna jest kluczowym elementem zarządzania zasobami wodnymi, szczególnie na terenach rolniczych. Urządzenia melioracyjne mają na celu regulowanie stosunków wodnych w glebie, zapewniając optymalne warunki dla upraw oraz ochronę przed nadmierną wilgocią lub suszą. Ponadto urządzenia melioracji wodnej służą do piętrzenia wody w celu utrzymania jej stałego poziomu tak, aby zabezpieczyć tereny wokół rzeki przed powodzią.

W gminie Łopiennik Górny powstał kanał Wieprz – Krzna. Jest to sztucznie wykopany kanał, który niestety wywołał wiele szkód dla środowiska naturalnego. Wykopanie kanału spowodowało przesuszenie gruntów na przyległych terenach, murszenie torfów, degradację i erozję gleb oraz zanik wielu naturalnych siedlisk zwierząt i roślin.

Na kanale w miejscowości Borowica wybudowany został jaz, dzięki któremu odprowadzana jest część wód z rzeki Wieprz do Kanału Wieprz-Krzna. Pełni on również funkcję piętrzenia wody w celu utrzymania stałego jej poziomu. Stan budowli znajdującej się na rzece Wieprz określa się na bardzo dobry.

Jaz występuje również w miejscowości Łopiennik Dolny – Kolonia, na rzece Łopa. Jego stan techniczny jest zły i wymaga remontu, ponieważ na chwilę obecną nie spełnia on swojej funkcji. Poniżej przedstawiono zdjęcia ukazujące stan wyżej wymienionych obiektów.

**Rys 37** Jaz w miejscowości Łopiennik Górny – Kolonia.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 38** Jaz w miejscowości Borowica.

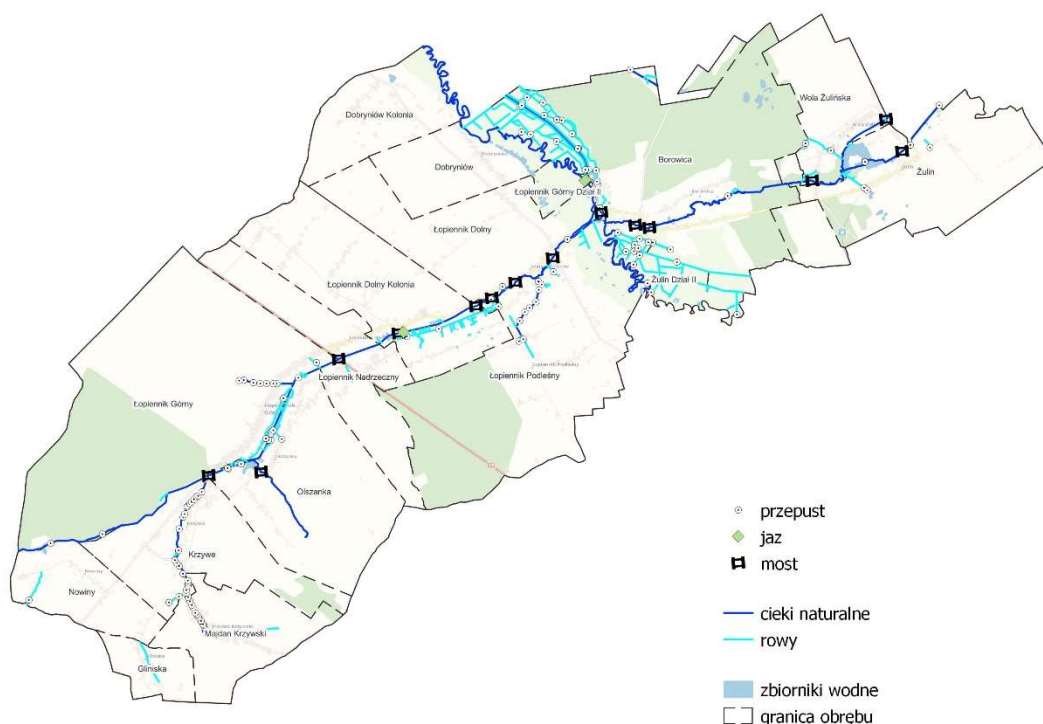


Źródło: Materiały własne.

W granicach gminy Łopiennik Górny znajduje się 14 mostów wznoszących się nad ciekami wodnymi.

Gmina Łopiennik Górny posiada dużą liczbę rowów melioracyjnych (193 sztuki) w stanie średnim i niezadawalającym. Występują również rowy w stanie złym. Wszystkie ciek na terenie gminy wymagają regularnych prac polegających na oczyszczaniu dna, karczowaniu zarośli oraz innych czynności, które doprowadza do drożności i swobodnego przepływu wód.

**Rys 39** System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie i wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

#### 2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej

Naturalna sieć wód powierzchniowych stanowią liczne stawy rybne, których największe skupisko znajduje się w okolicach miejscowości Nowiny, Żulin i Olszanka. Stawami mniejszymi objęte są tereny wokół wsi Krzywe, Łopiennik Dolny oraz Łopiennik Dolny – Kolonia, Łopiennik Górny. Ponadto w rejonie wsi Olszanka i Majdan Krzywicki znajdują się źródła. Ważnym elementem jest projekt realizacji pt. „Zbiornik Wodny Oleśniki”, który ma pełnić funkcję retencyjną i rekreacyjną. Obiekt obejmować ma również gminy ościenne tj. Trawniki, Rejowiec Fabryczny, Krasnystaw i miasto Krasnystaw.

#### 2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska

W gminie Łopiennik Górny licznie występują oczka wodne, które w większości znajdują się na prywatnych nieruchomościach. Te małe zbiorniki wodne odgrywają istotną rolę w lokalnym ekosystemie, służąc jako siedliska dla różnorodnych gatunków flory i fauny oraz przyczyniając się do poprawienia retencji wody. Właściciele prywatnych gruntów mają zatem znaczący wpływ na ochronę tych cennych zasobów wodnych.

Ponadto, na omawianym obszarze gminy występują rozległe tereny podmokłe, bagienne oraz rozlewiska, które są przede wszystkim zlokalizowane w dolinie rzeki Wieprz na całej jej długości. Tereny te pełnią kluczowe funkcje ekologiczne, w tym regulację stosunków wodnych, ochronę bioróżnorodności oraz oczyszczanie wód. Podmokłe obszary działają jako



naturalne filtry, usuwając zanieczyszczenia z wód powierzchniowych i gruntowych, co jest szczególnie istotne w kontekście zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi.

Dolina Wieprza, ze swoimi licznymi mokradłami i rozlewiskami, jest także ważnym siedliskiem dla wielu gatunków ptaków, płazów i innych organizmów, które zależą od wilgotnych warunków środowiskowych. Obszary te są nie tylko wartościowe pod względem przyrodniczym, ale także pełnią istotną rolę w zapobieganiu powodziom, magazynując nadmiar wody podczas intensywnych opadów.

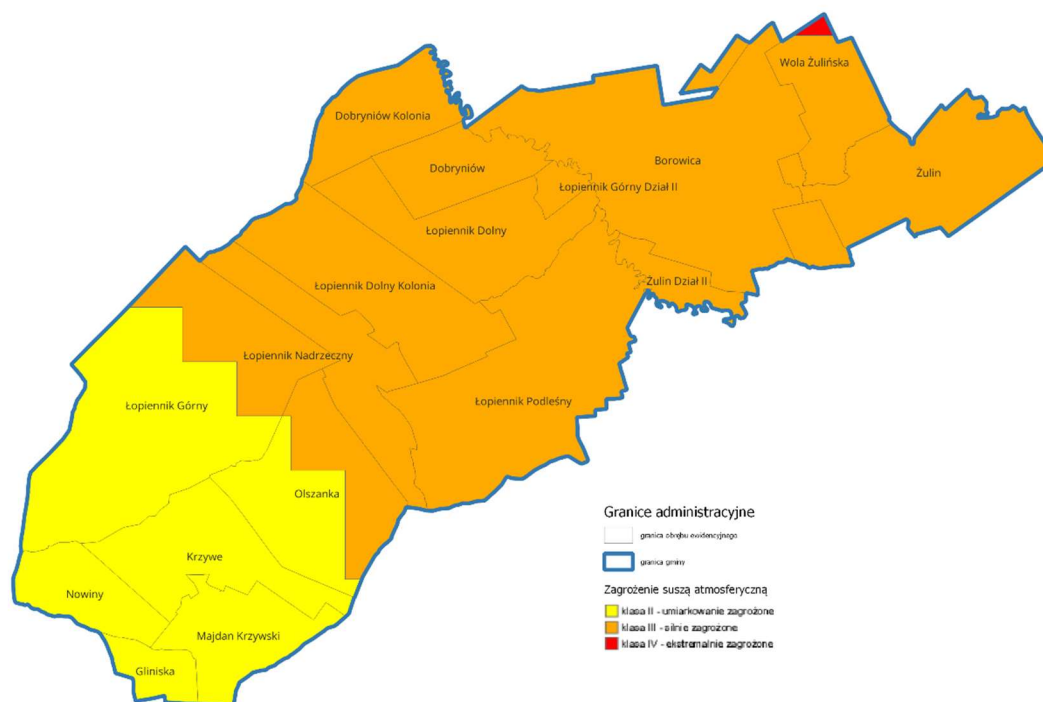
#### 2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe

Susza zazwyczaj jest zjawiskiem naturalnym, lecz może być spowodowana ingerencją człowieka. Naturalnie wywołują ją długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Konsekwencje braku opadów zaobserwować można w rzekach, zbiornikach, jeziorach oraz rowach poprzez obniżone lustro wody, a w studniach jako obniżenie poziomu wód podziemnych. Zjawisko suszy może mieć poważne konsekwencje prowadzące do ograniczeń w dostępie do wody w produkcji rolniczej, leśnej i przemysłowej.

Wyróżnia się kilka typów suszy:

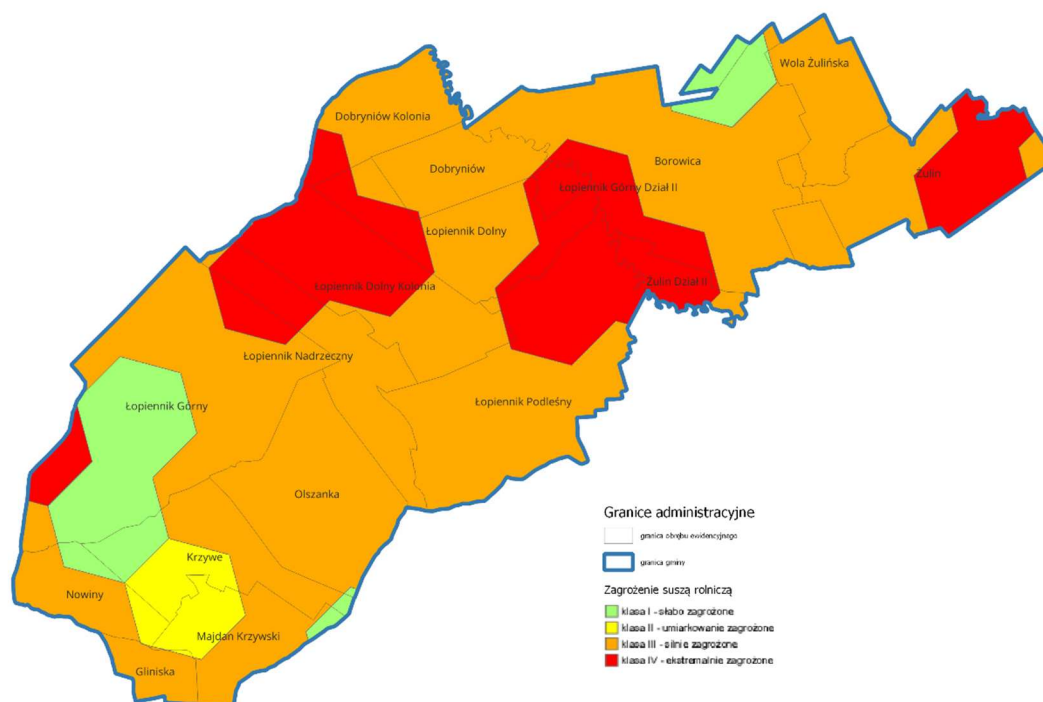
- 1) susza atmosferyczna, która jest efektem długich okresów bez opadów atmosferycznych. Na terenie gminy Łopiennik Górny przeważa silne zagrożenie suszą. W części zachodniej umiarkowane, natomiast w części północno-wschodniej znikome ekstremalne zagrożenie.

**Rys 40** Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Łopiennik Górny.



- 2) susza rolnicza, która jest efektem długotrwałej suszy atmosferycznej. Powoduje ona obniżenie produkcji roślinnej w wyniku niedostatecznej ilości wody niezbędnej do rozwoju roślinności. Gmina Łopiennik Górny w przeważającej części posiada silne zagrożenie suszą. W części środkowej, wschodniej i północno zachodniej występuje ekstremalne zagrożenie. Występują jednak tereny słabo i umiarkowanie zagrożone.

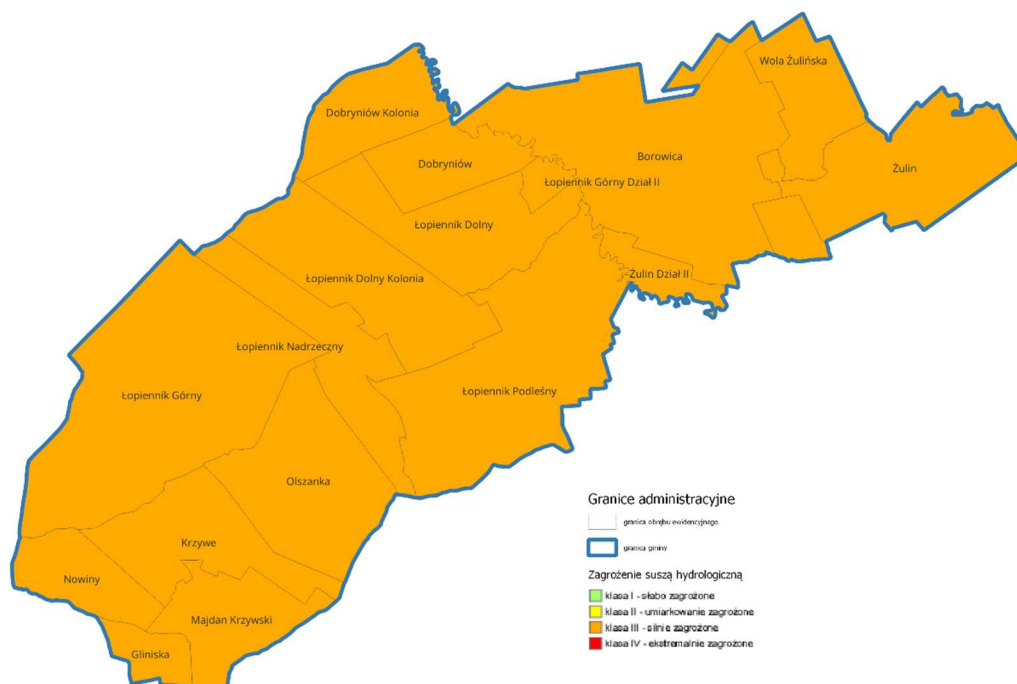
**Rys 41** Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: [www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss](http://www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss) [2]

- 3) susza hydrologiczna – następstwo suszy atmosferycznej i rolniczej, wynikająca ze znacznego obniżenia się wód w rzekach (poniżej stanu średniego), a także poziomu wód w jeziorach, zbiornikach, stawach czy rowach. Tym typem suszy zagrożona jest cała gmina Łopiennik Górny.

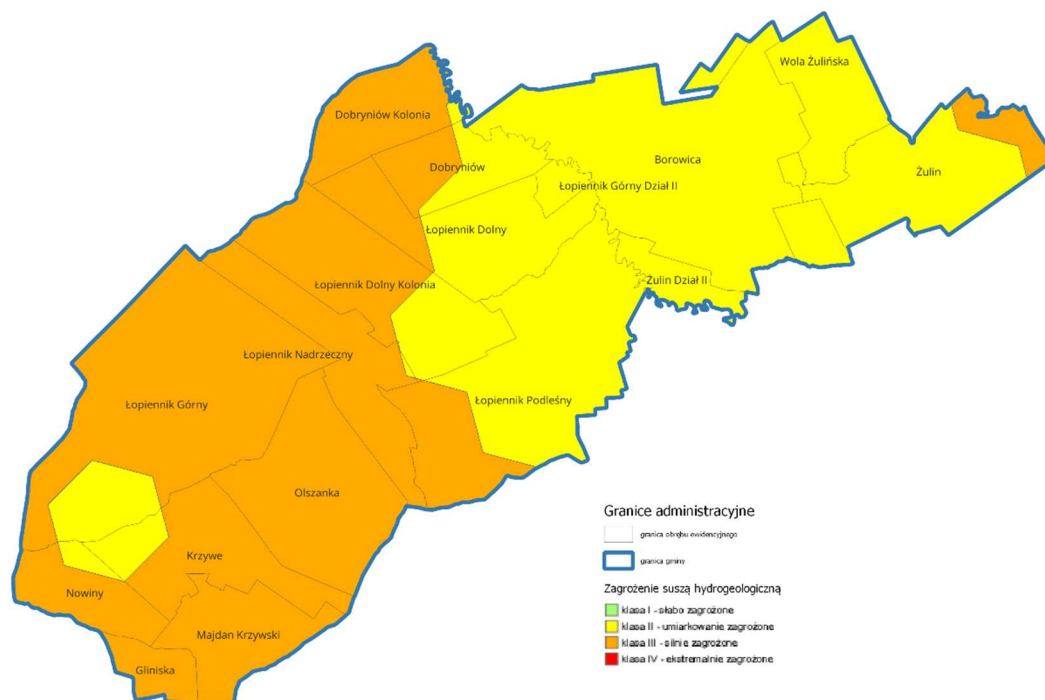
**Rys 42** Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: [www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss](http://www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss) [2]

- 4) susza hydrogeologiczna – jest następstwem wszystkich poprzednich susz. Polega na obniżeniu poziomu wód podziemnych w odniesieniu do stanu średniego. Tym typem suszy zagrożenie na terenie gminy Łopiennik Górny określa się na umiarkowane i silne.

**Rys 43** Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Łopiennik Górny.

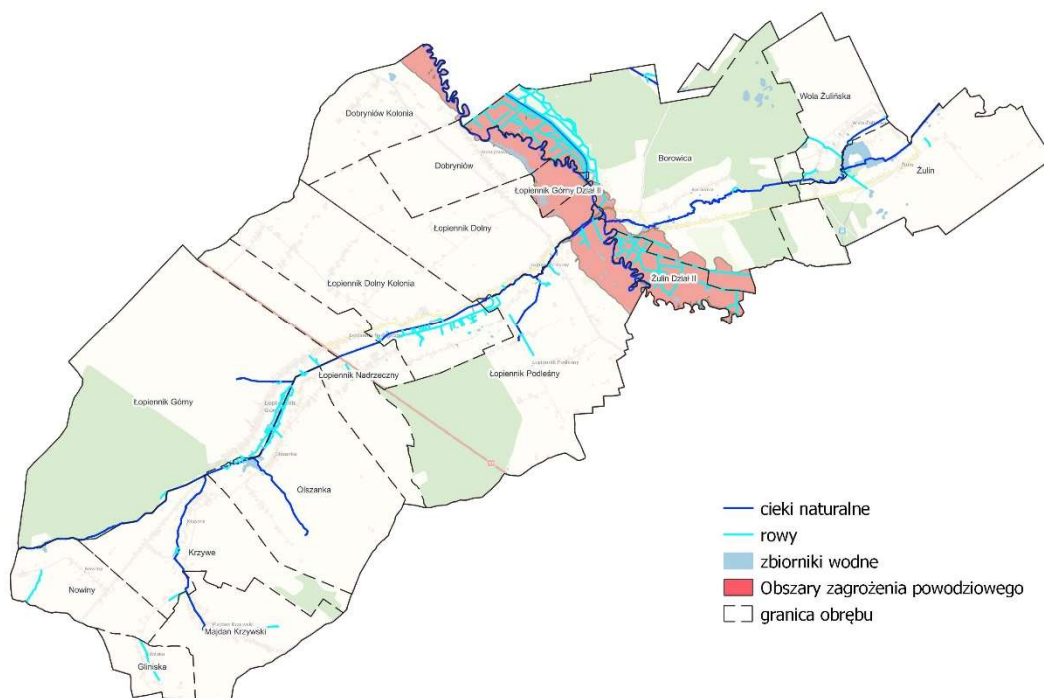


Źródło: [www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss](http://www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss) [2]

Każdy typ suszy może prowadzić do poważnych skutków. Ich wspólnym aspektem jest zmniejszona ilość dostępnych zasobów wodnych możliwych do użytkowania. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Łopiennik Górny w przeważającej części jest ekstremalne i silne zagrożenie suszą. W części północno – wschodniej oraz zachodniej zagrożenie określa się na umiarkowane.



**Rys 45** Mapa obszarów zagrożonych powodzią na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie i wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

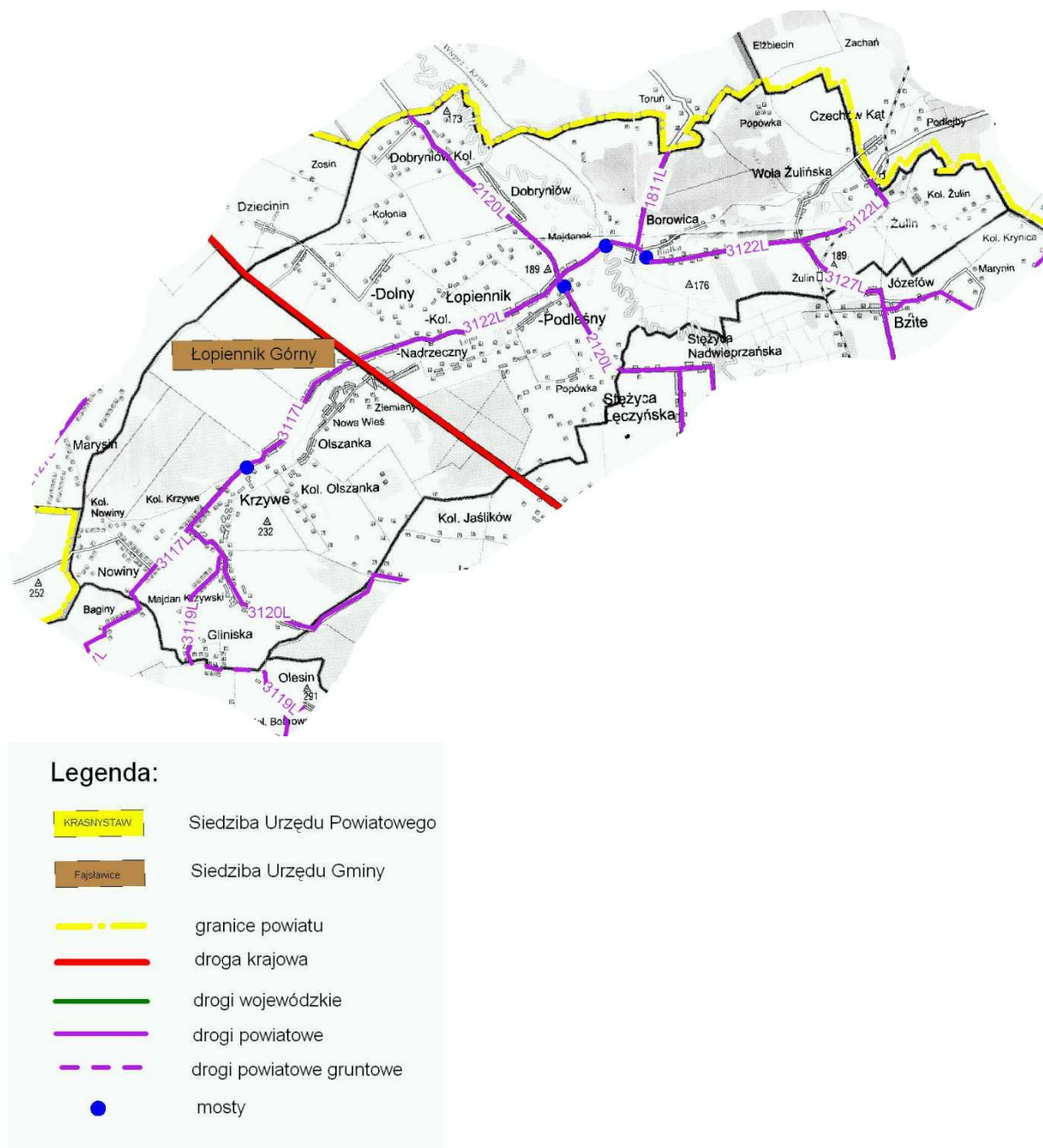
## 2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI

### 2.5.1 Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej

Na terenie gminy Łopiennik Górny znajdują się trzy klasy dróg: jedna droga krajowa nr 17, drogi powiatowe, drogi gminne oraz drogi wewnętrzne stanowiące własność Gminy Łopiennik Górny. W północno - wschodniej części gminy – w miejscowości Żulin przebiega również linia kolejowa numer 69, relacji Rejowiec Fabryczny – Zawada - Hrebenne.



Rys 46 Przedstawienie dróg w gminie Łopiennik Górny.



Źródło: [www.zdp-krasnystaw.pl/drogi](http://www.zdp-krasnystaw.pl/drogi) [1].

### 2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg

Na obszarze gminy Łopiennik Górny istnieje droga krajowa o numerze 17, drogi powiatowe o numerach 1811L, 2120L, 3117L, 3119L, 3120L, 3122L, 3127L oraz drogi gminne. Droga krajowa nr 17 relacji: (W-wa) Zakręt – Garwolin – Ryki – Kurów – Lublin – Piaski – Krasnystaw – Zamość – Tomaszów Lubelski – Hrebenne – granica państwa stanowi główne połączenie drogowe do przejścia granicznego w Hrebennem. Droga ta określona jest jako droga ekspresowa i zaliczona do sieci dróg międzynarodowych jako E-372. Charakteryzuje się bardzo dużym natężeniem ruchu. Droga zapewnia główny transport między miastami Lublinem i Zamościem, a jej długość w granicach gminy wynosi 6,94 km.

Bezpośrednim połączeniem z drogą krajową tworzą dwie drogi gminne numer 3117L i 3122L. Wszystkie drogi powiatowe tworzą połączenia z sąsiednimi gminami, a ich łączna długość wynosi 37,31 km.

**Tabela 22** Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy.

Lp	Nr drogi	Lokalizacja	Długość w granicach gminy [km]
1	2	3	4
1	1811L	Lipówki – Kanie – Liszno - Borowica	2,167
2	2120L	Pełczyn – Trawniki – Oleśniki – Stężycza Łęczyńska - Krasnystaw	7,186
3	3117L	Łopiennik Górny - Orchowiec	6,950
4	3119L	Majdan Krzywski – Gliniska – Olesin - Bobrowe	2,243
5	3120L	Zakrecie – Jaślików – Majdan Krzywski – Kolonia Krzywe	5,064
6	3122L	Łopiennik – Żulin - Rejowiec	12,425
7	3127L	Wola Żulińska – Józefów – Kasjan	1,085

Źródło: Raport o stanie Gminy Łopiennik Górny (rok 2023) [13].

**Tabela 23** Wykaz dróg gminnych.

Lp	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość w granicach gminy [km]
1	2	3	4
1	109605L	granica gminy (Dziecinin) – Łopiennik Dolny Kolonia – droga powiatowa nr 3122L	3,230
2	109635L	droga krajowa nr 17 – Łopiennik Nadrzeczny – Olszanka – Krzywe – droga powiatowa nr 3117L	3,924
3	109636L	droga powiatowa 3117L – Nowiny – granica gminy (Izdebno)	2,052
4	109637L	droga powiatowa 2120L – Dobryniów – Łopiennik Dolny – droga powiatowa 2120L	2,135
5	109638L	droga krajowa nr 17 – Łopiennik Nadrzeczny – Łopiennik Dolny Kolonia – Łopiennik Podleśny – droga powiatowa 2120L	4,788
6	109639L	droga gminna 109635L – Krzywe – droga powiatowa 3120L	1,747
7	109640L	droga powiatowa 3122L – Żulin – granica gminy (Józefów)	1,465
8	109641L	droga powiatowa 3122L – Łopiennik Nadrzeczny – droga gminna 109605L	1,234
9	109642L	granica gminy (Czechów Kąt) – Wola Żulińska – granica gminy (Zagrody)	0,375
10	109643L	droga powiatowa 3122L – Żulin – Wola Żulińska – droga gminna 109632L	2,283
11	109644L	droga powiatowa 3122L – Łopiennik Dolny - Łopiennik Podleśny – droga gminna 109638L	0,379
12	110027L	droga powiatowa 3122L – Łopiennik Dolny Kolonia – Łopiennik Nadrzeczny – droga gminna 109638L	0,507
13	110028L	droga gminna 109605L – Łopiennik Dolny Kolonia – droga gminna 110094L	1,218
14	110029L	droga gminna 109605L – Łopiennik Dolny Kolonia – droga gminna 110094L	1,264
15	110091L	droga gminna 109635L - Olszanka	2,002
16	110092L	droga powiatowa 2120L – Dobryniów Kolonia – 126038L	1,177
17	110093L	droga powiatowa 3122L – Łopiennik Nadrzeczny – droga gminna 109641L	1,979
18	110094L	droga powiatowa 3122L – Łopiennik Dolny Kolonia – granica gminy (Zosin)	3,927



19	110095L	droga gminna 109694L – Łopiennik Dolny Kolonia – droga gminna 110093L	1,634
20	110096L	droga powiatowa 2120L – Łopiennik Dolny – droga gminna 110094L	2,002
21	110097L	droga gminna 109635L – Łopiennik Nadrzeczny (Ziemiany) – droga gminna 109635L	1,140
22	110098L	droga powiatowa 3122L - Borowica	2,250
23	110099L	droga powiatowa 3122L – Żulin – granica gminy (Józefów)	2,030
24	126010L	droga powiatowa 3117L – Łopiennik Górny	2,522
25	126041L	droga gminna 109638L – Łopiennik Podleśny	2,230
26	126042L	droga gminna 126041L – Łopiennik Podleśny	0,670
27	126043L	droga gminna 126041L – Łopiennik Podleśny	1,550
28	126044L	droga gminna 126041L – Łopiennik Podleśny	0,650
29	126045L	droga krajowa nr 17 – Łopiennik Podleśny – droga gminna 126041L	2,010
30	126040L	droga powiatowa nr 2120L – Łopiennik Podleśny	0,500
31	126037L	droga powiatowa nr 2120L – Dobryniów – droga gminna 126038L	1,260
32	126038L	granica gminy (Oleśniki) – Dobryniów Kolonia – Łopiennik Dolny	2,630
33	126039L	droga gminna 126038L – Łopiennik Dolny – droga gminna 110094L	1,240
34	126050L	droga gminna 109635L – Łopiennik Nadrzeczny - Olszanka - droga gminna 109635L	1,110
35	126051L	droga powiatowa 3122L- Borowica	0,255

Źródło: Raport o stanie Gminy Łopiennik Górny (rok 2023) [13].

**Tabela 24** Drogi w zarządzie Wójta Gminy Łopiennik górny.

Lp	Obręb	Drogi gminne [km]	drogi wewnętrzne [km]	Razem [km]
1	2	3	4	5
1	Borowica	2,50	22,64	25,15
2	Dobryniów	3,17	3,85	7,03
3	Dobryniów Kolonia	2,40	6,82	9,22
4	Gliniska	0,00	8,36	8,36
5	Krzywe	2,31	34,43	36,74
6	Łopiennik Dolny	4,93	8,65	13,59
7	Łopiennik Dolny Kolonia	14,26	1,60	15,86
8	Łopiennik Górny	2,52	21,62	24,14
9	Łopiennik Nadrzeczny	5,72	12,90	18,62
10	Łopiennik Podleśny	9,45	16,00	25,45
11	Majdan Krzywski	0,00	15,02	15,02
12	Nowiny	2,05	8,64	10,69
13	Olszanka	5,89	12,45	18,33
14	Wola Żulińska	2,36	17,55	19,91
15	Żulin	3,79	13,96	17,75
16	Łopiennik Górny dz. II	0,00	0,00	0,00
17	Żulin dz. II	0,00	3,91	3,91
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	61,37	208,41	269,78

Źródło: Raport o stanie Gminy Łopiennik Górny (rok 2023) [13].

Na terenie gminy występuje również jednotorowa linia kolejowa nr 69, relacji Rejowiec Fabryczny – Zawada- Hrebenne przebiegająca w północno – wschodniej części gminy. Przystanek kolejowy znajduje się w miejscowości Żulin około 1 km na południowy wschód od wsi. Tereny kolejowe w odniesieniu do powierzchni całej gminy stanowią znikomy 0,1 % obszar wynoszący 8 ha.

### 2.5.3 Drogi transportu rolnego

Drogi transportu rolnego odgrywają kluczową rolę w funkcjonowaniu gospodarstw rolnych i całej infrastruktury wiejskiej. Stan i jakość tych dróg mają bezpośredni wpływ na efektywność pracy rolników, bezpieczeństwo transportu oraz rozwój lokalnych społeczności. W gminie Łopiennik Górny długość wszystkich dróg, liczona na podstawie map ewidencji gruntów (łącznie z drogami transportu rolnego) wynosi 318,91 km. W większości miejscowości sieć dróg jest bogato rozwinięta. Występują jednak miejscowości m.in. Łopiennik Górny, Żulin dział II, Borowica, Nowiny w których sieć dróg jest uboga. W miejscowości Krzywe zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków sieć dróg jest bardzo rozbudowana, natomiast wiele z działek drogowych (ewidencyjnych) nie jest zagospodarowana, tym samym nie wykorzystywana do transportu rolnego. Stan techniczny dróg w gminie Łopiennik Górnych w przeważającej części określa się jako dobry. Jednak wymagają one regularnych modernizacji i odpowiedniego finansowanie, aby zapewnić ich trwałość i funkcjonalność.

**Tabela 25** Gęstość sieci drogowej.

Lp	Obręb	Powierzchnia obrębu (ha)	Długość dróg ogółem (km)	Wskaźnik długości dróg na 100 ha gruntów ogółem	Powierzchnia użytków rolnych	Wskaźnik długości dróg na 100 ha użytków rolnych
1	2	3	4	5	6	7
1	Borowica	1475,94	32,91	2,23	571,93	5,75
2	Dobryniów	328,57	8,84	2,69	313,37	2,82
3	Dobryniów Kolonia	391,21	11,01	2,81	375,28	2,93
4	Gliniska	143,41	8,95	6,24	137,40	6,51
5	Krzywe	549,55	42,40	7,72	483,00	8,78
6	Łopiennik Dolny	617,70	18,39	2,98	588,80	3,12
7	Łopiennik Dolny Kolonia	754,06	19,82	2,63	706,71	2,80
8	Łopiennik Górny	1640,08	27,27	1,66	945,68	2,88
9	Łopiennik Nadrzeczny	503,95	22,10	4,39	451,82	4,89
10	Łopiennik Podleśny	1261,04	33,17	2,63	769,75	4,31
11	Majdan Krzywski	404,62	18,29	4,52	380,51	4,81
12	Nowiny	304,95	11,28	3,70	289,90	3,89
13	Olszanka	762,91	19,79	2,59	714,65	2,77
14	Wola Żulińska	533,27	20,05	3,76	402,36	4,98
15	Żulin	733,50	20,64	2,81	629,40	3,28
16	Żulin Dział II	151,57	4,00	2,64	150,36	2,66
17	Łopiennik Górny Dział II	60,61	0,00	0,00	60,61	0,00
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	10616,94	318,91	56,00	7971,53	67,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGİB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

Średnia gęstość całej sieci drogowej w gminie w stosunku do powierzchni ogólnej obrębu wynosi 3,29 km na 1 km<sup>2</sup> powierzchni.

Najwyższe wartości tego wskaźnika (powyżej 4 km) występują w obrębach: Gliniska, Krzywe, Łopiennik Nadrzeczny, Majdan Krzywski. Dwa obręby przekraczają wskaźnik powyżej 3 km na 1 km<sup>2</sup> powierzchni i są to Nowiny i Wola Żulińska. W pozostałych obrębach wskaźnik jest przybliżony i oscyluje w granicach od 2 do 3 km na 1 km<sup>2</sup> powierzchni. Niecodzienna sytuacja występuje w obrębie Łopiennik Górny dział II, który położony jest w dolinie Wieprza. Brak tu dróg ewidencyjnych albo transportu rolnego. Jest to obręb wyodrębniony w ewidencji gruntów i budynków jako samodzielny, jego powierzchnia wynosi 60,61 ha i objęty jest łąkami i nieużytkami.

#### 2.5.4 Stan dróg

Stan nawierzchni dróg w gminie Łopiennik Górny określa się na zadawalający. Największa ilość dróg występujących na opracowywanym obszarze występuje w postaci dróg gruntowych, a jej kilometraż wynosi 133,50 km. Łączna powierzchnia dróg o nawierzchni z masy bitumicznej wynosi 79,14 km, natomiast nawierzchnia z tłucznia stanowi 52,12 km. Znikomą część dróg stanowią nawierzchnie z kostki prefabrykowanej (0,17 km), płyt betonowych (0,56 km) oraz żwiru (0,16 km). W gminie zaobserwowano również drogi ewidencyjne, które nie istnieją w terenie, a ich długość wynosi aż 52,41 km. Wyżej opisane dane poprzedzone są wywiadem terenowym, którego wyniki przedstawiono w tabeli poniżej.

**Tabela 26** Wykaz dróg ewidencyjnych zestawionych według materiału nawierzchni.

Lp	Miejscowość	MATERIAŁ NAWIERZCHNI (w km)							Suma końcowa
		Grunt naturalny	Kostka prefabrykowana	Masa bitumiczna	Płyty betonowe	Tłuczeń	Żwir	Nie istnieje w terenie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Borowica	11,60		8,18		0,70		12,44	32,91
2	Dobryniów	1,95		3,45		1,23		2,22	8,84
3	Dobryniów Kolonia	5,14		2,83		2,36		0,68	11,01
4	Gliniska	4,32		1,73	0,11	1,56		1,24	8,95
5	Krzywe	12,53		6,82		2,96		20,10	42,40
6	Łopiennik Dolny	7,74		4,31		5,77		0,58	18,39
7	Łopiennik Dolny Kolonia	3,86		9,30	0,51	5,04		1,11	19,82
8	Łopiennik Górny	17,13	0,09	3,22		2,74		4,09	27,27
9	Łopiennik Nadrzeczny	7,25	0,19	7,97	0,55	3,99	0,16	1,97	22,10
10	Łopiennik Podlesny	11,65		10,70	0,01	7,83		2,98	33,17
11	Majdan Krzywski	10,90		3,07		2,50		1,82	18,29
12	Nowiny	3,75		3,81		2,59		1,13	11,28
13	Olszanka	11,59		5,00		2,88		0,33	19,79
14	Wola Żulińska	11,24		4,69		3,38		0,74	20,05
15	Żulin	8,85	0,17	4,06		6,59		0,98	20,64

16	Żulin Dział II	4,00							4,00
17	Łopiennik Górny Dział II	Brak dróg w obrębie							
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	133,50	0,17	79,14	0,56	52,12	0,16	52,41	318,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

Podczas wywiadu terenowego wykonano również inwentaryzację stanu dróg istniejących z podziałem na nawierzchnię i wyodrębnieniem w poszczególnych obrębach. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki inwentaryzacji terenowej.

**Tabela 27** Wykaz dróg ewidencyjnych zestawionych według stanu technicznego.

Lp	Miejscowość	Grunt naturalny		Kostka prefabrykowana	Masa bitumiczna		Płyty betonowe	Tłuczeń	Żwir	Nie istnieje w terenie	Suma końcowa
		dobry	zły	dobry	dobry	zły	dobry	dobry	dobry		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Borowica	10,20	1,41		6,04	2,14		12,44		12,44	32,91
2	Dobryniów	0,40	1,55		3,45			2,22		2,22	8,84
3	Dobryniów Kolonia	3,30	1,83		2,83			0,68		0,68	11,01
4	Gliniska	2,12	2,20		1,73		0,11	1,24		1,24	8,95
5	Krzywe	9,03	3,50		6,82			20,10		20,10	42,40
6	Łopiennik Dolny	6,97	0,77		3,86	0,46		0,58		0,58	18,39
7	Łopiennik Dolny Kolonia	3,86			9,30		0,51	1,11		1,11	19,82
8	Łopiennik Górny	16,86	0,27	0,09	3,22			4,09		4,09	27,27
9	Łopiennik Nadrzeczny	6,68	0,58	0,19	7,97		0,55	1,97	0,16	1,97	22,10
10	Łopiennik Podleśny	9,66	1,99		10,07	0,63	0,01	2,98		2,98	33,17
11	Majdan Krzywski	9,98	0,92		3,07			1,82		1,82	18,29
12	Nowiny	3,29	0,45		3,44	0,37		1,13		1,13	11,28
13	Olszanka	11,05	0,54		5,00			0,33		0,33	19,79
14	Wola Żulińska	10,66	0,58		4,69	0,00		0,74		0,74	20,05
15	Żulin	7,31	1,54	0,17	2,96	1,10		0,98		0,98	20,64
16	Żulin Dział II	0,01	3,99								4,00
17	Łopiennik Górny Dział II	Brak dróg w obrębie									
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	111,36	22,12	0,45	74,43	4,70	1,18	52,40	0,16	52,40	318,92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

W gminie Łopiennik Górny szerokość dróg jest zmienna. Poniżej przedstawiono tabelę, która przedstawia średnią szerokość nawierzchni dróg utwardzonych z wyszczególnieniem własności i materiału nawierzchni.

**Tabela 28** Średnia szerokość nawierzchni dróg utwardzonych.

Lp	Rodzaj drogi	Rodzaj nawierzchni	Średnia szerokość nawierzchni (m)
1	2	3	4
1	Droga krajowa	Masa bitumiczna	11,4
2	Droga powiatowa	Masa bitumiczna	5,5

3		Tłuczeń	3,0
4	Droga gminna	Kostka prefabrykowana	5,6
5		Masa bitumiczna	4,4
6		Płyty betonowe	3,5
7		Tłuczeń	3,4
8		Żwir	4,0
9	<b>Drogi ogółem</b>		40,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGIB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

Dodatkowo przeprowadzono analizę szerokości dróg o nawierzchni gruntu naturalnego wykonaną na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków. Drogi gruntowe podczas faktycznego użytkowania przez maszyny rolnicze zmieniają swój przebieg w zależności od pory roku, dlatego analiza dotyczy średniej szerokości działki drogowej z wyszczególnieniem poszczególnych miejscowości.

**Tabela 29** Średnia szerokość dróg (działek ewidencyjnych) – materiał: grunt naturalny.

Lp	Miejscowość	Średnia szerokość działki [m]
1	2	3
1	Borowica	3,4
2	Dobryniów	3,4
3	Dobryniów Kolonia	3,1
4	Gliniska	3,1
5	Krzywe	2,5
6	Łopiennik Dolny	6,4
7	Łopiennik dolny Kolonia	4,1
8	Łopiennik Górny	3,4
9	Łopiennik Nadrzeczny	3,1
10	Łopiennik Podleśny	4,6
11	Majdan Krzywski	2,7
12	Nowiny	3,0
13	Olszanka	4,3
14	Wola Żulińska	5,1
15	Żulin	4,2
16	Żulin dział II	3,5
17	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	3,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGIB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

W gminie Łopiennik Górny występuje 14 mostów, których stan techniczny jest bardzo dobry. Wykonane są one głównie z betonu i stali, często wzmocnione skarpami. W roku 2023 został wybudowany most w miejscowości Borowica, na rzece Rejka o długości 11,29 m i szerokości 6,70 m, który znacznie polepszył komfort życia mieszkańców. Poniżej przedstawiono zdjęcia kilku mostów z obszaru gminy Łopiennik Górny.

**Rys 47** Most w Borowicy.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 48** Most w Łopienniku Dolnym.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 49** Most w Żulinie.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 50** Most w Łopienniku Podleśnym.



Źródło: Materiały własne.

## 2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE

### 2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody

Najcenniejsze obszary przyrodnicze i krajobrazowe w gminie Łopiennik Górny zostały włączone do regionalnego i krajowego systemu obszarów chronionych. Obszary prawnie chronione w gminie zajmują 1178,41 ha, co stanowi 11,09 % powierzchni gminy [7].

Głównym elementem systemu ochrony środowiska w gminie jest Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, uzupełniany przez pomniki przyrody. Swoją powierzchnią 1020,70 ha obejmuje dolinę rzeki Wieprz oraz część kompleksu leśnego okolic Borowicy przylegającego od wschodu do doliny.

Najcenniejszymi siedliskami są starorzecza Wieprza oraz torfowiska typu dolinnego, które przekształcone zostały w łąki. Bogate zespoły roślinności przybrzeżnej stanowią potencjalne miejsca lęgowe dla wielu gatunków zwierząt, zwłaszcza ptaków wodno-błotnych.

Dolina Wieprza pełni funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym. Na terenie POCK obowiązują zasady gospodarowania ustalone w Rozporządzeniu Nr 52 Wojewody Chełmskiego z dnia 26 czerwca 1998 roku.

W granicach gminy znajduje się także mała część Grabowiecko-Strzelecki Obszaru Chronionego Krajobrazu o powierzchni 0,02 ha oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Łopiennik (PLH060081) o powierzchni 157,71 ha. Ponadto na terenie Gminy Łopiennik Górny występuje obszar Natura 2000, usytuowany w obrębie Wzniesłości Giełczewskiej, rozciągający się po obu stronach doliny Łopy.

Pomniki przyrody występujące w formie ochrony drzew pomnikowych znajdziemy w miejscowościach: Łopiennik Nadrzeczny (lipa drobnolistna, klon zwyczajny) oraz Olszanka (glediczja trójcierniowa, modrzew europejski, lipa drobnolistna, grab zwyczajny).

#### Olszanka

Glediczja trójcierniowa (Iglicznia trójcierniowa) -  
Gleditsia triacanthos Wysokość: 24 m; pierśnica:  
0,74 m;

Grab zwyczajny (Grab pospolity) - *Carpinus betulus*;  
wysokość: 24 m; pierśnica: 0,70 m;

**Rys 51** Glediczja trójcierniowa



Źródło: Materiały własne.

**Rys 52** Grab zwyczajny



Źródło: Materiały własne.



Modrzew europejski - *Larix decidua*; wysokość: 26 m; pierśnica: 1,14 m. Opracowanie własne.

Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*; wysokość: 24 m; pierśnica: 1,51 m. Opracowanie własne.

**Rys 53** Modrzew europejski.



Źródło: Materiały własne.  
**Łopiennik Nadrzeczny**

Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* Wysokość :16 m;  
pierśnica : 1,43 m; obwód : 449 cm

**Rys 54** Lipa drobnolistna.



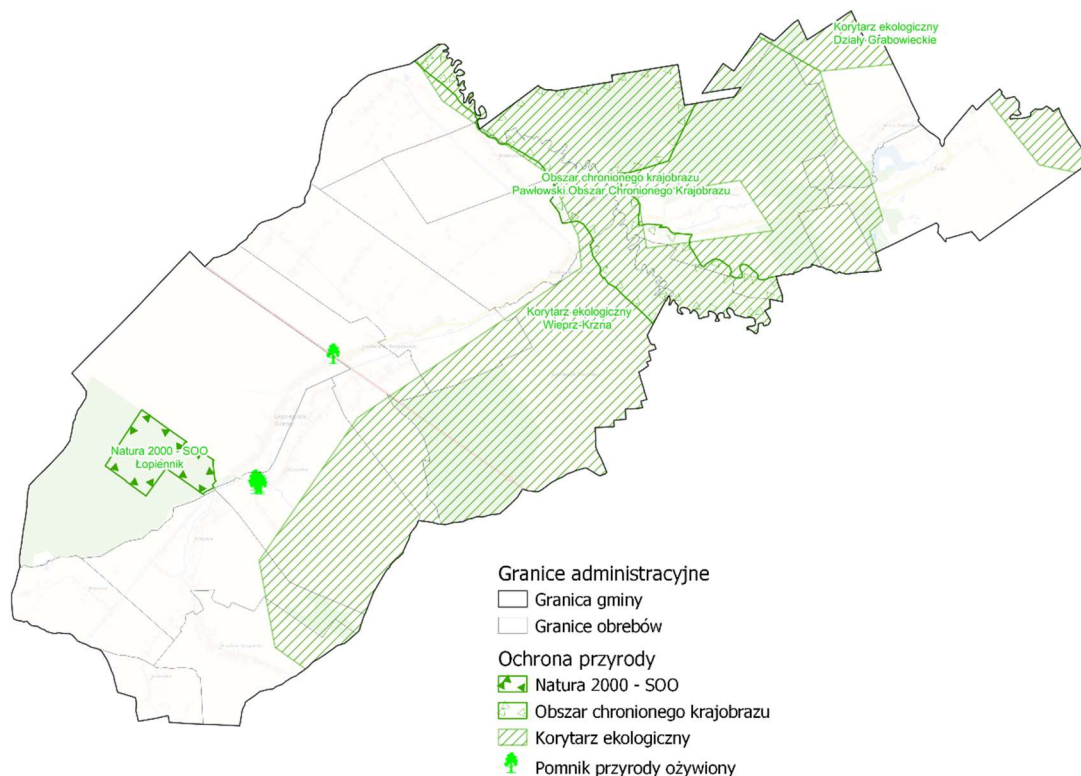
Źródło: Materiały własne.

**Rys 55** Lipa drobnolistna.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 56** Obszary prawnie chronionej przyrody na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

### 2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Lasy i zadrzewienia na obszarze gminy Łopiennik Górny zajmują około 20% całkowitej powierzchni gminy i głównie należą do Nadleśnictwa Krasnystaw. Rozlokowane są one w kilku dużych, zwartych kompleksach w zachodniej i wschodniej części gminy.

Według inwentaryzacji przyrodniczej („Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Łopiennik Górny woj. chełmskie” wykonana na zlecenie MOSZNiL przez O.B.W „SOZ.OS” Sp. z o.o. Warszawa 1992 r.) w części zachodniej, zwłaszcza w lesie Namule oraz na południu, około Ziemianny - Łopiennik Podleśny, dominuje typ siedliskowy lasu świeżego. W tych obszarach sosna jest głównym gatunkiem drzewostanu, choć występują także gatunki liściaste, takie jak dąb, grab, osika, buk, jawor i brzoza. Lasy te charakteryzują się korzystnym mikroklimatem, atrakcyjnym krajobrazowo, oraz odpornością na działania antropogeniczne.

W części wschodniej gminy, w okolicach Borowicy, dominują głównie bory mieszane świeże oraz bory świeże, z niewielkim udziałem boru mieszanego wilgotnego. Drzewostany są tu przeważnie złożone z sosny, z domieszkami dębu i brzozy. Obszary te są korzystne dla rekreacji.

Na terenie gminy znajdują się także siedliska wilgotne i podmokłe, takie jak bór mieszany wilgotny, ols i ols jesionowy, szczególnie w kompleksie leśnym Borowica - Wola Źulińska oraz w dolinie rzek Rejki i Łopy. Drzewostan składa się głównie z brzozy i olszy.

W dolinie rzeki Wieprz można spotkać zbiorowiska łągu wierzbowo-topolowego, a na obrzeżach siedlisko łągu wiązowo-jesionowego. Dużą część doliny zajmują różne typy łąk, takie jak łąka owsicowa, łąka niska, oraz szuwały.

W skali ogólnopolskiej na obszarze gminy nie występują cenne ani rzadkie typy zbiorowisk roślinnych. Jednakże, na poziomie lokalnym, warto chronić dobrze zachowane płaty łągu olszowego oraz słabo przekształcone płaty łągu wiązowo-jesionowego, głównie w dolinach rzek Łopy i Rejki.

Pod względem fauny, dominują tu pospolite gatunki środkowoeuropejskie, występujące również w innych regionach Polski. Na terenie gminy zamieszkują głównie: bobry, piżmaki, sarny, lisy, dziki, łosie i ptactwo wodne.

### 2.6.3 Krajobraz

Gmina Łopiennik Górny jest typowo rolnicza. Grunty orne stanowią główny element krajobrazu uzupełniany przez użytki zielone. Przyrodnicze i krajobrazowe walory centralnej części gminy mają kluczowe znaczenie dla krajowych i regionalnych systemów przyrodniczych. Urozmaicona rzeźba terenu, obszary chronione, rzeka Wieprz i jej dopływy, a w przyszłości zbiornik wodny Oleśniki, stanowią cenne zasoby gminy. Obszar gminy posiada liczne obiekty pałacowe, dworsko-parkowe czy zabytki o charakterze sakralnym.

Szczególne znaczenie dla krajobrazu posiada dolina Wieprza, która w Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL) pełni rolę korytarza ekologicznego o randze krajowej (symbol 65 k). Korytarz ten łączy Nadwieprzański Park Krajobrazowy z Pawłowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, projektowanym Pawłowsko-Tarnogórskim OCK oraz Grabowiecko-Strzeleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Ponadto dolina Wieprza wraz z przylegającymi do niej lasami okolic Żulina stanowi rdzeń Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – jednego z kluczowych elementów krajowego i regionalnego systemu obszarów chronionych (województwa lubelskiego).

Obszar gminy cechuje się także znacznym zróżnicowaniem hipsometrycznym, co dodatkowo podnosi walory krajoznawcze całego regionu. Najwyższe wzniesienie osiąga wysokość 272 m n.p.m. w południowo-zachodniej części gminy, natomiast najniżej położone tereny znajdują się w dolinie rzeki Wieprz, na wysokości 172 m n.p.m. Różnice wysokości terenu wynoszą zatem około 100 m.

Teren gminy uzupełniają dodatkowo tereny o wysokiej wartości krajobrazowej, znajdujące się poza głównymi obszarami węzłowymi. Obejmują one suche doliny denudacyjne, wąwozy, strefy krawędziowe dolin rzecznych oraz niewielkie obszary leśne.



**Rys 57** Krajobraz pól uprawnych - Łopiennik Górny.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 58** Krajobraz pól uprawnych – Olszanka.



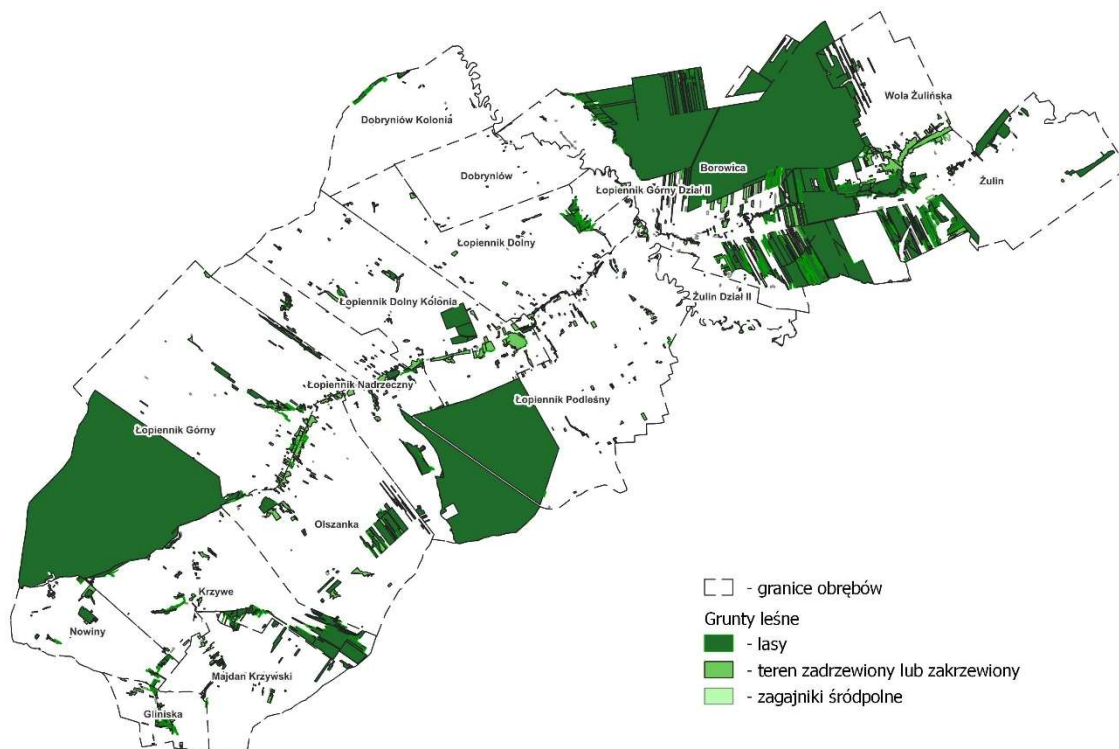
Źródło: Materiały własne.

#### 2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia

Lasy i zadrzewienia na terenie gminy zajmują ok. 20% jej powierzchni i należą głównie do Nadleśnictwa Krasnystaw. Występują one w kilku dużych, zwartych kompleksach w zachodniej i wschodniej części gminy. W części zachodniej (las Namule) oraz południowej (las okolic Ziemianny – Łopiennik Podleśny) drzewostany zdominowane są przez sosnę. Lasy te charakteryzują się korzystnym mikroklimatem, atrakcyjnym krajobrazem i są stosunkowo odporne na antropopresję. Natomiast we wschodniej części gminy, kompleksy leśne okolic

Borowicy to głównie bory mieszane, w których dominuje sosna z niewielkimi domieszkami gatunków liściastych. Lasy te są idealne do rekreacji.

**Rys 59** Mapa lasów, terenów zadrzewionych i zakrzewionych na terenie gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z bazy danych EGiB i [www.bdl.lasy.gov.pl/portal/](http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/) [10] oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024r.).

### 2.6.5 System odbioru śmieci i składowiska odpadów

W gminie Łopiennik Górny zapewniany jest odbiór i składowanie odpadów komunalnych. Odpady odbierane są bezpośrednio z posesji mieszkańca i pobierana jest za to opłata. Gmina zachęca mieszkańców do segregacji na 4 frakcje: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady zmieszane. Istnieje możliwość uzyskania zwolnienia z części opłaty, gdy właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem jednorodzinny posiada kompostownik i kompostuje w nim bioodpady.

Ponadto 2 razy w roku prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, elektrośmieci i zużytych opon. Na terenie Gminy utworzono punkt selektywnej zbiórki odpadów mieszczący się w budynkach gospodarczych przy remizie OSP w Łopienniku Dolnym. Na terenie gminy występują również „dzikie” wysypiska śmieci, które zlokalizowano podczas wywiadu terenowego. Znajdują się one na terenie miejscowości Krzywe, Łopiennik Górny, Łopiennik Dolny – Kolonia oraz Łopiennik Podleśny. Problem dzikich wysypisk śmieci jest poważną przyczyną pogarszania jakości gleb oraz dewastacji krajobrazu. Zaleca się uporządkowanie terenu w możliwie szybkim czasie by nie doprowadzić do poważnych szkód środowiskowych.



## 2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI

### 2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna.

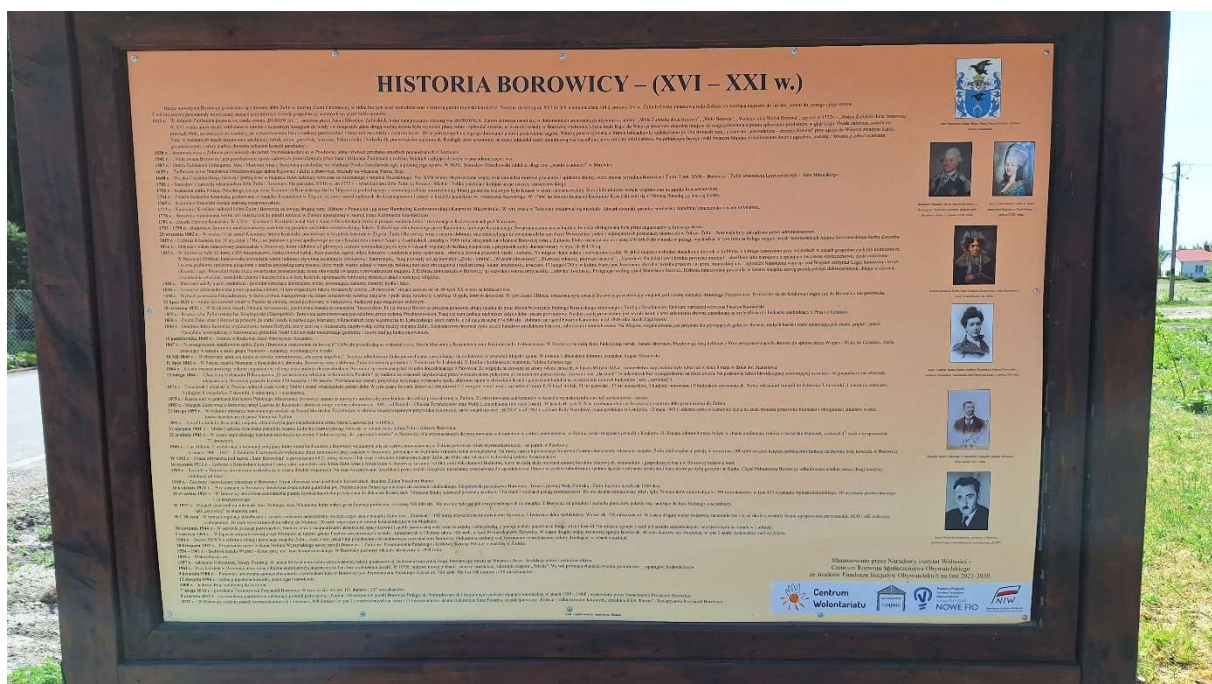
Na terenie gminy występuje wiele obiektów atrakcyjnych turystycznie, a świadomość władz gminy o tych obiektach jest duża. Oprócz licznych obiektów kultury i zabytków istnieje wiele punktów wartych zobaczenia. Władze gminy inwestują w punkty informacyjne, które wzbogacają wiedzę ludności o okolicznych terenach.

Rys 60 Tablica informacyjna we wsi Borowica.



Źródło: Materiały własne.

Rys 61 Tablica informacyjna „Historia Borowicy”.



Źródło: Materiały własne.



Na terenie gminy znajduje się Szlak Nadwieprzański, który przebiega po Wyniosłości Gielczewskiej. Jego początek jest w Krasnymstawie Fabrycznym PKP i biegnie przez Wincentów (gm. Krasnystaw) Borowicę, Łopiennik Górny, Olszankę (gm. Łopiennik), Kol. Jaślików, rezerwat „Wodny Dół” Białkę, Rońsko (gm. Krasnystaw) do dworca PKP w Krasnymstawie. Występuje tu również szlak rowerowy Greenway Dziedzictwo Wschodu. Jest on znany i często uczęszczany zarówno przez turystów jak i miejscowych mieszkańców. Przebiega przez miejscowości: Nowiny, Krzywem Łopiennik Górny, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Dolny, Dobryniów, Borowicę. Przebieg trasy jest umieszczony w miejscowości Łopiennik Nadrzeczny w formie Schematu. Pomocne jest to w odnalezieniu się w terenie i sprawnym przemierzeniu szlaku.

**Rys 62** Tablica informacyjna „Schemat szlaku Greenway Dziedzictwo Wschodu”.



Źródło: Materiały własne.

Niestety mimo bogatych zasobów turystycznych w gminie nie występują gospodarstwa agroturystyczne. Stan podany na czerwiec 2024 r.

### 2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie

Teren gminy Łopiennik Górny jest bardzo malowniczy. Krajobraz wzbogacony jest wieloma lasami, rzekami, źródłami, których walory estetyczne w dzisiejszych czasach są bardzo doceniane przez człowieka. Na terenie gminy występuje najdłuższy kanał w Polsce o nazwie Wieprz -Krzna, którego długość sięga 140 km. W miejscu tym obowiązuje całkowity zakaz wędkowania i kąpieli. Niemniej jednak walory krajobrazowe sprzyjają do pieszych wędrówek oraz rajdów rowerowych. Ponad to piękne ukształtowanie terenów wokół rzeki Wieprz, ale również Łopa czy Rejka sprawia iż wędrówki wzbogacone są walorami estetycznymi. Ciekawostką jest Kopicz usypany w latach 1834-1835 przy drodze z Lublina do Zamościa. Na jego stożku mieści się czworoboczny słup kamienny, a na nim zegar słoneczny

z brązu. Kopiec umiejscowiony jest w połowie drogi pomiędzy Warszawą i Lwowem oraz pomiędzy Lublinem a Zamościem i symbolizuje pamiątkę ukończenia budowy tej trasy.

### 2.7.3 Obiekty kultury

Działania kulturalne są organizowane i koordynowane głównie przez Gminny Ośrodek Kultury w Łopienniku Górnym we współpracy z Biblioteką Publiczną Gminy. GOK został powołany Uchwałą Rady Gminy Łopiennik Górny z dnia 16 lutego 1994 roku. Jego podstawowym zadaniem jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa poprzez tworzenie i upowszechnianie różnorodnych dziedzin kultury oraz sztuki, zarówno profesjonalnej, jak i amatorskiej. W ofercie kulturalnej GOK znajdują się propozycje zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych i seniorów. Gminny Ośrodek Kultury, wspólnie z Biblioteką Publiczną Gminy w Łopienniku Górnym, regularnie organizuje różnorodne imprezy kulturalne, takie jak Regionalny Przegląd Pieśni i Piosenki Religijnej, Dożynki Gminne, Przegląd Zespołów Kolędniczych, konkursy bożonarodzeniowe, konkursy na Palmę Wielkanocną oraz konkursy sportowe.

Przy Gminny Ośrodku Kultury działają m.in.: Kapela Ludowa „Łopieńczyacy”, zespół „Polesie” z Borowicy oraz liczne Koła Gospodyń Wiejskich czy Dziecięcy Ludowy Zespół Taneczny „Młyn”.

Biblioteka Publiczna Gminy w Łopienniku Górnym to samodzielna instytucja, która obejmuje w swojej strukturze wypożyczalnię dla dorosłych, oddział dla dzieci oraz Filię Biblioteczną mieszczącą się w Woli Żulińskiej, która jednocześnie pełni rolę świetlicy gminnej. Biblioteka organizuje szereg wydarzeń i aktywności kulturalnych, w tym spotkania autorskie, konkursy, zajęcia plastyczne, warsztaty, lekcje biblioteczne, zajęcia podczas ferii zimowych i letnich, oraz różnego rodzaju akcje czytelnicze. Dodatkowo na terenie Biblioteki funkcjonuje Dyskusyjny Klub Książki (DKK), który zrzesza 9 aktywnie uczestniczących w spotkaniach czytelniczek.

### 2.7.4 Zabytki

Na obszarze Gminy Łopiennik Górny występują liczne obiekty, które wpisane są do rejestru zabytków. Poniższa tabela przedstawia ich zestawienie.

**Tabela 30** Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych.

Lp	Miejscowość	Opis obiektu	Nr rejestru zabytków województwa lubelskiego
1	2	3	4
1	Borowica	kościół filialny rzymskokatolicki, obecnie parafialny pw. Przemienienia Pańskiego z wyposażeniem wnętrza i otoczenie z drzewostanem, w granicach cmentarza kościelnego	A/819
2	Łopiennik Dolny Kolonia	zespół dworsko parkowy	A/491
3	Łopiennik Nadrzeczny	kościół paraf. pw. św. Bartłomieja Apostoła, w gran. cmentarza kościelnego.	A/189
4	Łopiennik Górny	cmentarz wojenny z I wojny światowej	A/393
5	Nowiny	zespół dworsko-parkowy	A/220

6	Olszanka	pałac i park	A/402
7	Olszanka	stajnia cugowa w zespole dworskim	A/402
8	Żulin	pozostałości parku dworskiego	A/2

Źródło: [www.nid.pl/wp-content/uploads/2024/07/LBL-rej\\_23.07.2024.pdf](http://www.nid.pl/wp-content/uploads/2024/07/LBL-rej_23.07.2024.pdf) [12]

Kościół rzymskokatolicki pw. Przemienienia Pańskiego w Borowicy wraz z otoczeniem drzewostanu pochodzi z ok. XVIII wieku. Obiekt wraz z wyposażeniem znajduje się pod ochroną jako zabytki ruchome, zlokalizowane w granicach cmentarza kościelnego. Kościół stanowi najcenniejszy zabytek na obszarze gminy. Bezpośrednio na północ od kościoła znajduje się cmentarz grzebalny.

**Rys 63** Kościół rzymskokatolicki pw. Przemienienia Pańskiego w Borowicy.



Źródło: Materiały własne.

Kościół rzymskokatolicki pw. św. Bartłomieja w Łopienniku Nadrzecznym został wzniesiony w latach 1909-1913. Położony jest przy międzynarodowej trasie komunikacyjnej Lublin - Zamość - Hrebenne, kościół cieszy się rozległym polem widokowym, szczególnie atrakcyjnym od strony północnej. Jego strzeliste wieże neogotyckiej architektury znacznie wzbogacają krajobraz gminy.



**Rys 64** Kościół rzymskokatolicki pw. św. Bartłomieja w Łopienniku Nadrzecznym.



Źródło: Materiały własne.

Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Łopienniku Górnym powstał w 1915 roku. Zlokalizowany jest w granicach działki nr 2257, na wzniesieniu, przy trasie komunikacyjnej prowadzącej do Lublina. Jest jednym z największych cmentarzy wojennych z lat I wojny światowej, na którym pochowanych jest 2250 żołnierzy trzech armii.



**Rys 65** Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Łopienniku Górnym.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 66** Park w Olszance.



Źródło: Materiały własne.

Park w Olszance stanowi integralną część zespołu pałacowo-parkowego z początku XIX wieku. Jest to szkielet kompozycji parku krajobrazowego o powierzchni 7 hektarów. Głównym elementem kompozycyjnym jest dawna aleja dojazdowa od strony wschodniej, otoczona potężnymi modrzewiami i świerkami, oraz dobrze zachowana aleja lipowa biegnąca w kierunku północno-zachodnim, kończąca się przy stawach. Park, o nieregularnym układzie alejek, obfituje w zachowane starodrzewie. Wśród cennego drzewostanu można znaleźć rzadkie gatunki oraz pomnikowe okazy, takie jak iglicznia trójcierniowa, modrzew europejski, lipa drobnolistna czy grab zwyczajny. Całość obejmuje neoklasycystyczny pałac, stajnie cugowe, magazyn oraz tereny parkowe.

**Rys 67** Park w Olszance.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 68** Park w Olszance z góry.



Źródło: Materiały własne.

Park w Łopienniku Dolnym Kolonia to zespół dworsko-parkowy z II połowy XIX wieku, zajmujący obszar o powierzchni 2,6 hektara. Park ten został ukształtowany na bazie wcześniejszego założenia, którego układ kwatrowy jest nadal czytelny dzięki alejom lipowym



i grabowym. Wśród roślinności parkowej można podziwiać wiele imponujących okazów drzew, takich jak lipy, graby pospolite, modrzew europejski, świerk pospolity, klon pospolity oraz grab pospolity układający się w piękną rozetę. Na południowej części terenu znajduje się budynek dawnego dworu, dopełniający całościowy charakter zespołu dworsko-parkowego.

**Rys 69** Zespół dworsko-parkowy.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 70** Park w Łopienniku Dolnym Kolonia.



Źródło: Materiały własne.

Park w Nowinach to zespół dworsko-parkowy, który powstał na terenie dawnego folwarku z 1860 roku, zlokalizowanego na gruntach dóbr Krzywe. Park ten, o powierzchni 3,85 hektara, znajduje się na niewielkim wzniesieniu. W jego skład wchodzi zachowany dwór murowany z początku XX wieku oraz magazyn zbożowy. Park krajobrazowy zachował czytelne elementy kompozycji, charakteryzując się regularnym układem, obejmującym m.in. aleję lipową i podjazd.

**Rys 71** Zespół dworsko-parkowy w Nowinach.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 72** Park w Nowinach.



Źródło: Materiały własne.

Park w Żulinie stanowi pozostałości parku dworskiego z początku XIX wieku wraz z zabudowaniami folwarcznymi, w tym owczarnią. Obejmuje obszar o powierzchni 2 hektarów i ma charakter krajobrazowy. W parku zachowały się resztki szpalerów drzew, a centralnie przez jego środek przebiega aleja jesionowa.



**Rys 73** Zabudowania folwarczne w Żulinie.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 74** Park w Żulinie.



Źródło: Materiały własne.

Gmina Łopiennik Górny posiada także Gminną Ewidencję Zabytków, przyjętą Zarządzeniem Nr 10/2013 Wójta Gminy Łopiennik Górny z dnia 27 lutego 2013 r., w której widnieje ponad 40 wpisanych zabytków nieruchomych.

**Tabela 31** Gminna Ewidencja Zabytków.

Lp	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Obiekt
1	2	3	4
1	Borowica	-	chałupa nr 58
2	Borowica	-	chałupa nr 91
3	Borowica	-	chałupa nr 96
4	Borowica	-	chałupa nr 99
5	Dobryniów	-	chałupa nr 40
6	Dobryniów	-	chałupa nr 56
7	Krzywe	-	chałupa nr 66
8	Krzywe	-	Zespół folwarczny; czworak murowano-dreniany, dwie obory murowane,
9	Łopiennik Górny	2225, 2226	Pomnik poświęcony poległym w walce z faszyzmem
10	Łopiennik Górny	2260	Krzyż na miejscu niemieckiej pacyfikacji wsi w czasie II wojny światowej
11	Łopiennik Górny	-	Chałupa nr 146, drewniana z ok. poł. XIX w.
12	Łopiennik Górny (przy drodze Lublin-Zamość)	890	Pomnik (słup kamienny i kopiec) upamiętniający budowę drogi
13	Łopiennik Nadrzeczny	571	Mogiła Powstańców 1863 r., na cmentarzu rzymskokatolickim
14	Łopiennik Nadrzeczny	571	Grób żołnierzy września 1939r., na cmentarzu rzymskokatolickim
15	Łopiennik Nadrzeczny	571	Mogiła członków Ruchu Oporu, na cmentarzu rzymskokatolickim
16	Łopiennik Nadrzeczny	571	Mogiły ofiar II wojny światowej wśród ludności cywilnej, na cmentarzu rzymskokatolickim
17	Łopiennik Nadrzeczny	571	Mogiła Feliksa Monia – ppor. WP, żołnierza kampanii wrześniowej 1939 r., na cmentarzu rzymskokatolickim
18	Łopiennik Nadrzeczny	-	chałupa nr 108
19	Łopiennik Nadrzeczny	-	chałupa nr 117
20	Łopiennik Nadrzeczny	-	chałupa nr 118
21	Łopiennik Nadrzeczny	-	chałupa nr 27
22	Łopiennik Nadrzeczny	-	chałupa nr 34
23	Łopiennik Nadrzeczny	571	Cmentarz rzymskokatolicki
24	Łopiennik Podleśny	891	Cmentarz wojskowy: kaplica murowana z 1915r., mauzoleum murowane
25	Łopiennik Podleśny	427	Cmentarz unicki (przycerkiewny)
26	Łopiennik Podleśny	464	Cmentarz prawosławny
27	Majdan Krzywski	-	chałupa nr 44
28	Majdan Krzywski	-	chałupa nr 66
29	Nowiny	118	Magazyn zbożowy, ob. remiza i świetlica OSP
30	Olszanka	226/12	Spichlerz zbożowy w zespole pałacowo-parkowym
31	Olszanka	228	Czworak dworski ob. dom mieszkalny
32	Olszanka	-	Czworak dworski

33	Olszanka	226/11	Kuźnia, stelmarnia i magazyn gospodarczy w zespole pałacowo-parkowym
34	Olszanka	229	Dom kowala i stelmacha, ob. dom mieszkalny nr 125
35	Żulin	292 obręb Zagrody	Cerkiew prawosławna pw. Opieki MB, ob. kościół rzymskokatolicki pw. MB Królowej Polski
36	Żulin	5/8	Dwór
37	Żulin	8/3	Spichlerz w zespole pałacowo-parkowym
38	Żulin	5/8	Owczarnia w zespole pałacowo-parkowym
39	Żulin	-	chałupa nr 38
40	Żulin	291, 292 obręb Zagrody	Cmentarz przykościelny (d. przycerkiewny)
41	Żulin	478	Cmentarz rzymskokatolicki
42	Żulin	478	Cmentarz unicki
43	Żulin	5/8	Grób Nieznanego Żołnierza Radzieckiego poległego w czasie II wojny światowej, w parku podworskim
44	Żulin	478	Mogiła powstańca Filipa Szadziuka, na cmentarzu rzymskokatolickim
45	Żulin	476	Pomnik ku czci ofiar II wojny światowej

Źródło: Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2024 -2027.

Poniższe zdjęcia przedstawiają kilka obiektów z Gminnej Ewidencji Zabytków.

**Rys 75** Pomnik (kopiec) upamiętniający budowę drogi.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 76** Pomnik (słup kamienny) upamiętniający budowę drogi.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 77** Cmentarz wojskowy: kaplica murowana z 1915 r.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 78** Mauzoleum murowane. Łopiennik Podlesny.



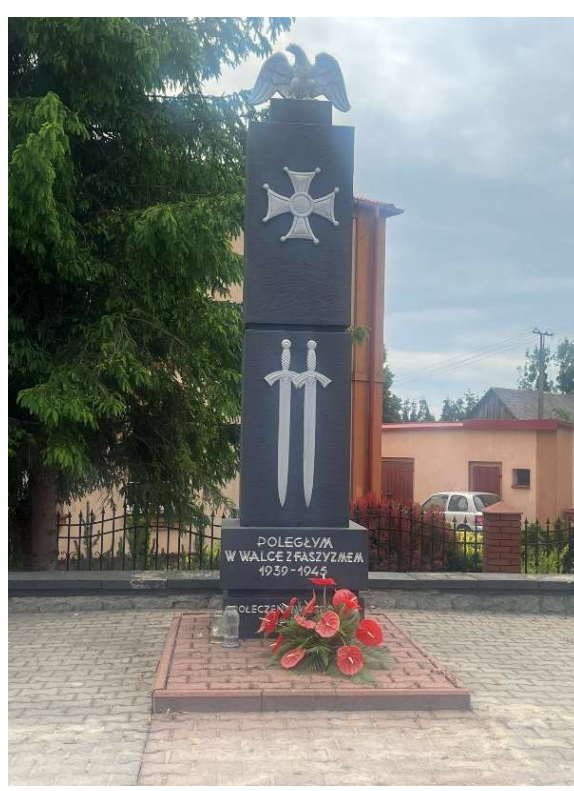
Źródło: Materiały własne.

**Rys 79** Pomnik ku czci ofiar II wojny światowej. Żulin.



Źródło: Materiały własne.

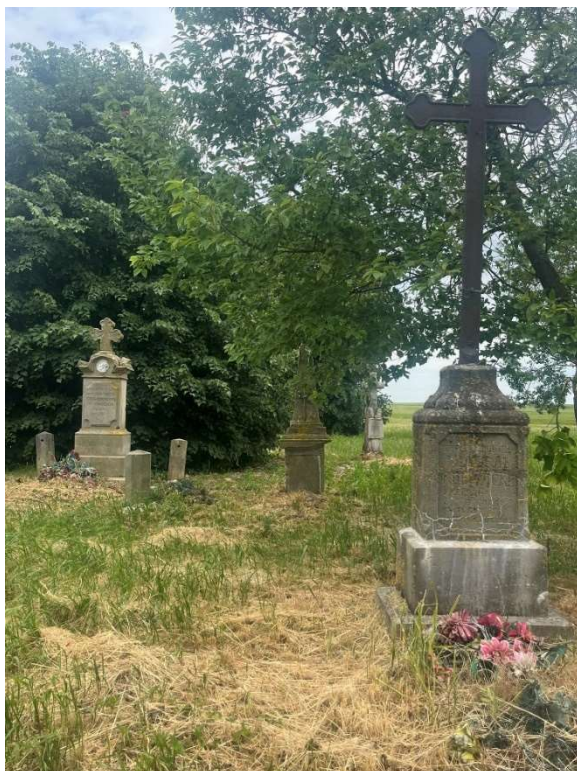
**Rys 80** Pomnik poświęcony poległym w walce z faszyzmem. Łopiennik Górny.



Źródło: Materiały własne.



**Rys 81** Cmentarz prawosławny. Łopiennik Podleśny.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 82** Cmentarz prawosławny. Łopiennik Podleśny.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 83** Chałupa w Łopienniku Nadzeczonym.



Źródło: Materiały własne.

Pod względem archeologicznym gmina nie jest jednak dobrze rozpoznana. W latach 80-tych zarejestrowano stanowiska archeologiczne na terenie miejscowości: Dobryniów, Dobryniów Kolonia, Łopiennik Dolny, Łopiennik Dolny Kolonia, Łopiennik Górny, Łopiennik Nadrzeczny oraz Łopiennik Podleśny. Różnorodne znaleziska archeologiczne świadczą o osadnictwie na tym terenie. Wartość konserwatorska tych znalezisk nie jest jednak wystarczająco duża, aby uzasadniać prowadzenie badań ratowniczych.

## 2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE

### 2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym

Na terenie gminy Łopiennik Górny występuje 17 obrębów, a materiały dotyczące działek ewidencyjnych są bardzo ubogie. Zgodnie z danymi otrzymanymi z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej wynika, iż tylko na jednym obrębie: Wola Żulińska zostało wykonane scalenie gruntów. Na obrębach Łopiennik Dolny, Łopiennik Dolny - Kolonia, Łopiennik Górny, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Podleśny, Olszanka, Łopiennik Górny dział II przeprowadzone zostały prace geodezyjne dotyczące e-geodezji. Niestety prace te nie uporządkowały danych dotyczących ewidencji. W obrębach Borowica, Dobryniów, Dobryniów-Kolonia, Gliniska, Krzywe, Majdan Krzywski, Nowiny, Żulin, Żulin Dział II opracowania geodezyjne są niekompletne.

Podczas scalenia gruntów w miejscowości Wola Żulińska wykonano wiele działań znacznie poprawiających ład przestrzenny. Poprawiono strukturę obszarową gospodarstw rolnych poprzez zmniejszenie liczby działek z 1230 na 656, zmniejszenie liczby jednostek rejestrowych z 312 do 267. Dzięki pracom scaleniowym zwiększyła się średnia powierzchnia działki z 0,43 ha do 0,81 ha, natomiast średnia powierzchnia jednostki rejestrowej zwiększyła się z 1,71 ha do 2,00 ha. Dodatkowym atutem jest likwidacja działek o kształtach niewygodnych do uprawy mechanicznej, zaprojektowanie i wytyczenie funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego, zapewnienie działkom dostępu do drogi publicznej oraz wydzielenie jednorodnego powierzchniowo terenu zabudowanego. Dodatkowo scalenie gruntów przyczyniło się do wydzielenia niezbędnych gruntów na cele infrastruktury technicznej i społecznej poprzez powiększenie powierzchni terenu z 0,11 ha na 0,36 ha. Na powiększonej działce umiejscowiona jest remiza przeznaczona do modernizacji na cele użyteczności publicznej.

Dodatkowo, po zakończonych pracach scaleniowych w miejscowości Wola Żulińska wykonane zostało zagospodarowanie poscaleniowe, dzięki któremu wybudowano lub przebudowano drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, a także dojazd do niektórych zabudowań. Wykonano również przebudowę urządzeń melioracji, co doprowadziło do poprawy gospodarki wodnej. Ważnym aspektem zagospodarowania poscaleniowego była również likwidacja miedz oraz wykonanie zabiegów rekultywacji terenów zdegradowanych.

### 2.8.2 Drogi transportu rolniczego

Drogi transportu rolniczego odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu efektywności i płynności działań w sektorze rolniczym. Ich stan techniczny bezpośrednio wpływa na logistykę i ekonomię gospodarstw rolnych. W gminie Łopiennik Górny drogi charakteryzują się

różnym stanem technicznym i funkcjonalnością. Wyszczególniając je po rodzaju nawierzchni stwierdza się, że:

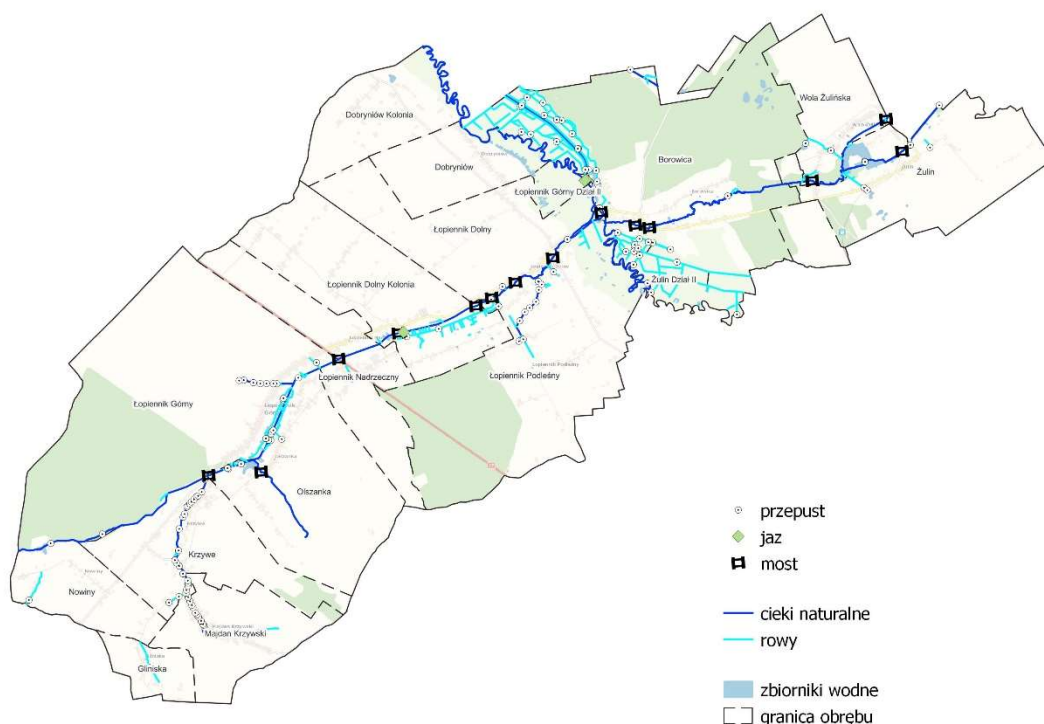
1. Drogi asfaltowe i betonowe w większości przypadków są w dobrym stanie technicznym, chociaż niektóre odcinki mogą wymagać bieżących napraw. Dobra jakość tych dróg zapewnia łatwy dostęp do pól i umożliwia transport ciężkich maszyn rolniczych. Są one kluczowe dla codziennych działań rolniczych, transportu produktów rolnych oraz dostaw materiałów potrzebnych do upraw.
2. Drogi gruntowe często używane jako bezpośrednie trasy do pól występują w różnym stanie. W okresach deszczowych stają się błotniste i trudne do przejechania, co utrudnia prace polowe i transport. Pomimo problemów związanych z ich stanem, są one niezbędne dla dostępu do rozproszonych działek rolniczych. Wymagają regularnego utrzymania, takiego jak wyrównywanie i utwardzanie.
3. Drogi polne o nieutwardzonej nawierzchni, są zazwyczaj w gorszym stanie technicznym. Brak regularnej konserwacji sprawia, że są podatne na zniszczenia spowodowane warunkami pogodowymi. Stanowią one istotne połączenie między różnymi obszarami upraw, jednak ich użytkowanie może być ograniczone w niekorzystnych warunkach pogodowych.

Finansowanie działań dotyczących remontów dróg i utrzymania ich w dobrym stanie gmina Łopiennik Górny pozyskuje ze środków zewnętrznych, m.in. z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz współpracy z Powiatem Krasnostawskim - konkretnie ze środków Funduszu Rozwoju Dróg oraz Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Ponadto finanse pochodzą również z funduszu sołeckiego. Przykładami konkretnych działań na przestrzeni ostatnich lat jest rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Borowica wraz z budową mostu na rzece Rejka. Inwestycja wykonana została w 2023 roku i dofinansowana była z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Dotyczyła budowy drogi asfaltowej, jednopasmowej o szerokości 3,50 oraz poboczy o szerokości 0,75 m. Dodatkowo wybudowany został most o długości 11,29 m i szerokości 6,70 m. Kolejna inwestycja z roku 2023 dotyczy przebudowy drogi powiatowej nr 3122L Łopiennik – Żulin-Rejowiec o długości sięgającej 0,286 km i szerokości 5,50 m. W ramach prac wykonano również remont przepustu drogowego. W roku 2022 zmieniono nawierzchnię dróg na jezdnię asfaltową w miejscowościach Łopiennik Nadrzeczy, Łopiennik Dolny Kolonia i Łopiennik Podleśny o długości ponad 4 km. Po przeprowadzonej rozbudowie droga osiągnęła szerokość 3,5 m, natomiast pobocza 0,75 m. Kolejną pracą dotyczącą poprawy jakości dróg w roku 2022 była przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Łopiennik Nadrzeczny o długości 320 m.





**Rys 85** Urządzenia melioracji wodnych na terenie gminy Łopiennik Górny.



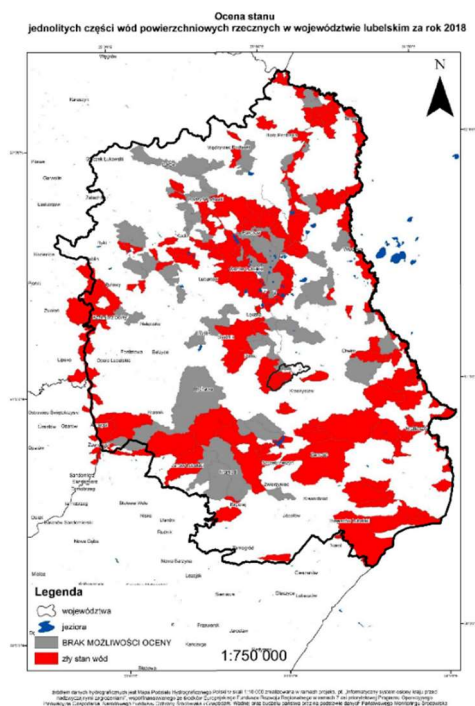
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie i wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

#### 2.8.4 Cieki wodne

Przez gminę Łopiennik Górny przepływają trzy rzeki: Wieprz, Łopa, Rejka. Na jej terenie występuje również kanał Wieprz – Krzna. Rzeki stanowią bardzo rozbudowaną sieć hydrograficzną, tworząc liczne rowy melioracyjne a także odnogi rzek. Pomimo iż na rzeki wpływa działalność człowieka, polegająca na pracach melioracyjnych, regulacjach koryt, a na niektórych odcinkach nawet budowa obwałowań w większości cieki te zachowały swoje cechy naturalne. Prace związane z czyszczeniem i odmulaniem cieków wodnych są widoczne na istniejących rzekach. Cieki są w stanie dobrym, a prace związane z utrzymaniem takiego stanu prowadzone są na bieżąco. Inwestycją gospodarki wodnej na terenie gminy, która powstała dzięki działalności człowieka jest system melioracyjny Kanału Wieprz-Krzna. Składa się on z głównego kanału i mniejszych kanałów rozprowadzających wodę, zbiorników retencyjnych oraz sieci rowów odwadniających. Konsekwencją wybudowania kanału Wieprz – Krzna jest znaczna zmiana kierunków i dynamiki odpływu wód oraz warunków retencjonowania wody. Stan kanału określa się na bardzo dobry, widoczny jest tu duży nakład prac, które doprowadzają do uporządkowania stanu istniejącego. Na terenie gminy występują stawy hodowlane oraz liczne zbiorniki i oczka wodne. Największe stawy hodowlane występują w miejscowościach: Nowiny, Olszanka i Żulin, zbiorniki i oczka wodne rozproszone są na terenie całej gminy. Według danych Państwowego Monitoringu Środowiska na rok 2018 wykazuje, iż stan wód rzecznych w znacznej części gminy Łopiennik Górny jest zły. Fragment w północnej części gminy określony jest jako brak możliwości oceny. Jednak w ocenie stanu

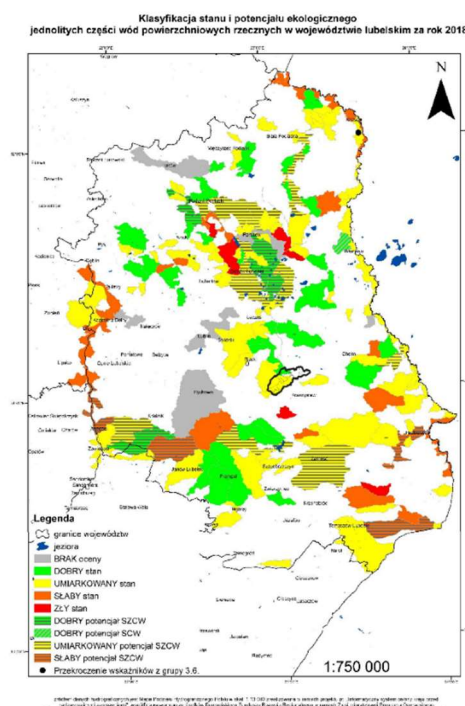
ekologicznego stan rzek na terenie gminy jest dobry i umiarkowany. Wyżej opisany stan rzeczy przedstawiono poniżej na tle województwa lubelskiego wyodrębniając obszar gminy Łopiennik Górny.

**Rys 86** Ocena stanu jcwp rzecznych monitorowanych w 2018 r.



Źródło: [www.gov.pl/web/gios/panstwowy-monitoring-srodowiska](http://www.gov.pl/web/gios/panstwowy-monitoring-srodowiska) [12].

**Rys 87** Ocena stanu/potencjału ekologicznego jcwp rzecznych monitorowanych w 2018 r.



Źródło: [www.gov.pl/web/gios/panstwowy-monitoring-srodowiska](http://www.gov.pl/web/gios/panstwowy-monitoring-srodowiska) [12].

### 2.8.5 Odnowa wsi

Gmina Łopiennik Górny stara się zaspokoić potrzeby mieszkańców. Z uwagi na finanse jest to proces długotrwały, jednak efekty działań widoczne są gołym okiem. Pierwszym aspektem jest nienaganny stan dróg. W gminie co roku przeprowadzane są prace związane z modernizacją fragmentów wymagających naprawy.

Ważnym działaniem było przeprowadzenie w roku 2022 rozbudowy boiska do piłki nożnej w miejscowości Olszanka. Budowa przyczyniła się do poprawy infrastruktury rekreacyjnej, dzięki której mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z nowoczesnych sprzętów podczas spędzania wolnego czasu, a także rozwijania swoich umiejętności. W oparciu o zrewitalizowany obiekt powstało stowarzyszenie Gminny Klub Sportowy Łopiennik, dzięki któremu prowadzone są liczne rozgrywki drużyn seniorskich i młodzieżowych. Działania te cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców gminy.

Ponadto Gmina wykonała termomodernizację Szkoły Podstawowej w Łopienniku Nadrzecznym. Działania wykonywane były w roku 2022 oraz 2023. Obejmowały one kompleks działań, które istotnie polepszyły komfort nauki dzieci i pracy personelu. W roku 2023 poza remontem fragmentów dróg wykonano rozbudowę drogi gminnej oraz budowę mostu na rzece

Rejka w miejscowości Borowica. Inwestycja ta znacznie polepszyła komfort życia mieszkańców. Wybudowana droga ma nawierzchnię z masy bitumicznej oraz zagospodarowane pobocza, a także stałą organizację ruchu, która znacznie podwyższyła poziom bezpieczeństwa.

## 2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH

### 2.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych, Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, Modernizacja ewidencji gruntów i budynków, Aktualizacja map glebowo – rolniczych

Na terenie Gminy Łopiennik Górny występują bardzo ubogie materiały geodezyjno-kartograficzne. W latach 60-tych nastąpiły pierwsze pomiary do założenia ewidencji. Podczas zakładania ewidencji wykonana została również klasyfikacja gruntów, która w wielu przypadkach obowiązuje do dnia dzisiejszego, poza nielicznymi przypadkami aktualizacji klasyfikacji na pojedynczych działkach. Operaty klasyfikacyjne zostały przetworzone do postaci elektronicznej w roku 2022 bez wykonywania aktualizacji. Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej opisanych działań dla poszczególnych obrębów:

**Tabela 32** Materiały geodezyjno-kartograficzne.

Lp	Obręb	Rok wykonania opracowania
1	2	3
1	Borowica	1973
2	Dobryniów	1957
3	Dobryniów Kolonia	1957
4	Gliniska	1965
5	Krzywe	1964
6	Łopiennik Dolny	1958
7	Łopiennik Dolny Kolonia	1958
8	Łopiennik Górny	1958
9	Łopiennik Nadrzeczny	1958
10	Łopiennik Podleśny	1958
11	Majdan Krzywski	1965
12	Nowiny	1965
13	Olszanka	1958
14	Wola Żulińska	1957
15	Żulin	1959
16	Łopiennik Górny Dział II	1958
17	Żulin Dział II	1959

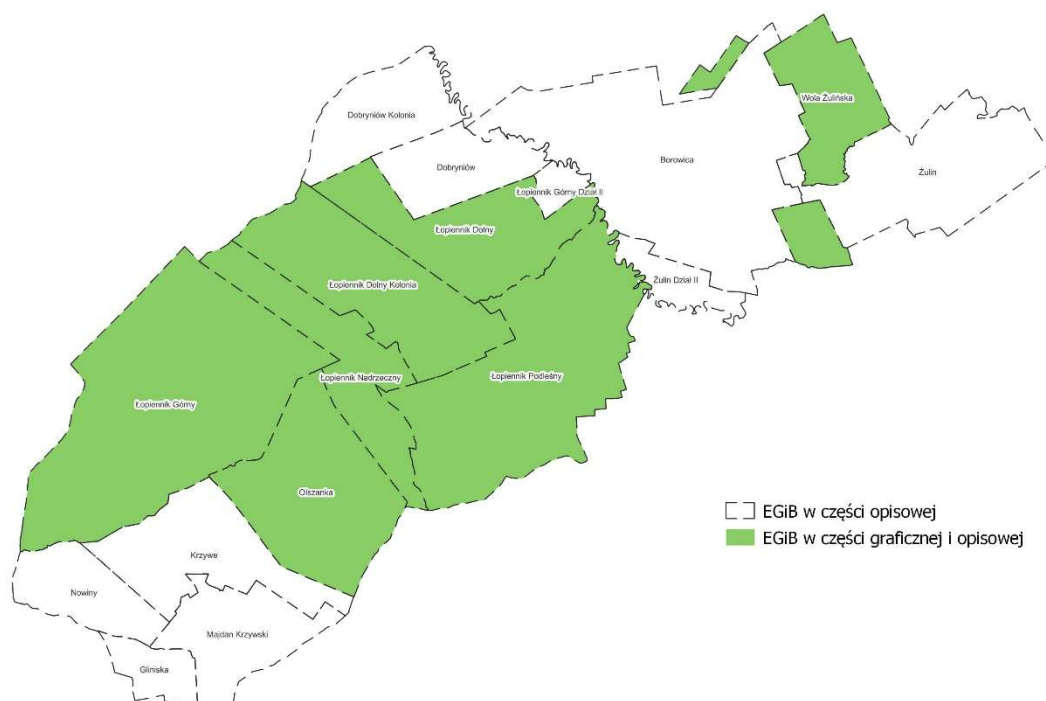
Źródło: Dane ze Starostwa Powiatowego w Krasnymstawie (czerwiec 2024 r.)

W obrębie Wola Żulińska w roku 2014 zostało wykonane scalenie gruntów podczas którego przeprowadzono prace dotyczące klasyfikacji gruntów i aktualizacji użytków gruntowych.

Dzięki realizacji projektu „e-Geodezja cyfrowy zasób geodezyjny województwa lubelskiego, który trwał w latach 2014-2020 na terenie obrębów Łopiennik Dolny, Łopiennik Dolny – Kolonia, Łopiennik Górny, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Podleśny oraz Olszanka wykonana została aktualizacja ewidencji gruntów i budynków. W ramach tego działania wykonano między innymi: dostosowanie istniejących baz danych Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB), Geodezyjnej Ewidencji Sieci Uzbrojenia Terenu (GESUT) i Bazy Danych Obiektów Topograficznych.

Niestety duża część gminy Łopiennik Górny nie posiada aktualnych danych, ani pokrycia numerycznego. Na 17 obrębów wchodzących w skład gminy Łopiennik Górny pokrycie numeryczne posiada tylko 7 obrębów. Dane znajdujące się w bazie EGiB nie są jednak wiarygodne.

**Rys 88** Dane EGiB dla gminy Łopiennik Górny.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.)

## 2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego można stwierdzić, że środowisko naturalne i krajobraz na terenie gminy jest w stanie bardzo dobrym – widnieje tu duży potencjał umożliwiający rozwój regionu w kierunku turystycznym. Ważnym jest jednak wyeliminowanie słabych stron, tj. brak kanalizacji, mała liczba budynków zasilonych w wodę bieżącą, czy brak gospodarstw agroturystycznych.

**Tabela 33** Analiza SWOT dla gminy Łopiennik Górny.

Lp	SILNE STRONY	Lp	SŁABE STRONY
1	2	3	4
1	Atrakcyjny przyrodniczo teren	1	Brak kanalizacji
2	Dobra jakość gleb	2	Mała liczba budynków zasilonych w wodę bieżącą
3	Mała powierzchnia nieużytków	3	Brak gospodarstw agroturystycznych
4	Duża liczba zabytków	4	Mała liczba produkcji zwierzęcej
5	Dobry stan dróg głównych	5	Duża liczba działek bez dostępu do drogi publicznej
6	Duże kompleksy leśne	6	Mała liczba obiektów związanych z obsługą rolnictwa
7	Brak przemysłu ciężkiego	7	Niewystarczająca szerokość dróg śródpolnych
8	Korzystne położenie gminy na głównym szlaku transportowym o znaczeniu krajowym	8	Mała liczba średnich i dużych przedsiębiorstw generujących miejsca pracy
		9	Rozdrobnienie gruntów
		10	Mała ilość ścieżek turystycznych
Lp	SZANSE	Lp	ZAGROŻENIA
1	2	3	4
1	Budowa drogi S17	1	Przewaga niewielkich gospodarstw rolnych
2	Budowa zbiornika „Oleśniki”	2	Migracja ludzi do dużych miast
3	Scalania gruntów	3	Mały przyrost naturalny
4	Potencjał dla rozwoju agroturystyki	4	Niska świadomość ekologiczna
5	Potencjał dla rozwoju turystyki	5	Kłęski żywiołowe – susze, powódzie
6	Występowanie zasobów naturalnych – piaski		
7	Budowa biogazowni		
8	Wsparcie ze środków unijnych na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej i rolniczej		

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT określono silne i słabe strony gminy oraz możliwe szanse i zagrożenia stwierdza się, iż największym zagrożeniem jest czynnik ludzki. Mały przyrost naturalny, migracja ludzi do dużych miast oraz przewaga niewielkich gospodarstw rolnych może przyczynić się do powolnego odejścia ludności od uprawy rolnictwa. Szansa jednak na rozwój obszaru gminy Łopiennik Górny jest turystyka i związana z nią obsługa.



### **3. USTALENIA PLANU URZADZENIOWO-ROLNEGO GMINY ŁOPIENNIK GÓRNY**

#### **3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY**

##### **3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych**

Gmina Łopiennik Górny cechuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu, obejmującym doliny rzeczne, wzniesienia i tereny równinne. Jednym z ważniejszych elementów krajobrazu jest dolina rzeki Wieprz, która pełni funkcję ekologiczną i hydrologiczną. Należy wykorzystać ten potencjał poprzez zachowanie i ochronę terenów podmokłych oraz bagiennych. Stanowią one naturalne bariery przeciwpowodziowe, a także siedliska dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Ponadto warto wykorzystać piękno krajobrazu do stworzenia ścieżki dydaktycznej, która przebiegać może po wschodniej części sztucznie wybudowanego kanału Wieprz – Krzna.

W gminie planowana jest budowa zbiornika Oleśniki. Koncepcja budowy zalewu powstała w latach siedemdziesiątych, jednak zbiornik nie został wybudowany. Aktualnie powróciły rozmowy na temat planów dotyczących realizacji obiektu. Zalew miałby swym zasięgiem przebiegać przez gminy: Krasnystaw, Łopiennik Górny, Trawniki oraz Rejowiec Fabryczny. Wykorzystał by on potencjał rzeki Wieprz pod wieloma aspektami, między innymi mógłby zapewnić zapotrzebowanie potrzeb wodnych dla aglomeracji miejskich, przyczynił by się do ochrony przeciwpowodziowej rzeki Wieprz oraz mógłby wpłynąć na rozwój turystyki na danym obszarze.

Gmina bogata jest również w surowce naturalne – w miejscowości Wola Żulińska oraz Borowica występują bogate złoża piasków różnoziarnistych. Surowiec ten może być przeznaczony do eksploatacji poprzez stworzenie terenów piaskowni.

##### **3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych**

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego jest kluczowym dokumentem, który określa przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu oraz służy jako narzędzie zarządzania przestrzenią, wspierając zrównoważony rozwój gminy. Gmina Łopiennik Górny objęta jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego przyjęty Uchwałą nr XXVII/157/2005 Rady Gminy Łopiennik Górny z dnia 18 listopada 2005 r. Na przestrzeni lat zostały wprowadzone w nim zmiany. Pierwsza z nich o numerze XI/52/2011 z dnia 16 września 2011 r. (Dz.Urz.,Woj. Lubelskiego nr 187, poz. 2909 z dnia 08 grudnia 2011 r.).

Zmiana dotyczy obszaru określonego od północy drogą gminną o numerze ewidencyjnym 824, od wschodu – działkami o numerach ewidencyjnych 1130, 1132 i 1133, natomiast od południa i zachodu – granicą obrębu Wola Żulińska. Uchwała zmienia przeznaczenie wyżej określonego obszaru na tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego – piasku.

Przeprowadzone badania geologiczne wykazały, że na opisanym terenie występują kruszywa o parametrach fizykochemicznych korzystnych dla budowy dróg, produkcji betonu, a także wykonywania tynków. Są to piaski różnoziarniste zalegające w jednym pokładzie, bezpośrednio pod warstwą humusową. Uchwała ustala również zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz sposób wykorzystania terenów. Eksploatacja powinna być prowadzona z uwzględnieniem technologii, które zminimalizują wpływ prowadzonego wydobycia na krajobraz oraz prowadzona w sposób nie powodujący szkód i uciążliwości na terenach sąsiednich nieruchomości. Zgodnie z wprowadzoną zmianą na danym terenie powstała odkrywkowa kopalnia piasku. Ustawa nakłada obowiązek sukcesywnego rekultywowania gruntów w miarę jak wyrobiska poeksploatacyjne będą stawały się zbędne do celów związanych z wydobyciem. Kierunkiem rekultywacji ma być zalesienie wyżej opisanych terenów.

**Rys 89** Odkrywkowa kopalnia piachu.



Źródło: Materiały własne.

Druga zmiana wprowadzona do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego o numerze XXIV/134/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. (Dz.Urz.,Woj. Lubelskiego poz. 597 z dnia 06 lutego 2013 r., obowiązująca do 21 lutego 2013 r.) dotyczy lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa. Terenem przeznaczonym pod budowę ropociągu jest północna część miejscowości Żulin. Mimo iż zmiana została uchwalona ropociąg jeszcze nie powstał. MPZP przewiduje również budowę zbiornika „Oleśniki”, który pełnić ma

funkcje gospodarczą, retencjonowania wody, społeczną, rekreacyjną i ekologiczną. Zbiornik podzielony ma być na dwie części – dolną pełniącą głównie funkcje retencyjne oraz górną przeznaczoną na cele nieretencyjne. Do czasu budowy obiektu dopuszcza się przejściowe dotychczasowe użytkowanie terenu. Na obszarze całej gminy planuje się wprowadzenie zadrzewień, zakrzewień śródpolnych i zalesień, których łączna powierzchnia ma wynosić ok. 570 ha. Do tych działań preferowane są tereny o spadkach powyżej 15 % wymagające kompleksowych zabiegów przeciw erozyjnym, tereny zdegradowane oraz nieprzydatne do produkcji rolnej.

### 3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców

Podstawową potrzebą działań wynikających z potrzeb mieszkańców jest modernizacja melioracji. Wynika to z licznych zgłoszeń mieszkańców o wadliwych urządzeniach melioracyjnych, które nie spełniają swojej funkcji. Często ich wielkość i drożności jest za mała, co przyczynia się do zalewania terenów okolicznych. Dodatkowo warto sukcesywnie oczyszczać rzeki Łopa i Rejka. Wzdłuż cieków należy wykonywać prace melioracyjne polegające na wykaszaniu wysokich traw i zakrzewień, tak by nie zaburzały one przepustowości wody płynącej. Ponadto warto również poprawić drogi dojazdowe do pól. Transport śródpolny jest uciążliwy z uwagi na niewystarczająco szerokie drogi, przez co często nie mieszczą się na nich sprzęty rolnicze. Tym samym w zależności od pór roku ich przebieg jest dostosowywany do panujących warunków atmosferycznych. Ta sytuacja często doprowadza do przemieszczania się urządzeń rolniczych po działkach prywatnych.

## 3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ

### 3.2.1 Zabiegi przeciwoerozyjne oraz ochrona gruntów rolnych

Erozja gleby jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla gruntów rolnych, prowadzącym do utraty żyzności gleby, zmniejszenia plonów oraz degradacji środowiska. W celu ochrony gruntów rolnych, konieczne jest wdrożenie różnych zabiegów przeciwoerozyjnych. Jednym z ważniejszych jest uprawa roślin okrywowych (np. koniczyna, lucerna, trawy). Sadzi się je w celu ochrony przed erozją wodną i wietrzną, aby poprawić strukturę gleby oraz zwiększyć jej żyzność. Na terenie całej gminy Łopiennik Górny występują rozległe tereny rolne z licznymi zakrzywieniami i zerdzewieniami. Ważnym jest, aby podtrzymywać na nich istniejące pasy roślinności, takie jak pasy drzew i krzewów śródpolnych. Występowanie takiej roślinności wzdłuż konturów terenu działa jako bariera, która zatrzymuje wodę i osady, zapobiegając erozji. Żywopłaty tworzone z drzew i krzewów tworzą zaś bariery wiatrowe, redukując erozję wietrzną i dodatkowo chronią uprawy przed wiatrem.

Ważnym jest również dbanie o występujące w terenie doliny Wieprza mokradła, gdyż działają one jako naturalne zbiorniki retencyjne, które zapobiegają przesuszaniu gruntów. Ich ochrona i zachowanie są kluczowe dla zapobiegania erozji i poprawy jakości wody.

Wdrażanie wyżej opisanych zabiegów przeciwoerozyjnych oraz praktyk ochrony gruntów rolnych jest niezbędne dla utrzymania żyzności gleby, zwiększenia plonów oraz ochrony środowiska. Zrównoważone zarządzanie zasobami gleby poprzez stosowanie

odpowiednich technik i praktyk rolniczych może przyczynić się do długoterminowego zrównoważonego rozwoju rolnictwa oraz ochrony ekosystemów.

### 3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne

Zmiany w sposobie użytkowania gruntów mają kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców, ochrony środowiska oraz zwiększenia efektywności gospodarki rolnej. W gminie Łopiennik Górny występuje potrzeba zagospodarowania gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych, aby przywrócić ich wartość użytkową i przyrodniczą. W tym celu należy wprowadzić odpowiednie zabiegi agrotechniczne, takie jak nawożenie organiczne, wapnowanie i głębokie spulchnianie, co przyczyni się do poprawy jakości gleby. Dodatkowo grunty te można zalesić oraz zagospodarować łąkami kwietnymi. Tereny zdegradowane można również przeznaczyć na rozwój działalności agroturystycznej i rekreacyjnej, co pozwoli na ich wykorzystanie w celach turystycznych i edukacyjnych. Duże możliwości dają również instalacje paneli słonecznych, farm wiatrowych czy biogazowni na zdegradowanych terenach. Pozwoli to produktywnie wykorzystać te grunty i przyczyni się do zrównoważonego rozwoju energetycznego gminy.

### 3.2.3 Rekultywacja nieużytków

Na obszarze gminy Łopiennik Górny nieużytki stanowią 44,64 ha co stanowi 0,42 % wszystkich gruntów. Najwięcej występuje ich w obrębach: Wola Żulińska, Łopiennik Podleśny oraz Łopiennik Dolny. Możemy wymienić tutaj: bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty), naturalne utwory fizjograficzne (stromie stoki) oraz grunty pokryte wodami, które nie nadają się do produkcji rybnej (sadzawki, wodopoje, doły po wydobyciu torfu lub piasku). Rekultywacja tych obszarów jest zazwyczaj nieopłacalna (wynika to bardzo często z warunków przyrodniczych w przypadku nieużytków naturalnych). Wyjątkiem są nieużytki powstałe w wyniku działalności człowieka. Dotyczy to wspomnianych wyżej dołów po eksploatacji torfu lub piasku. Przed degradacją grunty te były użytkowane najczęściej jako tereny rolnicze. Ich położenie bardzo często jest korzystne i daje możliwość łatwego dojazdu maszynami rolniczymi. Rekultywacja tych terenów polega na przywróceniu właściwego ukształtowania terenu, poprawieniu właściwości fizycznych i chemicznych gruntu, uregulowaniu stosunków wodnych, odtworzeniu warunków glebowych, umocnieniu skarp, odbudowaniu lub w miarę potrzeb wybudowaniu niezbędnych dróg. Czasem grunty zdegradowane działalnością człowieka nie są rekultywowane, a ich przeznaczenie z racji sposobu eksploatacji umożliwia nisko kosztową adaptację tych terenów np. jako strzelnice (w przypadku dołów po eksploatacji piasku).

### 3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych

Na terenie gminy Łopiennik Górny nie planuje się nowych nasadzeń śródpolnych z uwagi na fakt, iż ich istniejąca ilość jest wystarczająca. Należy jednak utrzymywać jej stan i przebieg, gdyż jest to bardzo ważny element krajobrazu. Zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne są ważnym czynnikiem ograniczającym występowanie zjawiska erozji, a dodatkowo obszary te zachowują bioróżnorodność obszarów rolnych przez fakt bytowania w tych miejscach ptaków, czy owadów zapylających. Tereny pokryte drzewami i krzewami zwiększają

retencję wody co ogranicza skutki suszy. Dzięki penetracji gleby przez systemy korzeniowe dochodzi do wzbogacenia jej w składniki odżywcze i zwiększeniu przyrostu materii organicznej. Na obszarze gminy Łopiennik Górny najwięcej zadrzewień śródpolnych występuje w obrębach: Borowica, Wola Żulińska, Żulin oraz w dolinach rzecznych na obrębie Olszanka.

### 3.2.5 Poprawa jakości gleb

Gmina Łopiennik Górny odznacza się dobrymi warunkami pokrywy glebowej. Największy obszar zajmują gleby klas bonitacyjnych IIIa – 2098,71 ha i IIIb – 2680,52 ha (odpowiednio: 30% i 38% wszystkich gleb) w przypadku użytków rolnych oraz klasy III – 437,06 ha i IV – 364,01ha (odpowiednio: 42% i 35% wszystkich gleb użytków zielonych). Najsłabsze gleby występują na obrębach: Borowica (klasy bonitacyjne: V – 88,27 ha oraz VI – 188,22 ha) i Wola Żulińska (klasy bonitacyjne: V - 89,92 ha oraz VI – 6,85 ha). Są to gleby z reguły piaszczyste gdzie przeważają kompleksy przydatności rolniczej: żytni słaby lub żytni bardzo słaby. Dominującymi typami gleb są tutaj: bielice, pseudobielice, brunatne i brunatne wylugowane. Głównymi działaniami poprawiającymi jakość gleb są:

- umiejętne nawożenie gruntów,
- stosowanie płodozmianu,
- doprowadzenie odczynu gleby do optymalnego dla danej uprawy,
- prowadzenie działań ograniczających zjawisko erozji gleb.

W zachodniej części gminy z racji na występowanie gleb o dobrym składzie granulometrycznym, głównymi zabiegami powinny być działania nakierowane na ochronę tych gruntów przed zjawiskiem erozji.

Grunty zajęte pod użytki zielone wymagają głównie działań regulujących stosunki wilgotnościowe. W tym przypadku należy zadbać o drożność sieci rowów melioracyjnych. Dodatkowym zagrożeniem dla prowadzenia gospodarki rolniczej na tych obszarach jest nieuregulowany przebieg koryta rzeki Wieprz. Prowadzi to do okresowych podtopień terenów zlokalizowanych na obszarze tarasu zalewowego zmniejszając ilość pokosów trawy. Inne zagrożenie niesie ze sobą występowanie zjawiska erozji polegającej na podmywaniu brzegów rzeki co z czasem może prowadzić do ich obrywu. Na opisywanym obszarze przeważa kompleks użytków zielonych średnich stanowiący około 10% wszystkich gruntów oraz użytki zielone słabe i bardzo słabe – stanowią niecałe 3% wszystkich gruntów rolnych. Najgorsze gleby dotyczące użytków zielone zlokalizowane na obrębie Borowica i są zaliczane do typów gleb torfowych z domieszką części mineralnej.



### 3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH

#### 3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Jednym z głównych problemów w gminie Łopiennik Górny jest rozdrobienie gruntów, brak bezpośredniego dostępu działek do dróg publicznych oraz niedostosowanie szerokości dróg śródpolnych do wykorzystywanego sprzętu rolniczego. Z uwagi na fakt iż podstawową funkcją gminy jest produkcja rolnicza stan obecny jest niekorzystny w większości miejscowości znajdujących się w gminie.

Propozycją na poprawę sposobu użytkowania gruntów i poprawy ładu przestrzennego są prace scaleniowe. Scalenie gruntów przyczyni się do stworzenia korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu. Scalenie gruntów przyczynia się do wydzielenia nowych działek ewidencyjnych, o korzystniejszym niż pierwotne ukształtowanie, co w konsekwencji doprowadza do zmniejszenia ilości małych, rozproszonych działek składających się na gospodarstwo, a także do powiększenia ich średniej wielkości. Racjonalne zaprojektowanie działek ewidencyjnych przyczynia się do skrócenia czasu dojazdu do gospodarstw, co w konsekwencji może przyczynić się do obniżenia kosztów produkcji rolnej, a na pewno polepszenia komfortu pracy w działalności rolniczej.

Dodatkowym atutem scaleń jest zagospodarowanie poscaleniowe terenu, dzięki któremu poprawiana jest funkcjonalna sieć dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, wykonanie zadań wpływających na regulację stosunków wodnych na obszarze objętym scaleniem, wydzielenie terenów na cele użyteczności publicznej oraz rekultywacja gruntów i przywracanie do używalności rolniczej gruntów zdegradowanych.

Ponadto scalenia gruntów przyczyniają się do ułatwienia restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw w tym prowadzenia produkcji rolnej i ograniczenia kosztów ponoszonych w gospodarstwie, co podnosi ich konkurencyjność oraz otwiera drogę do wprowadzenia nowoczesnych technologii. Działanie to umożliwi również racjonalne wykorzystanie zasobów ziemi uprawnej poprzez dostosowanie rozłogu gruntów i istniejącej infrastruktury do potrzeb istniejących gospodarstw. Warto nadmienić iż scalenie gruntów w 100 % finansowane jest ze środków publicznych, bez ponoszenia kosztów przez uczestników scalenia.

#### 3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów

Na terenie miejscowości Borowica występują gleby słabej jakości. Dlatego też udział produkcji rolniczej jest tu znikomy – na danym obszarze głównie występują zadrzewienia. W miejscach odłogów proponuje się uprawę roślin o małych wymaganiach tj. łubin, żyto czy ziemniaki. Możliwym rozwiązaniem jest przeznaczenie terenów nieużytkowanych w pastwiska lub dodatkowe zalesienia.

W miejscowościach Łopiennik Górny, Łopiennik Podleśny oraz Wola Żulińska proponuje się powiększenie już istniejących kompleksów leśnych. Przyczyni się to do poprawy stosunków wilgotnościowych gleb, rozwoju środowiska naturalnego (fauny i flory), a także rozwoju gospodarki leśnej. Dopuszcza się również zmiany sposobu użytkowania w grupie gruntów rolnych, które wynikają z opłacalności prowadzenia danej uprawy np. powstawanie sadów, czy też zmiany użytków zielonych na grunty orne. Zabiegi tego typu powinny wynikać z inicjatywy poszczególnych rolników. Bliskość większych miast – Lublina, czy Krasnegostawu stwarza szanse na zbyt upraw owocowych. Ponadto w całej gminie, z wyłączeniem miejscowości Wola Żulińska zalecane jest wykonanie scaleń gruntów. Prace scaleniowe w znacznym stopniu zmniejszą rozdrobnienie gruntów, zmniejszą odległość działek rolnych od siedliska, zmniejszą do minimum ilość działek o nieregularnych kształtach, przystosują grunty nowo wydzielonych działek do podjęcia na nich racjonalnych prac agrotechnicznych, a tym samym stworzą korzystniejsze warunki gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie.

### 3.3.3 Ochrona gruntów

Ochrona gruntów to proces, który obejmuje działania mające na celu zapobieganie degradacji gleby, zachowanie jej produktywności oraz zabezpieczenie przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Działania dotyczące ochrony gruntów są kluczowe dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy oraz poprawy jakości życia jej mieszkańców. W celu racjonalnego wykorzystywania gruntów gmina może zorganizować szkolenia i warsztaty dla lokalnych rolników na temat zrównoważonych praktyk rolniczych. Ponadto ważnym jest opracowanie programu ochrony i rekultywacji gleb oraz wdrażanie systemu monitoringu ich stanu.

Warto również zwrócić uwagę na tereny zdegradowane i podjąć działania mające na celu przywrócenie wartości użytkowych lub przyrodniczych tych gruntów. W tym celu gmina może zaoferować różne formy wsparcia finansowego, takie jak dotacje na rekultywację terenów zdegradowanych czy modernizację gospodarstw rolnych. Istotnym elementem dla ochrony gruntów są również działania zmierzające do ochrony zasobów wodnych, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ekosystemów oraz produkcji rolniczej. Należałoby więc kontrolować stan wód oraz urządzeń z nimi związanych. Wszystkie działania powinny być prowadzone przy współpracy wielu podmiotów, w tym samorządu, mieszkańców, rolników oraz instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska.

### 3.3.4 Odnowa wsi

Podczas spotkań z mieszkańcami gminy i ich przedstawicielami zaproponowano wykonanie prac scaleniowych na obszarze gminy Łopiennik Górny z wyłączeniem miejscowości Wola Żulińska. Temat ten miał wielu zwolenników, zwłaszcza władze gminy wyraziły dużą aprobatę to wykonania scaleń gruntów. Mieszkańcy zgodnie twierdzą że na obszarze gminy jest duże rozdrobnienie gruntów oraz rozproszenie, które warto doprowadzić do najkorzystniej możliwego wykorzystania rolniczego.

### 3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa

Na terenie gminy występuje bardzo mała ilość obiektów związanych z obsługą rolnictwa. Biorąc pod uwagę fakt, że rolnictwo jest kluczowym sektorem gospodarki gminy, należałoby wykorzystać ten potencjał i stworzyć dogodne warunki dla jego rozwoju.

Propozycją jest utworzenie lokalnych centrów doradztwa rolniczego, które będą oferować rolnikom wsparcie techniczne, doradztwo agrotechniczne oraz szkolenia z zakresu nowoczesnych metod uprawy i hodowli. Ponadto ważnym jest by gmina pomogła rolnikom w dostępie do funduszy unijnych i krajowych, które wspierają rozwój rolnictwa, modernizację gospodarstw oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Ponadto podczas spotkań z mieszkańcami padła propozycja budowy biogazowni w miejscowości Łopiennik Podleśny na działkach ewidencyjnych numer 841, 842 należących do Wspólnoty Wsi Łopiennik Podleśny. Zebrani mieszkańcy uznali, że pomysł ten miał by wielu zwolenników, a rozmowy na jego temat pojawiły się kilka lat temu. Biogazownia to elektrociepłownia na biogaz rolniczy, która służy do produkcji biogazu jako odnawialne źródło energii. Obiekt ten umożliwi współpracę z lokalnymi rolnikami, którzy będą mieli możliwość dostarczania biomasy z lokalnego rolnictwa, hodowli czy przetwórstwa. Mogło by się to przyczynić do wykorzystywania odpadów rolniczych, takich jak obornik, gnojowica, resztki roślinne czy pozostałości po zbiorach w celu wytwarzania biogazu [5]. Działania te na pewno przyczyniły by się do lepszego zarządzania odpadami organicznymi oraz wytwarzania energii w sposób przyjazny dla środowiska. Natomiast pozostałości po fermentacji, czyli tak zwany poferment, mógłby być używany w rolnictwie jako nawóz organiczny.

### 3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną

Działaniem, które powinno zostać podjęte priorytetowo jest uporządkowanie „dzikich” wysypisk śmieci odpadami (zlokalizowano 4 takie miejsca). Aby zachować istniejące walory przyrodnicze na terenie gminy i nie doprowadzić do degradacji i dewastacji środowiska należy uporządkować gospodarkę odpadami. Poniżej stworzono zestawienie miejsc do uporządkowania.

**Tabela 34** Miejsca wymagające uporządkowania.

Lp	Obręb	Miejsca wymagające uporządkowania	
		ilość	lokalizacja
1	2	3	4
1	Łopiennik Podleśny	1	dz. 842
2	Łopiennik Górny	1	dz. 2257
3	Łopiennik Dolny Kolonia	1	dz.36/2
4	Krzywe	1	dz. 1009
5	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	4	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

Propozycją infrastruktury technicznej dla gminy jest budowa farmy wiatrowej. Pomysł ten został zasygnalizowany przez władze lokalne podczas konsultacji z mieszkańcami. Wymogi określające powstanie obiektu określa Ustawa z dnia 20 maja 2016 roku (Dz.U. z 2024 r. poz. 317). Do budowy farmy wiatrowej między innymi wymagane jest zachowanie odległości

700 metrów od istniejących zabudowań [14]. Dogodnym miejscem do jej wybudowania jest północna część miejscowości Łopiennik Górny. Proponuje się tu budowę około 15 wiatraków. Warunkiem nadrzędnym umożliwiającym realizację inwestycji jest uwzględnienie jej w MPZP.

Energetyka ekologiczna działająca w oparciu o wiatr jest wspierana w ramach Unii Europejskiej. Jest do duża szansa na pozyskanie środków zewnętrznych. Przyszłość polskiej energetyki wiatrowej rysuje się optymistycznie i posiada wiele zalet.

Podstawową jest dostępność energii wiatru, która jest odnawialna i dostępna bez ograniczeń, przy czym nie emituje szkodliwych zanieczyszczeń. Dodatkowo budowa tej inwestycji może zapewnić wiele miejsc pracy – nie tylko w produkcji i obsłudze, ale też w sferze badań [6].

W Polsce jest coraz więcej gmin zainteresowanych farmami wiatrowymi z uwagi na fakt, iż metoda ta jest innowacyjna, dochodowa, a równocześnie nie szkodząca środowisku naturalnemu.

Ważnym aspektem życia codziennego dla mieszkańców może być powstanie placów zabaw. W całej gminie jest ich niewiele dlatego proponuje się budowę tych obiektów przy istniejących świetlicach. W miejscowości Borowica miejscem dogodnym dla powstania placu zabaw jest działka ewidencyjna numer 3480/5. Występuje tu bardzo atrakcyjny teren, który można wykorzystać dla osób chcących spędzać aktywnie czas wolny. Kolejną propozycją jest teren przy świetlicy w Łopienniku Dolnym na działce ewidencyjnej numer 307. Jest to miejsce pośród gęstej zabudowy mieszkaniowej i może cieszyć się ono dużym zainteresowaniem okolicznej społeczności. Ponadto propozycjami do budowy placów zabaw są działki o numerze ewidencyjnym 377 w miejscowości Majdan Krzywski, działki numer 165/3 i 166/2 w miejscowości Krzywe oraz działka 196 w miejscowości Dobryniów – Kolonia.

### 3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ

#### 3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia

Na granicy obrębów Łopiennik Górny i Olszanka, wzdłuż rzeki Łopa występuje skupisko oczek wodnych. Znajdują się one w terenach zakrzewionych, zadrzewionych i podmokłych. Propozycją dla poprawy retencji wodnej jest połączenie skupiska oczek wodnych w wyniku czego miałyby powstać zbiornik retencyjny. Przyczynić się on może do magazynowania wody w okresach gdy jest jej nadmiar, aby wykorzystać ją w okresach suszy. Poza tym mógłby spełniać funkcję turystyczną. Kolejnym miejscem w którym zaobserwowano potrzebę budowy zbiornika retencyjnego jest miejscowość Łopiennik Dolny Kolonia. Na południu miejscowości występuje sieć rowów melioracyjnych nie spełniających jednak swojej funkcji. Tereny te są podmokłe, a mieszkańcy skarżą się na podtopienia. Propozycja budowy zbiornika retencyjnego wiąże się jednak ze zgodą właścicieli gruntów, gdyż w większości właścicielami są osoby prywatne.

#### 3.4.2 Melioracje

Melioracje mają na celu poprawę warunków wodno-glebowych w celu zwiększenia efektywności rolnictwa oraz ochrony środowiska. Obejmują działania związane z regulacją

stosunków wodnych, poprawą struktury gleby oraz zabezpieczeniem przed nadmiernym nawodnieniem lub suszą. Głównym elementem melioracji są rowy, które często wymagają oczyszczania z osadów, roślinności i napraw brzegów, aby zapewnić ich efektywne działanie. Usunięcie roślinności i osadów może zwiększyć przepustowość rowów, co prowadzi do szybszego odpływu wód opadowych. Może to zmniejszyć retencję wód i zwiększyć ryzyko suszy w okresach bezdeszczowych. Należy jednak pamiętać, że niewłaściwe lub nadmierne oczyszczanie może prowadzić do szeregu zagrożeń ekologicznych i gospodarczych. Zbyt intensywne oczyszczanie może zmienić naturalny przepływ wody, zwiększając erozję gleby i spływ powierzchniowy, a w konsekwencji prowadzić do degradacji gruntów rolniczych. Dlatego też przed działaniami dotyczącymi oczyszczania rowów należy monitorować tereny przylegające do ewentualnie oczyszczanych rowów, a także przeprowadzić wywiad terenowy wśród użytkowników terenów sąsiednich. Działania te muszą być przeprowadzane w sposób zrównoważony, aby zminimalizować negatywne skutki ekologiczne, gospodarcze i społeczne. Przemyślane podejście, zrównoważone praktyki oraz współpraca z lokalną społecznością są kluczowe dla zapewnienia, że proces ten przynosi korzyści zarówno dla rolnictwa, jak i środowiska naturalnego. Podczas wywiadu terenowego napotkano mieszkańców obrębu Żulin dział II, którzy wykonywali prace związane z wykaszaniem łąk. Zgodnie z ich sugestiami proponuje się oczyszczenie zamulonych rowów i naprawę zniszczonych przepustów. Działania te są bardzo potrzebne z uwagi na fakt iż przez zniszczone urządzenia i rowy, wody nie posiadają odpływu do rzeki Wieprz, przez co tereny są podmokłe. Skutkiem tego są utrudnione prace i częste zakopywanie się maszyn rolniczych. Kolejnym aspektem jest problematyczny dojazd do wyżej opisanych obszarów. Poniżej zamieszczono zdjęcia przedstawiające stan faktyczny na miesiąc czerwiec 2024.



**Rys 90** Zniszczony przepust (Żulin Dział II).



Źródło: Materiały własne.

**Rys 91** Zamulone rowy we wsi Żulin Dział II.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 92** Łąki w dolinie rzeki Wieprz.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 93** Zakopany traktor.



Źródło: Materiały własne.

Kolejne miejsce wymagające poprawy melioracji znajduje się u zbiegu trzech miejscowości: Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Dolny Kolonia oraz Łopiennik Podleśny. Podczas konsultacji z mieszkańcami gminy zostało zgłoszone, iż w miejscu tym dużym problemem jest stojąca woda. Aby polepszyć istniejący stan rzeczy proponuje się budowę odwodnienia bądź rowu melioracyjnego, który pomógłby zbierać z okolicy nadmierną ilość wody i odprowadzać ją do najbliższej rzeki – w tym przypadku Łopy.

### 3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód

Cieki naturalne występujące na terenie gminy Łopiennik Górny w głównej mierze zachowują swój naturalny przebieg. W części terenów zabudowanych są one uregulowane przez ingerencję człowieka i podlegają oczyszczaniu oraz konserwacji. Dzięki umiarkowanej ingerencji człowieka działania te mogą przyczynić się do polepszenia jakości wód. Prace polegające na wykaszaniu traw, chwastów na skarpach, odkrzaczeniu, odmuleniu i oczyszczeniu koryta rzek mogą przyczynić się do swobodniejszego przepływu wód. Ważnym jest jednak, by prace remontowe i utrzymaniowe prowadzone były tak, aby nie zaburzyć racjonalnej gospodarki wodnej.

Dla zachowania właściwej regulacji stosunków wodnych na obszarze gminy należy zadbać również o inne elementy środowiska naturalnego, wpływające na poprawę retencji wód gruntowych. Do obiektów tych zaliczają się zbiorniki małej retencji i oczka wodne. Na opracowywanym obszarze elementy te w większości należą do osób prywatnych, natomiast sprzyjają one utrzymaniu i rozwojowi ekosystemów.

## 3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO

### 3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących

Stan dróg w gminie Łopiennik Górny ma kluczowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz komfortu życia mieszkańców. Modernizacja, utrzymanie i budowa nowych dróg są niezbędne do zapewnienia płynności transportu i dostępności do pól uprawnych, a także sprawnego poruszania się po gminie. Długoterminowe planowanie oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii mogą znacznie poprawić stan i funkcjonalność dróg, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju sektora rolniczego w regionie, a także znacznej poprawy życia mieszkańców. Priorytetowe powinno być regularne utwardzanie dróg gruntowych i polnych, np. poprzez użycie żwiru lub tłuczni, co poprawi ich przejezdność w trudnych warunkach pogodowych. Ponadto bardzo ważna jest instalacja systemów odprowadzania wody, aby zapobiegać zalewaniu i nadmiernemu błoceniu dróg. Drogi już istniejące o nawierzchni asfaltowej i betonowej należy regularnie monitorować i utrzymywać ich poprawny stan poprzez łatanie dziur, wyrównywanie i usuwanie zanieczyszczeń.

### 3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg

W gminie zaprojektowana jest trasa drogi ekspresowej S17. Docelowo ma ona połączyć Warszawę z Hrebennem umiejscowionym przy granicy z Ukrainą. Jest to bardzo ważna trasa na terenach Polski wschodniej i stanowić ma zasadniczy szkielet dróg o dużej przepustowości. Projekt drogi przebiega przez miejscowości Łopiennik Górny i Łopiennik Nadrzeczny, a jego realizacja przewidziana jest na najbliższe lata.

Propozycją do zaprojektowania drogi ewidencyjnej jest granica pomiędzy miejscowościami Gliniska i Majdan Krzywski. Według danych ewidencyjnych droga ewidencyjna nie istnieje, jednak fizycznie występuje w terenie. Okoliczni mieszkańcy przemieszczają się po gruntach prywatnych i „utworzyli” drogę łączącą działkę ewidencyjną

numer 627 znajdująca się w miejscowości Majdan Krzywski z działką ewidencyjną numer 310 w miejscowości Nowiny.

### 3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO

#### 3.6.1 Zalesienia gruntów

Gmina Łopiennik Górny posiada na swoim terenie duże kompleksy leśne. Dane dotyczące planowanych zalesień gruntów zostały określone zgodnie z danymi z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. W dużej mierze stanowią one uzupełnienie istniejących już w terenie obszarów leśnych, jednak występują też tereny pod nowe zalesienia.

Do zalesienia przeznaczono grunty o powierzchni 458,98 ha, z czego najwięcej położonych jest w miejscowości Borowica (190,24 ha). Spowodowane jest to słabą jakością gleb na danym obrębie. W miejscowościach Dobryniów, Łopiennik Górny Dział II oraz Żulin Dział II brak jest zalesień istniejących, a MPZP nie przewiduje zalesienia tych terenów. W miejscowości Dobryniów spowodowane jest to przeważającą ilością terenów uprawnych, natomiast Żulin Dział II oraz Łopiennik Górny Dział II w większości objęty jest łąkami.

Po zrealizowaniu przewidzianych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego zalesień na terenie gminy całkowita powierzchnia gruntów leśnych w gminie wyniesie 2754,51 ha, a stopień lesistości – 25,94 %, co oznacza, że wzrost lesistości wzrośnie o 4,32 %. Największa zmiana będzie obserwowana w miejscowościach Borowica (12,89 %) oraz Wola Żulińska (12,71%).

Tabela 35 Zalesienie.

Lp	Obręb	Powierzchnia obrębu	Stan obecny		Stan planowany	
			Grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione (ha)	Stopień lesistości (%)	planowana powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Stopień lesistości (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Borowica	1475,94	864,16	58,55	190,24	12,89
2	Dobryniów	328,57	-	-	-	-
3	Dobryniów Kolonia	391,21	1,02	0,26	6,21	1,59
4	Gliniska	143,41	1,10	0,77	11,32	7,89
5	Krzywe	549,55	46,79	8,52	27,42	4,99
6	Łopiennik Dolny	617,70	3,04	0,49	3,77	0,61
7	Łopiennik Dolny Kolonia	754,06	18,66	2,47	14,28	1,89
8	Łopiennik Górny	1640,08	673,27	41,05	21,08	1,29
9	Łopiennik Nadrzeczny	503,95	16,76	3,33	4,39	0,87
10	Łopiennik Podleśny	1261,04	444,05	35,22	0,74	0,06
11	Majdan Krzywski	404,62	16,45	4,07	2,04	0,50
12	Nowiny	304,95	3,06	1,00	3,20	1,05
13	Olszanka	762,91	26,19	3,43	48,86	6,40
14	Wola Żulińska	533,27	107,49	20,16	67,76	12,71
15	Żulin	733,50	73,49	10,02	57,67	7,86
16	Łopiennik Górny Dział II	60,61	-	-	-	-
17	Żulin Dział II	151,57	-	-	-	-
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	10616,94	2295,53	21,62	458,98	4,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB i [www.bdl.lasy.gov.pl/portal/](http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/) [10], Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024r.).

### 3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych

Gmina Łopiennik Górny położona jest w malowniczym rejonie charakteryzującym się unikalnymi walorami krajobrazowymi. Aby wyeksponować te elementy należy zadbać o rozwój turystyki przyrodniczej poprzez organizację wycieczek, warsztatów oraz wydarzeń plenerowych. Budowa punktów widokowych może przyczynić się do wzrostu zainteresowania obszarem. Proponuje się budowę takich miejsc w miejscowościach: Łopiennik Podleśny, Łopiennik Dolny Kolonia, a także Łopiennik Dolny. Miejsca te przedstawiają piękna panoramę, która może zachwycić swą atrakcyjnością.

**Tabela 36** Proponowane punkty widokowe.

Lp	Obręb	Proponowany punkt widokowy	
		ilość	lokalizacja
1	2	3	4
1	Łopiennik Podleśny	1	dz. 715
2	Łopiennik Dolny Kolonia	1	dz. 36/1
3	Łopiennik Górny	1	dz. 319
4	Olszanka	1	dz. 779
5	Dobryniów	1	dz.139
6	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	5	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

**Rys 94** Łopiennik Podleśny przy działce ewidencyjnej numer 715.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 95** Łopiennik Dolny Kolonia przy działce ewidencyjnej numer 36/1.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 96** Dobryniów przy działce ewidencyjnej numer 319.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 97** Olszanka przy działce ewidencyjnej numer 779.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 98** Łopiennik Górny przy działce ewidencyjnej numer 319



Źródło: Materiały własne.

Warto również zadbać o promowanie już istniejących miejsc, takich jak zespoły parków wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się w miejscowościach: Olszanka, Kolonia



Łopiennik Dolny, Nowiny i Żulin, a także dolinę Wieprza, która tworzący liczne zakola, starorzecza i tereny zalewowe.

### 3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego

Gmina Łopiennik Górny posiada dużo malowniczych terenów, które wymagają szczególnej dbałości i ochrony przed działalnością człowieka. Dzięki systemowi ochrony środowiska występuje tu: Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący dolinę rzeki Wieprz oraz część kompleksu leśnego w miejscowości Borowica. Ponadto Dolina Wieprza pełni funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym i objęta jest zasadami gospodarowania określonymi w Rozporządzeniu Nr 52 Wojewody chełmskiego z dnia 26 czerwca 1998 roku.

Do obiektów prawnie chronionych ze względu na ich wartość kulturową i przyrodniczą, zaliczają się również założenia parkowe. Ochronę regulują przepisy ustawy o ochronie dóbr kultury oraz ochronie przyrody. Na terenie gminy istnieją cztery parki podworskie, które zostały wpisane do rejestru zabytków: w Olszance, Łopienniku Dolnym - Kolonia, Nowinach i Żulinie. Istotną rolę w ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych odgrywa również planowanie przestrzenne. MPZP określa, iż zabudowa planowana powinna nawiązywać do uwarunkowań kulturowych, uwzględniać szanowanie środowiska naturalnego oraz nie może stwarzać konfliktów z otoczeniem.

Wszystkie wyżej wymienione formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego są niezbędne do utrzymania otaczającej przyrody i cennych przyrodniczo obszarów i obiektów w ich naturalnych walorach. Podczas tworzenia planu urządzeniowo-rolnego stwierdza się, iż nie ma potrzeby zwiększania obszarów chronionych dotyczących krajobrazu i środowiska naturalnego z uwagi na fakt iż zasięg już istniejących form ochrony przyrody jest wystarczający.

## 3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ

### 3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych

Na terenie gminy Łopiennik Górny znajduje się szereg atrakcji turystycznych, które warto promować. Są to w szczególności: dolna rzeki Wieprz, zabytkowe kościoły, dworki parkowe, cmentarze wojenne, a także piękna przyroda.

Zdecydowanie turystyka jest dziedziną, którą należy wyeksponować na danym obszarze. Proponuje się tu rozwój agroturystyki, turystyki weekendowej oraz turystyki aktywnej.

Możliwością do zwiększenia atrakcyjności turystycznej na terenie gminy Łopiennik Górny jest budowa przystani kajakowej. Miałaby ona powstać w miejscowości Borowica na działce ewidencyjnej o numerze 3437. Rzeka Wieprz jest szeroka, brak na niej przeszkód, a dodatkowo posiada piękny krajobraz. Elementy te mogą przyczynić się do dużego zainteresowania splotkami kajakowymi. Opracowanie projektu przystani, powinno obejmować

budowę wiaty, pomostów, miejsca do wodowania kajaków, parkingu oraz infrastruktury sanitarnej.

Budowa przystani kajakowej w gminie Łopiennik Górny to inwestycja, która przyniesie liczne korzyści społeczne i ekonomiczne oraz przyczyni się do rozwoju lokalnej gospodarki. Następstwem wdrożenia planowanych działań powinno być prowadzenie kampanii promującej przystań kajakową w mediach lokalnych i regionalnych oraz nawiązanie współpracy z regionalnymi organizacjami turystycznymi w celu promowania przystani i organizowania spływów kajakowych.

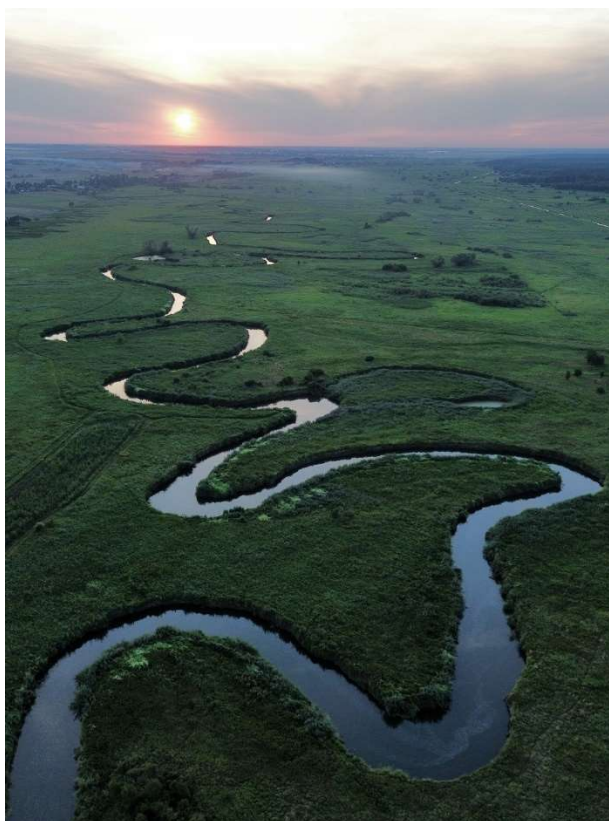
Ponadto warto wykorzystać piękno krajobrazu rzeki Wieprz do stworzenia ścieżki pieszej, która mogłaby przebiegać po wschodniej części sztucznie wybudowanego kanału Wieprz – Krzna. Miejsce to jest bardzo odosobnione, z dala od gwaru i zgiełku w otoczeniu pięknej przyrody w postaci zróżnicowanej fauny i flory. Na wysokości działek 1137 oraz 555/1 w miejscowości Borowica istnieje już kładka łącząca wschodnią część kanału z częścią zachodnią. Jest ona jednak w złym stanie technicznym i należałoby ją wyremontować. Kolejną kładkę można zaprojektować na wysokości działek 2606/1 i 850 w miejscowości Borowica. Stworzyło by to urozmaicenie podczas pokonywania trasy i urozmaiciło atrakcyjność ścieżki, a także umożliwi powrót z wędrówki inną trasą.

**Rys 99** Borowica. Kładka nad kanałem Wieprz -Krzna.



Źródło: Materiały własne.

**Rys 100** Malownicza dolina rzeki Wieprz w miejscowości Borowica.



Źródło: Materiały własne.

### 3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych

Po terenie gminy Łopiennik Górny przebiega szlak rowerowy Greenway Dziedzictwo Wschodu. Pozostałe miejsca poruszania się rowerzystów nie posiadają statusu szlaków rowerowych. Należałoby więc dostosować te trasy, którymi przemierzają się rowerzyści, by ułatwić poruszanie się przyjezdnych ludzi.

Pierwszą propozycją szlaku turystycznego jest trasa po lesie w miejscowości Łopiennik Górny. Teren częściowo posiada istniejącą infrastrukturę – drogę utwardzoną oraz bardzo atrakcyjny krajobraz. Kolejna propozycja to trasa przez miejscowości: Majdan Krzywski, Krzywe, Olszanka, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Dolny – Kolonia, Łopiennik Podleśny z włączeniem do istniejącego już szlaku Greenway w miejscowości Łopiennik Dolny. Planowana trasa miałaby przebiegać po drogach utwardzonych asfaltem, bocznych oraz rzadko uczęszczanych przez pojazdy.

Ścieżki te powinny przede wszystkim zostać dobrze oznakowane. Dodatkowo warto umiejscowić na nich punkty informacyjne o atrakcjach turystycznych na terenie gminy oraz stworzyć odpowiednią infrastrukturę wzdłuż szlaków, takich jak samoobsługowe stacje naprawy rowerów, miejsc odpoczynku, a także pojemników na śmieci.

Miejsca przeznaczone do odpoczynku warto wzbogacić o elementy małej architektury, takich jak: stół z ławkami, mała wiata, czy wyznaczone miejsce na palenisko.

Budowa ścieżek rowerowych w gminie Łopiennik Górny to inwestycja, która przyniesie liczne korzyści społeczne, ekonomiczne i turystyczne. Dzięki temu projektowi, gmina może znacząco przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, promowania zdrowego trybu życia oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu.

### 3.7.3. Poprawa infrastruktury turystycznej

Poprawa infrastruktury turystycznej w gminie Łopiennik Górny jest kluczowym elementem rozwoju lokalnej gospodarki i podniesienia jakości życia mieszkańców. Zmodernizowanie i rozbudowa infrastruktury przyciągną większą liczbę turystów, co przełoży się na wzrost dochodów i promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca do odwiedzenia. Propozycją na poprawę infrastruktury turystycznej jest wspieranie agroturystyki. Na chwilę obecną w gminie brak gospodarstw agroturystycznych, co nie sprzyja turystyce. Władze Gminy powinny zachęcić mieszkańców do tworzenia takich miejsc poprzez pomoc w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz promocji ewentualnie powstałych miejsc.

Kolejnym działaniem jest stworzenie miejsca na kemping w miejscowości Borowica. Z uwagi na propozycję utworzenia spływów kajakowych i związanym z tym zagospodarowaniem technicznym sensownym byłoby stworzenie tu miejsca pozwalającego na wypoczynek w scenerii pięknej przyrody. Inwestycja miałaby dotyczyć wyznaczenia terenu pozwalającego na rozłożenie namiotów, budowy infrastruktury sanitarnej, sieci energetycznej oraz elementów małej architektury, tj. altanki, ławki, mała gastronomia, kosze na śmieci. Z uwagi na fakt iż w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego przeznaczono teren o powierzchni 34,00 ha pod lokalizację urządzeń rekreacyjnych na które mają składać się pola namiotowe, mała gastronomia, boiska do gier, pawilon higieniczno – sanitarny oraz parking. Teren opracowany w MPZP znajduje się w miejscowości Borowica około 300 metrów na północ od działki ewidencyjnej o numerze 3437 na której proponuje się budowę przystani kajakowej. Budowa zaplecza noclegowego mogłaby przynieść liczne korzyści społeczno-ekonomiczne. Projekt ten przyczyni się do rozwoju turystyki, stworzenia nowych miejsc pracy oraz promocji zdrowego stylu życia.

### 3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków

Obszar gminy Łopiennik Górny charakteryzuje się cennymi obiektami pod względem walorów architektonicznych i historyczno – kulturowych. Najlepiej utrzymane są obiekty religijne. Kościoły znajdujące się na opracowanym obszarze są w bardzo dobrym stanie technicznym.

Natomiast stan techniczny obiektów dworsko parkowych wymaga renowacji. Obiekty w miejscowościach: Łopiennik Dolny - Kolonia, Nowiny, Olszanka (dworek i większa część parku) są własnością osób prywatnych, jedynie pozostałości parku dworskiego w miejscowości Żulin oraz część parku podworskiego w Olszance należą do własności gminy. Zaleca się podjęcie działań mających na celu wyeksponowanie tego obiektu poprzez modernizację oraz zabiegi pielęgnacyjne. Prace renowacyjne zdecydowanie przyczynią się do poprawy potrzeb rekreacyjno – wypoczynkowych mieszkańców gminy i będą sprzyjały napływowi turystów. Aby zachować unikalny charakter miejsca wszelkie prace renowacyjne obiektów zabytkowych

powinny być prowadzone w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Wraz z poprawą wyglądu i użyteczności obiektów zabytkowych powinno się zadbać o ich promowanie w prasie regionalnej, a nawet krajowej. W odniesieniu do dworców wchodzących w skład własności prywatnych również zaleca się ich modernizację w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz właścicielami nieruchomości.

Ponadto liczne cmentarze wojenne i mogiły na terenie gminy potrzebują wyeksponowania. W wielu przypadkach nie posiadają oznaczeń, co stwarza problem z ich odnalezieniem. Możliwym jest stworzenie punktów lokalizacyjnych poszczególnych obiektów i stworzenie mapy z ich lokalizacją.

### 3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE URZĄDZENIOWO – ROLNE

#### 3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Na obszarze gminy Łopiennik Górny zaobserwowano, iż zapotrzebowanie na prace związane ze scaleniem gruntów potrzebuje 16 z 17 obrębów. Obrębem który nie kwalifikuje się do scalenia gruntów jest Wola Żulińska.

Wykonano analizę według kryteriów, jakimi się kierowano przy wyborze poszczególnych wsi, na których można przeprowadzić zabieg scalenia gruntów. Kryteriami tymi są:

- średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego,
- liczba gospodarstw rolnych,
- liczba działek bez dostępu do dróg publicznych,
- istniejąca szachownica gruntów,
- rozdrobnienie gruntów,
- materiały archiwalne w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.



**Tabela 37** Działki bez dostępu do drogi publicznej.

Lp	Obręb	Powierzchnia ogólna obrębu (ha)	Liczba działek w obrębie	Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej	Udział w liczbie ogólnej działek (%)
1	2	3	4	5	6
1	Borowica	1475,94	4800	774	16,1
2	Dobryniów	328,57	705	123	17,4
3	Dobryniów Kolonia	391,21	547	62	11,3
4	Gliniska	143,41	304	46	15,1
5	Krzywe	549,55	1303	358	27,5
6	Łopiennik Dolny	617,70	867	221	25,5
7	Łopiennik Dolny Kolonia	754,06	915	225	24,6
8	Łopiennik Górny	1640,08	2408	1119	46,5
9	Łopiennik Nadrzeczny	503,95	1293	498	38,5
10	Łopiennik Podleśny	1261,04	1043	238	22,8
11	Majdan Krzywski	404,62	840	189	22,5
12	Nowiny	304,95	407	50	12,3
13	Olszanka	762,91	1635	495	30,3
14	Wola Żulińska	533,27	656	9	1,4
15	Żulin	733,50	1547	471	30,4
16	Łopiennik Górny dział II	60,61	548	545	99,5
17	Żulin dział II	151,57	648	280	43,2
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	10616,94	20466	5703	27,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

Zgodnie z danymi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w kraju w roku 2023 wynosi 11,42 ha, natomiast w województwie lubelskim 8,22 ha. Powyższa tabela wykazuje, iż w gminie Łopiennik Górny średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 6,17 ha.

**Tabela 38** Liczba gospodarstw rolnych wraz ze średnią powierzchnią.

Lp	Obręb	Powierzchnia ogólna gospodarstwa (ha)	Liczba gospodarstw rolnych w obrębie	Średnia pow. gospodarstwa (ha)
1	2	3	4	5
1	Borowica	371,21	156	8,8
2	Dobryniów	285,63	68	8,1
3	Dobryniów Kolonia	355,89	86	4,9
4	Gliniska	126,73	39	6,2
5	Krzywe	458,98	138	6,7
6	Łopiennik Dolny	530,90	118	4,9
7	Łopiennik Dolny Kolonia	649,16	197	3
8	Łopiennik Górny	872,80	177	10,9
9	Łopiennik Nadrzeczny	397,02	100	8
10	Łopiennik Podleśny	653,65	162	4
11	Majdan Krzywski	364,77	76	8,6
12	Nowiny	277,54	74	4,5
13	Olszanka	650,09	178	5,9
14	Wola Żulińska	264,62	81	4
15	Żulin	522,49	122	7,2
16	Łopiennik Górny dział II	-	-	-
17	Żulin dział II	20,40	16	3
18	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	6801,88	1788	6,17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

Przedstawione powyżej zestawienia świadczą o potrzebie wykonania prac scaleniowych.

### 3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg

Infrastrukturę techniczną głównej sieci dróg w gminie Łopiennik Górny ocenia się jako bardzo dobrą. Widoczny jest nakład funduszy na poprawianie jakości dróg istniejących i dostępność komunikacyjną, co jest kluczowe dla mieszkańców oraz lokalnych przedsiębiorców. Stwierdza się iż prace polegające na zorganizowaniu funkcjonalnej sieci dróg głównych są wystarczające, lecz warto monitorować ewentualne potrzeby wynikające z użytkowania tej infrastruktury.

Warto skupić się na poprawieniu funkcjonalnej sieci dróg śródpolnych. W dużym stopniu są one o niewystarczającej szerokości, co powoduje poruszanie się maszyn rolniczych po gruntach prywatnych.

### 3.8.3 Rekultywacja nieużytków

Rekultywacja nieużytków to proces przywracania wartości użytkowej oraz przyrodniczej terenów, które zostały zdewastowane lub opuszczone i nie są obecnie wykorzystywane gospodarczo. Z uwagi na fakt, że gmina jest typowo rolnicza zaleca się przywrócenie gruntów rolnych, leśnych lub innych terenów użytkowych na terenach nieużytków. Aby tego dokonać należy odpowiednio zadbać o jakość gleby. Wprowadzenie

odpowiednich zabiegów, takich jak głębokie spulchnianie, wapnowanie, nawożenie organiczne i mineralne, mogłoby przyczynić się do poprawy jej jakości.

Możliwym jest również przekształcenie nieużytków w parki, ścieżki rekreacyjne, obiekty sportowe i inne tereny obiekty użyteczności publicznej.

Działania te przyczynią się do poprawy jakości środowiska, zwiększenia powierzchni gruntów użytkowych oraz wsparcia lokalnej gospodarki. Skuteczna realizacja tych zamierzeń wymaga jednak współpracy władz lokalnych, mieszkańców, ekspertów i organizacji pozarządowych, co pozwoli na osiągnięcie długotrwałych i pozytywnych efektów dla całej społeczności.

### 3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej

W gminie Łopiennik Górny w wielu miejscach należy poprawić urządzenia melioracji, tak by przyczyniły się one do poprawy warunków wodnych. Priorytetowym jest naprawa już istniejących urządzeń. Podczas konsultacji społecznych został zgłoszony problem z funkcjonalnością przepustów w miejscowości Łopiennik Górny, co przyczynia się do zalewania okolicznych mieszkańców. Kolejnym miejscem wymagającym naprawy przepustów jest Żulin Dział II. W obrębie występują łąki które są użytkowane rolniczo, jednak dużym utrudnieniem jest zalewanie terenu.

Z uwagi na fakt iż na terenie gminy występuje duża ilość rowów należy odpowiednio dbać o ich stan. Prace utrzymujące rowy w należyтым porządku powinny polegać na odmuleniu koryt, wycięciu zakrzewień, oczyszczaniu oraz systematycznej konserwacji.

Podczas wywiadu terenowego zlokalizowano 44,3030 km rowów melioracyjnych. Rowy w stanie dobrym osiągają długość 12,4670 km, natomiast stan zły określa się na 31,8360 km.

**Tabela 39** Rowy melioracyjne – stan i długość.

Lp	Miejscowość	Suma z długość (km)
1	2	3
1	<b>Borowica</b>	<b>18,8460</b>
	Stan dobry	5,9480
	Stan zły	12,8980
2	<b>Dobryniów</b>	<b>0,0220</b>
	Stan zły	0,0220
3	<b>Gliniska</b>	<b>0,3340</b>
	Stan dobry	0,3340
4	<b>Krzywe</b>	<b>0,3510</b>
	Stan dobry	0,3510
5	<b>Łopiennik Dolny</b>	<b>0,0700</b>
	Stan zły	0,0700
6	<b>Łopiennik Dolny Kolonia</b>	<b>4,1500</b>
	Stan dobry	2,1900

	Stan zły	1,9600
7	<b>Łopiennik Górny</b>	<b>2,5910</b>
	Stan dobry	0,6140
	Stan zły	1,9770
8	<b>Łopiennik Górny Dział II</b>	<b>0,1040</b>
	Stan dobry	0,0960
	Stan zły	0,0080
9	<b>Łopiennik Nadrzeczny</b>	<b>0,5280</b>
	Stan zły	0,5280
10	<b>Łopiennik Podleśny</b>	<b>3,0700</b>
	Stan dobry	0,8450
	Stan zły	2,2250
11	<b>Majdan Krzywski</b>	<b>0,1430</b>
	Stan dobry	0,1430
12	<b>Nowiny</b>	<b>0,0850</b>
	Stan zły	0,0850
13	<b>Olszanka</b>	<b>2,1760</b>
	Stan dobry	0,3480
	Stan zły	1,8280
14	<b>Wola Żulińska</b>	<b>1,3700</b>
	Stan dobry	1,0030
	Stan zły	0,3670
15	<b>Żulin</b>	<b>0,8680</b>
	Stan dobry	0,5920
	Stan zły	0,2760
16	<b>Żulin Dział II</b>	<b>9,5950</b>
	Stan zły	9,5950
17	<b>Gmina ogółem (obszar wiejski)</b>	<b>44,3030</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

### 3.8.5 Zalesienia gruntów

Lasy na terenie gminy Łopiennik Górny obejmują 2295,49 ha co stanowi 21,62 % powierzchni całej gminy. Zgodnie z danymi z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego planuje się zalesienie kolejnych 458,98 ha (4,32 % powierzchni gminy). Zalesienia są bardzo istotnym elementem krajobrazu. Znacząco przyczyniają się do poprawy jakości środowiska poprzez poprawę jakości powietrza, wód i gleby oraz zwiększenie bioróżnorodności. Ponadto obszary leśne zapobiegają erozji gleby, a nawet poprawiają strukturę gleby i zwiększają jej żyzność.

Dodatkowo lesistość sprzyja rozwojowi gospodarki leśnej, poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze leśnym, produkcję drewna i innych produktów leśnych.

Zwiększenie lesistości gminy może poprawić atrakcyjność turystyczną gminy i spowodować wzrost zainteresowania nią.

### 3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe

Na terenie gminy Łopiennik Górny występują rzędowe zadrzewienia i zakrzewienia, które są w formie rozproszonych pojedynczych drzew oraz zadrzewień liniowych i powierzchniowych. Pełnią one bardzo ważną rolę w krajobrazie wiejskim. Przede wszystkim są jedną z podstawowych metod wprowadzania różnorodności krajobrazu rolniczego, szczególnie na rozległych obszarach użytków rolnych. Spełniają one również istotną rolę w przeciwdziałaniu erozji wietrznej.

Biorąc pod uwagę, że w gminie występuje znaczna ilość zadrzewień liniowych, wzdłuż dróg jak i na gruntach ornych i użytkach zielonych, w Planie urządzeniowo-rolnym nie zaprojektowano żadnych nasadzeń.

### 3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody

Gmina Łopiennik Górny posiada 1175,41 ha obszaru obejmującego wszystkie formy ochrony przyrody, co stanowi 11,09 % całej powierzchni gminy. W ich skład wchodzi: Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (1020,70 ha), Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu (0,02 ha), specjalny obszar ochrony siedlisk PLH060081 Łopiennik (157,71 ha), a także pomniki przyrody oraz obszar Natura 2000. Z uwagi na fakt iż istniejące formy ochrony przyrody obejmują najcenniejsze przyrodniczo miejsca nie planuje się nowych form ochrony przyrody.

### 3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

Na terenie gminy Łopiennik Górny zdecydowana większość terenów odłogowanych znajduje się w miejscowościach Borowica, Żulin i Wola Żulińska. Spowodowane jest to słabymi piaskowymi glebami na danych obrębach. Z uwagi na jakość gleb zaleca się na danym obszarze wykonać zalesienia, które przyczynią się poprawy retencji wodnej oraz ochrony przed erozją. W miejscowościach Łopiennik Górny Dział II oraz Żulin Dział II w dolinie rzeki Wieprz występują łąki, które w dużej mierze nie są użytkowane z powodu m.in. utrudnionego dostępu do danego terenu. Z uwagi na fakt, iż dolina Wieprza pełni naturalne siedlisko dla wielu zwierząt zaleca się pozostawienie tego obszaru w dotychczasowej formie. Odłogi w pozostałej części gminy Łopiennik Górny należy poddać rekultywacji poprzez zalesienia zgodne z MPZP, wysiew roślin motylkowych, które wzbogaca glebę w azot oraz wprowadzenie upraw ekologicznych, które nie wymagają intensywnego użycia środków chemicznych.

### 3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej

Grunty przeznaczone na cele produkcji rolniczej stanowią zdecydowaną większość obszaru gminy Łopiennik Górny. Tereny te z zasady są narażone na procesy erozyjne, które bez należytych zabiegów stopniowo ulegają degradacji. Opisywany obszar w szczególności narażony jest na erozję wietrzną i wodną.

Erozja wietrzna dotyczy w głównej mierze zachodniej części gminy. Tereny te charakteryzują się falistym ukształtowaniem terenu i niskim udziałem terenów zadrzewionych. Grunty tego obszaru pokryte są utworami lessowymi i lessowatymi, których powierzchniowe poziomy profile glebowych odznaczają się drobnym składem frakcji granulometrycznej – przy



przesuszeniu podatnej na wywiewanie. W tego typu przypadkach niezbędne jest prowadzenie upraw naprzemiennych, które w znacznej mierze ograniczają ten negatywny proces.

Typowo rolnicze tereny zachodniej części gminy ze swoim pagórkowatym krajobrazem podlegają również intensywnemu oddziaływaniu erozji wietrznej, a konkretnie procesom ablacji. Polegają one na wcinaniu się wody opadowej w grunt co prowadzi do zmywania wierzchnich warstw pokrywy glebowej ze stoku. Prowadzenie upraw w poprzek stoku oraz stosowanie roślin wiążących grunt może w znacznym stopniu spowolnić tego typu procesy.

Rolnicza infrastruktura transportowa zlokalizowana na obszarze gminy Łopiennik Górny również podlega niszczeniu. Dotyczy to traktów komunikacyjnych o nawierzchni gruntowej zlokalizowanych w wąwozach gdzie występuje zjawisko erozji wodnej, charakterystycznej dla terenów pokrytych utworami lessowymi. Prace polegające na zmianie nawierzchni drogowej przez jej utwardzenie za pomocą przykładowo płyt betonowych czy nawet żwiru w znaczny stopniu są w stanie zahamować te procesy.

Pozostałymi obszarami narażonymi na procesy erozyjne są doliny rzek i cieków odznaczających się naturalnym – meandrującym przebiegiem koryt. Na opisywanym obszarze dotyczy to głównie rzek Łopa i Wieprz. W tym przypadku mamy do czynienia ze zjawiskiem erozji bocznej czyli podmywaniem brzegów co prowadzi do ich obrywu, a w dłuższym okresie do zmiany przebiegu koryt i powstawaniem starorzeczy. Umacnianie brzegów lub nawet regulowanie całej długości koryt rzecznych prowadzi do niemal całkowitego zahamowania procesów erozyjnych i umożliwia prowadzenie produkcji rolniczej w dolinach rzecznych. Minusem tego typu zabiegów jest jednak negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne.

#### 3.8.10 Odnowa wsi

Odnowa wsi jest istotnym elementem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, który ma na celu poprawę warunków życia mieszkańców, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz rozwój infrastruktury i gospodarki lokalnej. Proponowanym kierunkiem odnowy wsi jest przeprowadzenie inwestycji dotyczących nowoczesnych systemów kanalizacyjnych i wodociągowych, co zapewni mieszkańcom dostęp do czystej wody i higienicznych warunków życia. Ponadto warto też rozbudować infrastrukturę energetyczną, w tym inwestycje w odnawialne źródła energii. Przyczyni się to do zwiększenia niezależności energetycznej oraz ochrony środowiska. Ważnym elementem jest również aspekt społeczny, w tym placówki oświatowe. W gminie Łopiennik Górny występują bardzo dobrze zagospodarowane szkoły, jednak nie występuje żłobek. Obiekt taki mógłby podnieść jakość i komfort życia mieszkańców.

### 3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE

#### 3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych, aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacja ewidencji gruntów i budynków, aktualizacja map glebowo rolniczych

Na terenie gminy Łopiennik Górny należy wykonać kompleks działań związanych z aktualizacją użytków gruntowych, aktualizacją gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacją ewidencji gruntów i budynków oraz aktualizacją map glebowo rolniczych.

W wyniku opracowania wykryto konflikty cieków naturalnych. Koryto rzeki Rejka w miejscowości Borowica (działka ewidencyjna numer 4154/1) oraz w miejscowości Żulin (działka ewidencyjna numer 276) nie posiadają wydzielonych odpowiednio działek ewidencyjnych oraz brak użytku gruntowego Wp. Ta sama sytuacja występuje na rzece Łopa w miejscowości Łopiennik Dolny (działka ewidencyjna numer 327/2, 328/3). Ponadto w miejscowości Borowica działka ewidencyjna 3434 będąca drogą powiatową dzieli działkę pod wodami rzeki Rejka na dwie o numerach 3482 i 3290. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków § 7.4 grunt po którym płynie ciek naturalny stanowi odrębną działkę ewidencyjną [8].

Dane, które są w posiadaniu PODGiK Krasnystaw są nieaktualne, a często też niekompletne. Na podstawie wywiadu terenowego oraz danych z EGiB wykonano analizę zapotrzebowania na prace podlegające aktualizacji użytków gruntowych, aktualizacji gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacji ewidencji gruntów i budynków oraz aktualizacji map glebowych. W wyniku analizy stwierdza się, że tylko jeden obręb nie wymaga wyżej wymienionych opracowań. Jest to Wola Żulińska na terenie której wykonano scalenie gruntów w roku 2014. Prace scalieniowe przyczyniły się do uporządkowania danych i doprowadziły do ich aktualności. Nasuwa to wniosek, iż w danym obrębie zapotrzebowanie na prace aktualizacji użytków gruntowych, aktualizację gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz modernizację ewidencji gruntów i budynków określa się na niskie. W obrębach Łopiennik Dolny, Łopiennik Dolny – Kolonia, Łopiennik Górny, Łopiennik Nadrzeczny, Łopiennik Podleśny i Olszanka przeprowadzone zostały prace e-geodezji, dlatego też proces modernizacji w tych obrębach określa się na średni. Natomiast zapotrzebowanie na prace aktualizacji użytków gruntowych, aktualizację gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz aktualizacji map glebowo rolniczych określone są jako wysokie. W obrębach Borowice, Dobryniów, Dobryniów Kolonia, Gliniska, Krzywe, Majdan Krzywski, Nowiny, Żulin, Łopiennik Górny Dział II i Żulin dział II zapotrzebowanie na prace podlegające aktualizacji użytków gruntowych, aktualizacji gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacji ewidencji gruntów i budynków oraz aktualizacji map glebowo rolniczych określa się na wysoki.

#### **4. PODSUMOWANIE - WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO GMINY**

Na podstawie przeprowadzonej analizy i ustaleń możemy stwierdzić że w gminie Łopiennik Górny istnieją potrzeby związane z modernizacją terenów rolnych:

- 1) wynikające z ogólnej charakterystyki gminy;
- 2) wynikające z potrzeby poprawy gospodarki gruntami i kształtowanie struktury agrarnej;
- 3) wynikające z potrzeby poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktura wielkościowa i organizacyjna gospodarstw rolnych;
- 4) wynikające z potrzeby poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- 5) wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- 6) wynikające z potrzeby kształtowanie krajobrazu naturalnego, ochrona przyrody i środowiska naturalnego;
- 7) wynikające z potrzeby rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych;
- 8) wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno – kartograficznych.

W wyniku analizy materiałów zgromadzonych podczas inwentaryzacji terenowej w czerwcu 2024 roku, informacji uzyskanych w Gminie oraz innych instytucji, danych z ewidencji gruntów i budynków, a także w oparciu o konsultacje z mieszkańcami został określony rodzaj i zakres podstawowych zabiegów urządzeniowo – rolnych, niezbędnych do wykonania na terenie gminy Łopiennik Górny. Są to:

- poprawa warunków wodnych w zakresie melioracji szczegółowych – prace na długości 31,83 km rowów,
- poprawa przestrzennej organizacji gospodarstw – kształtowanie dróg transportu rolnego – przebudowa dróg o długości 26,82 km i budowa jednego odcinka – 0,99 km,
- zagospodarowanie odłogowanych gruntów ornych i użytków zielonych - przywrócenie produktywności rolniczej części gruntów odłogowanych – 105,33 ha,
- planowane zalesienia z MPZP i studium – 458,98 ha,
- kształtowanie krajobrazu – dostosowanie użytkowania do warunków przyrodniczych,

utrzymanie cennych przyrodniczo zbiorowisk łąkowych,

- zapotrzebowanie na prace scaleniowe – 16 z 17 obrębów.

Wynikiem wyżej opisanej analizy określono stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne w poszczególnych 17 obrębach gminy Łopiennik Górny. Wyniki analizy określają 3 stopnie :

A - wysoki stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne do którego zakwalifikowano obręby: Borowica, Łopiennik Górny, Łopiennik Podleśny.

B- średni stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne do którego zakwalifikowano obręby: Krzywe, Łopiennik Dolny Kolonia, Majdan Krzywski, Olszanka, Żulin.

C- niski stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne do którego zakwalifikowano obręby: Dobryniów, Dobryniów Kolonia, Gliniska, Łopiennik Dolny, Łopiennik Nadrzeczny, Nowiny, Wola Żulińska, Łopiennik Górny Dział II, Żulin Dział II.

Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne jest wyznacznikiem priorytetów do sporządzania szczegółowych planów dotyczących rozwoju poszczególnych obrębów.

Szczegółowe plany powinny uwzględnić propozycje pomagające polepszyć ogólne warunki gminy. W celu poprawienia stosunków wodnych proponuje się budowę nowych i przebudowę istniejących urządzeń melioracyjnych na całej gminie Łopiennik Górny. Zalecana jest również retencja. Jest to zdolność do okresowego zatrzymywania wody, która poprawia bilans wodny i chroni przed podtopieniami i suszami. Możliwym działaniem jest wybudowanie budowli wokół cieków istniejących które spowodują podpiętrzenie rzek, kanałów, oczek wodnych czy rowów. Zatrzymywanie (retencjonowanie) wody następowало бы w okresie występowania jej nadmiaru. Zgromadzona nadwyżka mogłaby być wykorzystywana do zasilania wód powierzchniowych lub służyć jako źródło pobieranej wody w czasie suszy, tym samym ograniczać skutki suszy hydrologicznej, jak i rolniczej.

Ponadto ważnym elementem jest odpowiednie nawożenie roślin, a także budowa oczek śródpolnych na terenach rolniczych.

Sieć dróg w gminie Łopiennik Górny jest niewystarczająca. Występuje bardzo duża liczba działek bez dostępu do drogi publicznej. Jeśli mowa o drogach istniejących utwardzonych – ich stan ocenia się na zadawalający, natomiast drogi z jezdni ziemnej należy poszerzyć i dostosować do potrzeb maszyn rolniczych, które się po tych drogach poruszają.

Krajobraz naturalny na opracowywanym obszarze ma bardzo duży potencjał – warto wyeksponować jego walory poprzez stworzenie punktów widokowych. Ponadto teren warto wzbogacić o ścieżki rowerowe oraz element przystani kajakowej, co na pewno przyczyni się do poprawy atrakcyjności rejonu i wzbogaci turystykę. Zabiegi wspomagające turystykę

wzbogacą natomiast zapotrzebowanie na zaplecze komercyjne, a to z kolei przełoży się bezpośrednio na poprawę wielu dziedzin gospodarki lokalnej.

Ważnym elementem jest również przeprowadzenie scaleń gruntów, które znacznie przyczynią się do poprawy warunków przestrzennych, jakości dróg i urządzeń melioracji oraz ogólnej jakości życia mieszkańców poszczególnych obrębów.



## 5. WYKORZYSTANA LITERATURA

1. Poradnik dla rolników w zakresie przeciwdziałania erozji gleb, Eugeniusz Nowocień, Rafał Wawer; Copyright by Wydawnictwo IUNG, Puławy 2021
2. Józefaciuk A., Nowocień E., Wawer R., 2014. Erozja gleb w Polsce – skutki środowiskowe i gospodarcze, działania zaradcze. Monografie i Rozprawy Naukowe 44, ss: 263.
3. Zagrożenie erozją wietrzną użytków rolnych Polski. Źródło: Józefaciuk A., Nowocień E., Wawer R., 2018. Erozja wietrzna w Polsce. Monografie i Rozprawy Naukowe 57, ss: 221.

## **6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA**

1. [www.zdp-krasnystaw.pl/drogi](http://www.zdp-krasnystaw.pl/drogi)
2. [www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss](http://www.dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss)
3. [www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme\\_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter](http://www.klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter)
4. [www.gov.pl/web/arimr/srednia-powierzchnia-gruntow-rolnych-w-gospodarstwie-w-2023-roku](http://www.gov.pl/web/arimr/srednia-powierzchnia-gruntow-rolnych-w-gospodarstwie-w-2023-roku)
5. [www.polskagrupabiogazowa.pl/jak-dziala-biogazownia/](http://www.polskagrupabiogazowa.pl/jak-dziala-biogazownia/)
6. [www.kb.pl/oze/energia-wiatrowa/farma-wiatrowa-opis-zasady-dzialania-wady-i-zalety/](http://www.kb.pl/oze/energia-wiatrowa/farma-wiatrowa-opis-zasady-dzialania-wady-i-zalety/)
7. [www.lopiennik-gorny.geoportal-krajowy.pl/natura-2000#formy-ochrony-przyrody](http://www.lopiennik-gorny.geoportal-krajowy.pl/natura-2000#formy-ochrony-przyrody)
8. Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków
9. [www.rejestrupraw.arimr.gov.pl/](http://www.rejestrupraw.arimr.gov.pl/)
10. [www.bdl.lasy.gov.pl/portal/](http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/)
11. [www.nid.pl/wp-content/uploads/2024/07/LBL-rej\\_23.07.2024.pdf](http://www.nid.pl/wp-content/uploads/2024/07/LBL-rej_23.07.2024.pdf)
12. [www.gov.pl/web/gios/panstwowy-monitoring-srodowiska](http://www.gov.pl/web/gios/panstwowy-monitoring-srodowiska)
13. Raport o stanie Gminy Łopiennik Górny za 2023 rok
14. Ustawa z dnia 20 maja 2016 roku (Dz.U. z 2024 r. poz. 317)
15. [www.wyszukiwarkaregon.stat.gov.pl/appBIR/index.aspx](http://www.wyszukiwarkaregon.stat.gov.pl/appBIR/index.aspx)
16. Uchwała nr XXVII/157/2005 Rady Gminy Łopiennik Górny z dnia 18 listopada 2005 r.
17. Uchwała Rady Gminy Łopiennik Górny nr XVIII/103/2024 z dnia 9 listopada 2024 r

## 7. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Rys 1 Podział administracyjny Gminy Łopiennik Górny. ....	11
Rys 2 Regiony fizjograficzne wg Kondrackiego.....	13
Rys 3 Rzeźba terenu gminy Łopiennik Górny. ....	14
Rys 4 Mapa klimatyczna. ....	16
Rys 5 Mapa klimatyczna. ....	16
Rys 6 Mapa klimatyczna. ....	17
Rys 7 Łopiennik Górny – zabudowa. ....	20
Rys 8 Zadrzewienia i zakrzewienia na terenie gminy Łopiennik Górny.....	25
Rys 9 Odłogi na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	27
Rys 10 Kompleksy przydatności rolniczej gleb na terenie gminy Łopiennik Górny.....	30
Rys 11 Potencjalne zagrożenie powierzchniową erozją wodną gleb obszaru Polski.....	35
Rys 12 Potencjalne zagrożenie powierzchniową erozją wodną gleb obszaru Polski.....	36
Rys 13 Zagrożenie erozją wietrzną użytków rolnych Polski. ....	37
Rys 14 Zagrożenie erozją wietrzną użytków rolnych Polski. ....	38
Rys 15 Grupy rejestrowe na terenie gminy Łopiennik Górny.....	45
Rys 16 Procent działek bez dostępu do dróg publicznych na terenie gminy Łopiennik Górny.....	51
Rys 17 Gęstość sieci drogowej na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	51
Rys 18 Szkoła w Łopienniku Nadrzecznym. ....	58
Rys 19 Kompleks sportowo- rekreacyjny w Łopienniku Nadrzecznym.....	59
Rys 20 Plac zabaw w Łopienniku Nadrzecznym. ....	59
Rys 21 Plac zabaw przy zabudowie wielorodzinnej (bloki) w Łopienniku Nadrzecznym.....	60
Rys 22 Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Żulinie.....	60
Rys 23 Plac zabaw w Żulinie. ....	61
Rys 24 Szkoła Podstawowa w Łopienniku Dolnym. ....	61
Rys 25 Plac zabaw w Łopienniku Dolnym. ....	62
Rys 26 Świetlica wiejska. Majdan Krzywski.....	62
Rys 27 Świetlica wiejska. Krzywe.....	62
Rys 28 Świetlica wiejska.....	62
Rys 29 Świetlica wiejska. Łopiennik Górny.....	63
Rys 30 Świetlica wiejska. Łopiennik Dolny.....	63
Rys 31 Świetlica wiejska. Dobryniów – Kolonia.....	63

Rys 32 Wody płynące i ciekły naturalne z mostami i jazami na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	65
Rys 33 Rzeka Wieprz i Kanał Wieprz-Krzna.....	65
Rys 34 Rzeka Rejka. ....	65
Rys 35 Rzeka Rejka. ....	66
Rys 36 Rzeka Łopa.....	66
Rys 37 Jaz w miejscowości Łopiennik Górny – Kolonia.....	67
Rys 38 Jaz w miejscowości Borowica.....	67
Rys 39 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych na terenie gminy Łopiennik Górny.....	68
Rys 40 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Łopiennik Górny.....	69
Rys 41 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	70
Rys 42 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	71
Rys 43 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	72
Rys 44 Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	73
Rys 45 Mapa obszarów zagrożonych powodzią na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	74
Rys 46 Przedstawienie dróg w gminie Łopiennik Górny.....	75
Rys 47 Most w Borowicy.....	82
Rys 48 Most w Łopienniku Dolnym. ....	82
Rys 49 Most w Żulinie. ....	83
Rys 50 Most w Łopienniku Podleśnym.....	83
Rys 51 Glediczja trójcierniowa .....	84
Rys 52 Grab zwyczajny.....	84
Rys 53 Modrzew europejski.....	85
Rys 54 Lipa drobnolistna. ....	85
Rys 55 Lipa drobnolistna. ....	85
Rys 56 Obszary prawnie chronionej przyrody na terenie gminy Łopiennik Górny.....	86
Rys 57 Krajobraz pól uprawnych - Łopiennik Górny. ....	88
Rys 58 Krajobraz pól uprawnych – Olszanka. ....	88
Rys 59 Mapa lasów, terenów zadrzewionych i zakrzewionych na terenie gminy Łopiennik Górny....	89
Rys 60 Tablica informacyjna we wsi Borowica.....	90
Rys 61 Tablica informacyjna „Historia Borowicy”. ....	90
Rys 62 Tablica informacyjna „Schemat szlaku Greenway Dziedzictwo Wschodu”. ....	91
Rys 63 Kościół rzymskokatolicki pw. Przemienienia Pańskiego w Borowicy.....	93

Rys 64 Kościół rzymskokatolicki pw. św. Bartłomieja w Łopienniku Nadrzecznym. ....	94
Rys 65 Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Łopienniku Górnym. ....	95
Rys 66 Park w Olszance. ....	95
Rys 67 Park w Olszance. ....	95
Rys 68 Park w Olszance z góry. ....	95
Rys 69 Zespół dworsko-parkowy. ....	96
Rys 70 Park w Łopienniku Dolnym Kolonia. ....	96
Rys 71 Zespół dworsko-parkowy w Nowinach. ....	96
Rys 72 Park w Nowinach. ....	96
Rys 73 Zabudowania folwarczne w Żulinie. ....	97
Rys 74 Park w Żulinie. ....	97
Rys 75 Pomnik (kopiec) upamiętniający budowę drogi. ....	98
Rys 76 Pomnik (słup kamienny) upamiętniający budowę drogi. ....	98
Rys 77 Cmentarz wojskowy: kaplica murowana z 1915 r. ....	99
Rys 78 Mauzoleum murowane. Łopiennik Podlesny. ....	99
Rys 79 Pomnik ku czci ofiar II wojny światowej. Żulin. ....	99
Rys 80 Pomnik poświęcony poległym w walce z faszyzmem. Łopiennik Górny. ....	99
Rys 81 Cmentarz prawosławny. Łopiennik Podlesny. ....	100
Rys 82 Cmentarz prawosławny. Łopiennik Podlesny. ....	100
Rys 83 Chałupa w Łopienniku Nadrzecznym. ....	100
Rys 84 Drogi z wyszczególnieniem stanu technicznego na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	103
Rys 85 Urządzenia melioracji wodnych na terenie gminy Łopiennik Górny. ....	104
Rys 86 Ocena stanu jcw p rzecznych monitorowanych w 2018 r. ....	105
Rys 87 Ocena stanu/potencjału ekologicznego jcw p rzecznych monitorowanych w 2018 r. ....	105
Rys 88 Dane EGIB dla gminy Łopiennik Górny. ....	107
Rys 89 Odkrywkowa kopalnia piachu. ....	110
Rys 90 Zniszczony przepust (Żulin Dział II). ....	119
Rys 91 Zamulone rowy we wsi Żulin Dział II. ....	119
Rys 92 Łąki w dolinie rzeki Wieprz. ....	119
Rys 93 Zakopany traktor. ....	119
Rys 94 Łopiennik Podlesny przy działce ewidencyjnej numer 715. ....	123
Rys 95 Łopiennik Dolny Kolonia przy działce ewidencyjnej numer 36/1. ....	123



Rys 96 Dobryniów przy działce ewidencyjnej numer 319.....	123
Rys 97 Olszanka przy działce ewidencyjnej numer 779.....	123
Rys 98 Łopiennik Górny przy działce ewidencyjnej numer 319 .....	123
Rys 99 Borowica. Kładka nad kanałem Wieprz -Krzna.....	125
Rys 100 Malownicza dolina rzeki Wieprz w miejscowości Borowica. ....	126
Wykres 1 Procentowy udział typów działalności.....	19
Wykres 2 Procentowy udział upraw rolnych w powierzchni gminy.....	42
Wykres 3 Struktura władania gruntami w gminie – sektor prywatny i publiczny. ....	43
Wykres 4 Udział procentowy działek bez dostępu do drogi publicznej.....	50

## 8. SPIS TABEL

Tabela 1 Nazwa i powierzchnie obrębów Gminy Łopiennik Górny.....	11
Tabela 2 Liczba ludności w gminie Łopiennik Górny. ....	18
Tabela 3 Zestawienie użytków gruntowych. ....	23
Tabela 4 Charakterystyka gruntów odłogowanych. ....	26
Tabela 5 Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej.....	28
Tabela 6 Zestawienie typów gleb.....	29
Tabela 7 Zestawienie kompleksów przydatności rolniczej gleb. ....	31
Tabela 8 Zestawienie klas bonitacyjnych gleb.....	33
Tabela 9 Nieużytki na terenie gminy Łopiennik Górny.....	34
Tabela 10 Produkcja zwierzęca.....	39
Tabela 11 Powierzchnie upraw. Dane z wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich. ....	41
Tabela 12 Struktura władania gruntami w gminie – sektor prywatny i publiczny.....	44
Tabela 13 Struktura gospodarstw indywidualnych w grupach obszarowych - grunty własne gospodarstw.....	46
Tabela 14 Rozdrobnienie gruntów własnych gospodarstw indywidualnych wg grup obszarowych. ...	48
Tabela 15 Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej.....	50
Tabela 16 Podział gruntów na grupy poszczególnych użytków gruntowych.....	53
Tabela 17 Udział gruntów rolnych podlegających ochronie ze względu na kryterium klas bonitacyjnych gleb. ....	54
Tabela 18 Udział gleb pochodzenia mineralnego i organicznego dla użytków rolnych i leśnych.....	55
Tabela 19 Budynki mieszkalne przyłączone do sieci wodociągowej.....	56
Tabela 20 Przyłącza do sieci wodociągowej.....	57
Tabela 21 Oświetlenie uliczne.....	57
Tabela 22 Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy. ....	76
Tabela 23 Wykaz dróg gminnych.....	76
Tabela 24 Drogi w zarządzie Wójta Gminy Łopiennik górny. ....	77
Tabela 25 Gęstość sieci drogowej.....	78
Tabela 26 Wykaz dróg ewidencyjnych zestawionych według materiału nawierzchni. ....	79
Tabela 27 Wykaz dróg ewidencyjnych zestawionych według stanu technicznego. ....	80
Tabela 28 Średnia szerokość nawierzchni dróg utwardzonych.....	80
Tabela 29 Średnia szerokość dróg (działek ewidencyjnych) – materiał: grunt naturalny. ....	81
Tabela 30 Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych.....	92

Tabela 31 Gminna Ewidencja Zabytków .....	97
Tabela 32 Materiały geodezyjno-kartograficzne.....	106
Tabela 33 Analiza SWOT dla gminy Łopiennik Górny.....	108
Tabela 34 Miejsca wymagające uporządkowania .....	116
Tabela 35 Zalesienie.....	122
Tabela 36 Proponowane punkty widokowe. ....	123
Tabela 37 Działki bez dostępu do drogi publicznej. ....	129
Tabela 38 Liczba gospodarstw rolnych wraz ze średnią powierzchnią.....	130
Tabela 39 Rowy melioracyjne – stan i długość.....	131